

V Bruseli 30. apríla 2024
(OR. en)

9220/24

**Medziinštitucionálny spis:
2022/0051(COD)**

**CODEC 1168
DRS 43
SUSTDEV 55
COMPET 470
PE 124**

INFORMAČNÁ POZNÁMKA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Predmet:	Návrh SMERNICE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY o náležitej starostlivosti podnikov v oblasti udržateľnosti a o zmene smernice (EÚ) 2019/1937 – výsledok prvého čítania v Európskom parlamente (Štrasburg 22. až 25. apríla 2024)

I. ÚVOD

V súlade s ustanoveniami článku 294 ZFEÚ a so spoločným vyhlásením o praktických opatreniach pre spolurozhodovací postup¹ sa medzi Radou, Európskym parlamentom a Komisiou uskutočnilo niekoľko neformálnych kontaktov s cieľom dosiahnuť dohodu o tomto spise v prvom čítaní.

¹ Ú. v. EÚ C 145, 30.6.2007, s. 5.

Predseda Výboru pre právne veci (JURI) Adrián VÁZQUEZ LÁZARA (skupina Renew Europe, ES) predložil v tejto súvislosti v mene výboru JURI kompromisný pozmeňujúci návrh (pozmeňujúci návrh č. 430) k uvedenému návrhu smernice, ku ktorému spravodajkyňa Lara WOLTERSOVÁ (S&D, NL) vypracovala návrh správy. O tomto pozmeňujúcom návrhu sa počas uvedených neformálnych kontaktov dosiahla dohoda. Neboli predložené žiadne iné pozmeňujúce návrhy.

II. HLASOVANIE

Plénum hlasovaním 24. apríla 2024 prijalo kompromisný pozmeňujúci návrh (pozmeňujúci návrh č. 430) k uvedenému návrhu smernice. Takto zmenený návrh Komisie predstavuje pozíciu Parlamentu v prvom čítaní, ktorá sa nachádza v jeho legislatívnom uznesení uvedenom v prílohe k tejto poznámke².

Pozícia Parlamentu odráža predchádzajúcu dohodu medzi inštitúciami. Rada by preto mala byť schopná pozíciu Parlamentu schváliť.

Akt by bol potom prijatý v znení zodpovedajúcom pozícii Parlamentu.

² V pozícii Parlamentu uvedenej v legislatívnom uznesení boli vyznačené zmeny v návrhu Komisie zavedené pozmeňujúcimi návrhmi. Doplnenia oproti zneniu Komisie sú vyznačené *tučnou kurzívou*. Znak „■“ označuje vypustený text.

P9_TA(2024)0329

Náležitá starostlivosť podnikov v oblasti udržateľnosti

Legislatívne uznesenie Európskeho parlamentu z 24. apríla 2024 o návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady o náležitej starostlivosti podnikov v oblasti udržateľnosti a o zmene smernice (EÚ) 2019/1937 (COM(2022)0071 – C9-0050/2022 – 2022/0051(COD))

(Riadny legislatívny postup: prvé čítanie)

Európsky parlament,

- so zreteľom na návrh Komisie pre Európsky parlament a Radu (COM(2022)0071),
 - so zreteľom na článok 294 ods. 2, článok 50 ods. 1, článok 50 ods. 2 písm. g) a článok 114 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, v súlade s ktorými Komisia predložila návrh Európskemu parlamentu (C9-0050/2022),
 - so zreteľom na článok 294 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,
 - so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru zo 14. júla 2022¹,
 - so zreteľom na predbežnú dohodu schválenú gestorským výborom podľa článku 74 ods. 4 rokovacieho poriadku, a na záväzok zástupcu Rady, vyjadrený v liste z 15. marca 2024, schváliť pozíciu Európskeho parlamentu v súlade s článkom 294 ods. 4 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,
 - so zreteľom na článok 59 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na stanoviská Výboru pre zahraničné veci, Výboru pre medzinárodný obchod, Výboru pre hospodárske a menové veci, Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci, Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín, Výboru pre rozvoj, Výboru pre priemysel, výskum a energetiku a Výboru pre vnútorný trh a ochranu spotrebiteľa,
 - so zreteľom na správu Výboru pre právne veci (A9-0184/2023),
1. prijíma nasledujúcu pozíciu v prvom čítaní²;
 2. žiada Komisiu, aby mu vec znovu predložila, ak nahrádza, podstatne mení alebo má v úmysle podstatne zmeniť svoj návrh;

¹ Ú. v. EÚ C 443, 22.11.2022, s. 81.

² Táto pozícia nahrádza pozmeňujúce návrhy prijaté 1. júna 2023 (Prijaté texty, P9_TA(2023)0209).

3. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila túto pozíciu Rade, Komisii a národným parlamentom.

Pozícia Európskeho parlamentu prijatá v prvom čítaní 24. apríla 2024 na účely prijatia smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/... o náležitej starostlivosti podnikov v oblasti udržateľnosti a o zmene smernice (EÚ) 2019/1937 a nariadenia (EÚ) 2023/2859

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 50 ods. 1, článok 50 *ods. 2 písm. g)* a článok 114,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru¹,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom²,

¹ Ú. v. EÚ C 443, 22.11.2022, s. 81.

² Pozícia Európskeho parlamentu z 24. apríla 2024.

keďže:

- (1) *Ako sa uvádza v článku 2 Zmluvy o Európskej únii*, Únia je založená na **hodnotách spočívajúcich na** rešpektovaní ľudskej dôstojnosti, slobody, demokracie, rovnosti, právneho štátu a dodržiavaní ľudských práv, ako je zakotvené v Charte základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“). Pri činnostiach Únie na medzinárodnej scéne by sa mali zohľadniť základné hodnoty, ktoré inšpirovali samotné vytvorenie Únie, ako aj univerzálnosť a nedeliteľnosť ľudských práv a dodržiavanie zásad Charty Organizácie Spojených národov (OSN) a medzinárodného práva. Takéto činnosti zahŕňajú podporu udržateľného hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho rozvoja rozvojových krajín.
- (2) *V súlade s článkom 191 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) patrí* vysoká úroveň ochrany a zlepšovanie kvality životného prostredia a podpora základných európskych hodnôt ■ medzi priority Únie, ako sa uvádza v oznámení Komisie z 11. decembra 2019 o Európskej zelenej dohode. Tieto ciele si vyžadujú zapojenie nielen verejných orgánov, ale aj súkromných subjektov, a to najmä spoločností.

- (3) Komisia sa vo svojom oznámení zo 14. januára 2020 o silnej sociálnej Európe pre spravodlivé transformácie zaviazala zmodernizovať európske sociálne trhové hospodárstvo s cieľom dosiahnuť spravodlivú transformáciu smerom k udržateľnosti ***pri súčasnom zaistení toho, aby sa na nikoho nezabudlo***. Táto smernica prispeje aj k Európskemu pilieru sociálnych práv, ktorým sa podporujú práva zabezpečujúce spravodlivé pracovné podmienky. Je súčasťou politik a stratégií Únie týkajúcich sa podpory dôstojnej práce na celom svete, a to aj v globálnych hodnotových reťazcoch, ako sa uvádza v oznámení Komisie z 23. februára 2022 o dôstojnej práci na celom svete.
- (4) Správanie spoločností vo všetkých odvetviach hospodárstva je kľúčom k úspechu, pokiaľ ide o ciele Únie v oblasti udržateľnosti, keďže spoločnosti z Únie, a to najmä veľké spoločnosti, sa spoliehajú na globálne hodnotové reťazce. Takisto je v záujme spoločností chrániť ľudské práva a životné prostredie, najmä vzhľadom na rastúce obavy spotrebiteľov a investorov v súvislosti s týmito témami. Na úrovni Únie, ako aj na vnútroštátnej úrovni už existuje niekoľko iniciatív na podporu podnikov, prostredníctvom ktorých sa podporuje hodnotovo zameraná transformácia.

- (5) V existujúcich medzinárodných normách týkajúcich sa zodpovedného obchodného správania sa uvádza, že spoločnosti by mali chrániť ľudské práva, a stanovuje sa v nich, ako by mali riešiť ochranu životného prostredia v rámci svojich činností a hodnotových reťazcov. V hlavných zásadách OSN v oblasti podnikania a ľudských práv (hlavné zásady OSN) sa uznáva zodpovednosť spoločností za vykonávanie náležitej starostlivosti v oblasti ľudských práv tým, že identifikujú nepriaznivé vplyvy svojich činností na ľudské práva, predchádzajú im, zmierňujú ich a preberajú zodpovednosť za spôsob, akým tieto vplyvy riešia. V hlavných zásadách OSN sa uvádza, že podniky by mali zabrániť porušovaniu ľudských práv a mali by riešiť nepriaznivé vplyvy na ľudské práva, ktoré spôsobili, ku ktorým prispeli alebo s ktorými majú spojitosť v dôsledku svojej vlastnej činnosti, činnosti ich dcérskych spoločností a svojich priamych a nepriamych obchodných vzťahov.

- (6) koncepcia náležitej starostlivosti v oblasti ľudských práv bola špecifikovaná a ďalej rozpracovaná v usmerneniach Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD) pre nadnárodné podniky (usmernenia pre nadnárodné podniky), ktorými sa rozšírilo uplatňovanie náležitej starostlivosti na témy v oblasti životného prostredia a správy vecí verejných. Usmernenia OECD o náležitej starostlivosti pre zodpovedné obchodné správanie (usmernenia pre zodpovedné obchodné správanie) a odvetvové usmernenia sú medzinárodne uznávané rámce, v ktorých sa stanovujú praktické kroky v súvislosti s náležitou starostlivosťou s cieľom pomôcť spoločnostiam identifikovať spôsob, ako riešiť skutočné a potenciálne vplyvy vo svojich činnostiach, **dodávateľských** reťazcoch a iných obchodných vzťahoch, ako im predchádzať a zmierniť a preberať za ne zodpovednosť. Koncepcia náležitej starostlivosti je zakotvená aj v odporúčaní uvedených v Tripartitnej deklarácii Medzinárodnej organizácie práce (MOP) o zásadách týkajúcich sa nadnárodných podnikov a sociálnej politiky.

- (7) *Všetky podniky sú zodpovedné za dodržiavanie ľudských práv, ktoré sú univerzálne, nedeliteľné, vzájomne závislé a navzájom prepojené.*
- (8) Ciele OSN v oblasti udržateľného rozvoja, ktoré prijali všetky členské štáty OSN v roku 2015, zahŕňajú ciele na podporu trvalého, inkluzívneho a udržateľného hospodárskeho rastu. Únia si stanovila za cieľ splniť ciele udržateľného rozvoja OSN. K týmto cieľom prispieva súkromný sektor.
- (9) *Na globálne hodnotové reťazce, a najmä hodnotové reťazce kritických surovín, majú vplyv škodlivé účinky prírodných alebo človekom spôsobených nebezpečenstiev. Frekvencia a vplyv otrasov zahŕňajúcich riziká pre kritické hodnotové reťazce sa v budúcnosti pravdepodobne zvýšia. Súkromný sektor by mohol zohrávať dôležitú úlohu pri podpore trvalého, inkluzívneho a udržateľného hospodárskeho rastu a zároveň brániť vytváraniu nerovnováh na vnútornom trhu. Zdôrazňuje sa tým význam posilnenia odolnosti spoločností vo vzťahu k nepriaznivým scenárom súvisiacim s ich hodnotovými reťazcami, a to pri zohľadnení externalít, ako aj sociálnych, environmentálnych a správnych rizík.*

- (10) V medzinárodných dohodách v medziach Rámcového dohovoru OSN o zmene klímy, ktorých zmluvnými stranami sú Únia a jej členské štáty, ako je napríklad Parížska dohoda *v medziach Rámcového dohovoru OSN o zmene klímy prijatá 12. decembra 2015 (ďalej len „Parížska dohoda“)*³ a nedávny Glasgowský klimatický pakt, sa stanovujú presné spôsoby riešenia zmeny klímy a udržania globálneho otepľovania na úrovni do 1,5 °C. Okrem konkrétnych opatrení, ktoré sa očakávajú od všetkých signatárskych strán, sa úloha súkromného sektora, najmä pokiaľ ide o jeho investičné stratégie, **taktiež** považuje za ústrednú na dosiahnutie týchto cieľov.

³ Ú. v. EÚ L 282, 19.10.2016, s. 4.

- (11) *Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119*⁴ sa Únia tiež právne zaviazala stať sa do roku 2050 klimaticky neutrálnou a do roku 2030 znížiť emisie aspoň o 55 %. Oba tieto záväzky si vyžadujú zmenu spôsobu, akým spoločnosti vyrábajú a obstarávajú. V pracovnom dokumente útvarov Komisie, ktorý je sprievodným dokumentom k oznámeniu Komisie zo 17. septembra 2020 s názvom Ambicióznejšie klimatické ciele pre Európu na rok 2030: Investícia do klimaticky neutrálnej budúcnosti v prospech našich občanov (Plán cieľov v oblasti klímy do roku 2030), sa modelujú rôzne stupne zníženia emisií požadované v rôznych odvetviach hospodárstva, hoci v záujme splnenia cieľov Únie v oblasti klímy je potrebné, aby sa vo všetkých jej scenároch dosiahlo výrazné zníženie. V danom pláne sa takisto zdôrazňuje, že „vďaka zmenám pravidiel a postupov správy a riadenia spoločností, a to aj v oblasti udržateľného financovania, budú majitelia podnikov a manažéri vo svojich opatreniach a stratégiách uprednostňovať ciele udržateľnosti.“ V oznámení Komisie o Európskej zelenej dohode sa stanovuje, že všetky opatrenia a politiky Únie by sa mali stmeliť tak, aby Únii pomohli uskutočniť úspešnú a spravodlivú transformáciu smerom k udržateľnej budúcnosti.

⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119 z 30. júna 2021, ktorým sa stanovuje rámec na dosiahnutie klimatickej neutrality a menia nariadenia (ES) č. 401/2009 a (EÚ) 2018/1999 (európsky právny predpis v oblasti klímy) (Ú. v. EÚ L 243, 9.7.2021, s. 1).

Takisto sa v ňom stanovuje, že udržateľnosť by sa mala ešte viac začleniť do rámca správy a riadenia spoločností. ***Cieľom rámca pre opatrenia Únie v oblasti životného prostredia a klímy stanoveného v rozhodnutí Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/591⁵ je urýchliť zelenú transformáciu na klimaticky neutrálnu, udržateľnú, netoxickú, odolnú a konkurencieschopnú obehovú hospodárstvo efektívne využívajúce zdroje a založenú na obnoviteľných zdrojoch energie, a to spravodlivým, rovnocenným a inkluzívnym spôsobom, a chrániť, obnovovať a zlepšovať stav životného prostredia, okrem iného zastavením a zvrátením straty biodiverzity.***

⁵ ***Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/591 zo 6. apríla 2022 o všeobecnom environmentálnom akčnom programe Únie do roku 2030 (Ú. v. EÚ L 114, 12.4.2022, s. 22).***

- (12) Podľa oznámenia Komisie z 24. februára 2021 s názvom Budovanie Európy odolnej proti zmene klímy, v ktorom sa predstavuje stratégia Únie pre adaptáciu na zmenu klímy, by nové investičné a politické rozhodnutia mali byť založené na informáciách o stave klímy a mali by byť nadčasové, a to aj v prípade väčších podnikov riadiacich hodnotové reťazce. Táto smernica by mala byť v súlade s uvedenou stratégiou. Podobne by mal byť zabezpečený súlad so smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/...⁶⁺, v ktorej sa stanovujú jasné požiadavky na pravidlá správy a riadenia bánk vrátane vedomostí o environmentálnych a sociálnych rizikách a rizikách v oblasti správy a riadenia na úrovni predstavenstva.

⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/... z ..., ktorou sa mení smernica 2013/36/EÚ, pokiaľ ide o právomoci v oblasti dohľadu, sankcie, pobočky z tretích krajín a environmentálne a sociálne riziká a riziká v oblasti správy a riadenia (smernica o kapitálových požiadavkách) (Ú. v. EÚ C [...], [...], s. [...]).

⁺ Ú. v. EÚ: vložte do textu číslo smernice uvedenej v dokumente PE-CONS 79/23 (2021/0341(COD)) a do poznámky pod čiarou číslo, dátum a názov uvedenej smernice a odkaz na jej uverejnenie v úradnom vestníku

- (13) Oznámenie Komisie z 11. marca 2020 s názvom Nový akčný plán EÚ pre obehové hospodárstvo – Za čistejšiu a konkurencieschopnejšiu Európu (akčný plán pre obehové hospodárstvo), oznámenie Komisie z 20. marca 2020 s názvom Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 – Prinavrátanie prírody do našich životov (stratégia biodiverzity), oznámenie Komisie z 20. marca 2020 s názvom Stratégia „z farmy na stôl“ v záujme spravodlivého, zdravého potravinového systému šetrného k životnému prostrediu (stratégia z farmy na stôl), oznámenie Komisie zo 14. októbra 2020 s názvom Chemikálie – stratégia udržateľnosti: Na ceste k životnému prostrediu bez toxických látok (stratégia pre chemikálie), **oznámenie Komisie z 12. mája 2021 s názvom Akčný plán EÚ: „Dosahovanie nulového znečisťovania ovzdušia, vody a pôdy“**, oznámenie Komisie z 5. mája 2021 s názvom Aktualizácia novej priemyselnej stratégie na rok 2020: Budovanie silnejšieho jednotného trhu pre obnovu Európy, prístup Komisie označovaný ako Priemysel 5.0, oznámenie Komisie zo 4. marca 2021 s názvom Akčný plán na realizáciu Európskeho piliera sociálnych práv a oznámenie Komisie z 18. februára 2021 s názvom Preskúmanie obchodnej politiky – otvorená, udržateľná a asertívna obchodná politika obsahujú medzi svojimi prvkami iniciatívu týkajúcu sa udržateľnej správy a riadenia spoločností.

Požiadavky na náležitú starostlivosť podľa tejto smernice by mali prispieť k dosiahnutiu cieľov akčného plánu EÚ „Dosahovanie nulového znečisťovania ovzdušia, vody a pôdy“, ktorými sú vytvoriť prostredie bez toxických látok a chrániť zdravie a dobré podmienky pre život ľudí, zvierat a ekosystémov pred rizikami a negatívnymi vplyvmi súvisiacimi so životným prostredím.

- (14) Táto smernica je v súlade so spoločným oznámením Komisie s názvom Akčný plán EÚ pre ľudské práva a demokraciu na roky 2020 – 2024. V danom akčnom pláne sa ako priorita vymedzuje posilnenie záväzku Únie aktívne podporovať globálne vykonávanie hlavných zásad OSN a ďalších relevantných medzinárodných usmernení, ako sú usmernenia pre nadnárodné podniky, a to aj presadzovaním príslušných noriem náležitej starostlivosti.

- (15) Európsky parlament vo svojom uznesení z 10. marca 2021 s odporúčaniami pre Komisiu k náležitej starostlivosti podnikov a zodpovednosti podnikov vyzýva Komisiu, aby navrhla pravidlá na úrovni Únie týkajúce sa **povinností** komplexnej náležitej starostlivosti podnikov, **s dôsledkami vrátane občianskoprávnej zodpovednosti tých podnikov, ktoré spôsobia alebo spoločne spôsobia škodu tým, že nekonajú s náležitou starostlivosťou.** V záveroch Rady z 1. decembra 2020 o ľudských právach a dôstojnej práci v globálnych dodávateľských reťazcoch sa Komisia vyzýva, aby predložila návrh právneho rámca Únie pre udržateľnú správu a riadenie spoločností vrátane medziodvetvových povinností náležitej starostlivosti podnikov v rámci globálnych dodávateľských reťazcov. Európsky parlament vo svojej iniciatívnej správe z 2. decembra 2020 o udržateľnej správe a riadení spoločností vyzýva aj na objasnenie povinností riaditeľov. Európsky parlament, Rada Európskej únie a Komisia sa vo svojom spoločnom vyhlásení z 21. decembra 2021 o legislatívnych prioritách EÚ na rok 2022 zaviazali vytvoriť hospodárstvo, ktoré pracuje v prospech ľudí, a zlepšiť regulačný rámec pre udržateľnú správu a riadenie spoločností.

- (16) Cieľom tejto smernice je zabezpečiť, aby spoločnosti pôsobiace na vnútornom trhu prispievali k udržateľnému rozvoju a k prechodu hospodárstiev a spoločností na udržateľnosť prostredníctvom identifikácie *a v prípade potreby prioritizácie* skutočných alebo potenciálnych nepriaznivých vplyvov ich vlastných činností, *činností ich* dcérskych spoločností *a ich obchodných partnerov v reťazcoch činností spoločností* na ľudské práva a životné prostredie, prostredníctvom predchádzania takýmto negatívnym vplyvom, ich zmierňovaním, odstraňovaním, minimalizáciou, *nápravou a zabezpečením, aby osoby a subjekty zasiahnuté nedodržaním tejto povinnosti mali prístup k spravodlivosti a právnym prostriedkom nápravy. Touto smernicou nie je dotknutá zodpovednosť členských štátov za dodržiavanie a ochranu ľudských práv a životného prostredia podľa medzinárodného práva.*

- (17) *Touto smernicou nie sú dotknuté povinnosti v oblasti ľudských, zamestnaneckých a sociálnych práv, ochrany životného prostredia a zmeny klímy vyplývajúce z iných právnych aktov Únie. Ak sú ustanovenia tejto smernice v rozpore s ustanoveniami iného legislatívneho aktu Únie, ktorý sleduje tie isté ciele a v ktorom sa ustanovujú rozsiahlejšie alebo špecifickejšie povinnosti, mali by platiť ustanovenia tohto iného legislatívneho aktu Únie v rozsahu tohto rozporu a mali by sa uplatňovať na dané konkrétne povinnosti. Príklady takýchto povinností v legislatívnych aktoch Únie zahŕňajú povinnosti stanovené v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/821⁷, nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1542⁸ a nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1115⁹.*

⁷ *Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/821 zo 17. mája 2017, ktorým sa ustanovujú povinnosti náležitej starostlivosti v dodávateľskom reťazci dovozcov Únie dovážajúcich cín, tantal a volfrám, ich rudy a zlato s pôvodom v oblastiach zasiahnutých konfliktom a vo vysokorizikových oblastiach (Ú. v. EÚ L 130, 19.5.2017, s. 1).*

⁸ *Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1542 z 12. júla 2023 o batériách a odpadových batériách, ktorým sa mení smernica 2008/98/ES a nariadenie (EÚ) 2019/1020 a zrušuje smernica 2006/66/ES (Ú. v. EÚ L 191, 28.7.2023, s. 1).*

⁹ *Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1115 z 31. mája 2023 o sprístupnení určitých komodít a výrobkov spojených s odlesňovaním a degradáciou lesov na trhu Únie a o ich vývoze z Únie, ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 995/2010 (Ú. v. EÚ L 150, 9.6.2023, s. 206).*

- (18) *Táto smernica sa nevzťahuje na inštitúcie dôchodkového zabezpečenia prevádzkujúce systémy sociálneho zabezpečenia podľa práva Únie. Ak sa členský štát rozhodol smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2341¹⁰ úplne alebo čiastočne neuplatňovať na inštitúciu zamestnaneckého dôchodkového zabezpečenia v súlade s článkom 5 uvedenej smernice, táto smernica sa na tieto inštitúcie zamestnaneckého dôchodkového zabezpečenia neuplatňuje.*

¹⁰ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2341 zo 14. decembra 2016 o činnostiach inštitúcií zamestnaneckého dôchodkového zabezpečenia (IZDZ) a o dohl'ade nad nimi (Ú. v. EÚ L 354, 23.12.2016, s. 37).

- (19) Spoločnosti by mali prijať vhodné kroky na stanovenie a vykonávanie opatrení v oblasti náležitej starostlivosti, pokiaľ ide o ich vlastné činnosti, **činnosti ich dcérskych spoločností**, ako aj ich priamych a nepriamych obchodných **partnerov** v rámci ich **reťazcov činností** v súlade s touto smernicou. Touto smernicou by sa od spoločností nemalo vyžadovať, aby za každých okolností zaručovali, že nepriaznivé vplyvy sa nikdy nevyskytnú alebo že dôjde k ich zastaveniu. Napríklad pokiaľ ide o **obchodných partnerov**, pri ktorých je nepriaznivý vplyv dôsledkom zásahu štátu, spoločnosť nemusí byť schopná dosiahnuť takéto výsledky. Hlavnou povinnosťou stanovenou v tejto smernici by preto mala byť povinnosť vynaložiť potrebné úsilie na dosiahnutie stanoveného cieľa. Spoločnosť by mala prijať vhodné opatrenia, **ktoré sú schopné dosiahnuť ciele náležitej starostlivosti účinným riešením nepriaznivých vplyvov spôsobom primeraným stupňu závažnosti a pravdepodobnosti nepriaznivého vplyvu. Mali by sa zohľadniť okolnosti konkrétneho prípadu, povaha a rozsah nepriaznivého vplyvu a príslušné rizikové faktory vrátane predchádzania a minimalizovania nepriaznivých vplyvov**, osobitosti **obchodných činností a reťazca činností spoločnosti**, odvetvia alebo geografickej oblasti, v ktorej pôsobia jej **obchodní partneri** , schopnosť spoločnosti ovplyvňovať **svojich priamych a nepriamych obchodných partnerov**, ako aj to, či by spoločnosť mohla zvýšiť svoj vplyv.

- (20) Postupy náležitej starostlivosti stanovené v tejto smernici by mali zahŕňať šesť krokov vymedzených v usmerneniach pre zodpovedné obchodné správanie, medzi ktoré patria opatrenia v oblasti náležitej starostlivosti spoločnosti zamerané na identifikáciu a riešenie nepriaznivých vplyvov na ľudské práva a životné prostredie. Daný proces zahŕňa tieto kroky: 1. začlenenie náležitej starostlivosti do politík a systémov riadenia; 2. identifikáciu a hodnotenie nepriaznivých vplyvov na ľudské práva a životné prostredie; 3. predchádzanie skutočným a potenciálnym nepriaznivým vplyvom na ľudské práva a životné prostredie, ich ukončenie alebo minimalizáciu; 4. **monitorovanie** a posúdenie účinnosti opatrení; 5. komunikáciu a 6. zabezpečenie nápravy.

- (21) *S cieľom zefektívniť náležitú starostlivosť a znížiť zat'áženie spoločností by tieto spoločnosti mali byť oprávnené zdieľať zdroje a informácie v rámci svojich príslušných skupín spoločností a s inými právnymi subjektmi. Materské spoločnosti, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti tejto smernice, by mali mať možnosť plniť niektoré povinnosti náležitej starostlivosti aj v mene svojich dcérskych spoločností, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti tejto smernice, ak sa tým zabezpečí účinné dodržiavanie. Týmto by nemala byť dotknutá skutočnosť, že dcérske spoločnosti podliehajú výkonu právomocí dozorného orgánu a nesú občianskoprávnu zodpovednosť podľa tejto smernice. Ak materská spoločnosť plní povinnosti týkajúce sa boja proti zmene klímy v mene dcérskej spoločnosti, dcérska spoločnosť by mala tieto povinnosti dodržiavať v súlade s plánom materskej spoločnosti pre zmierňovanie zmeny klímy zodpovedajúcim spôsobom prispôbeným jej obchodnému modelu a stratégii. Ak dcérska spoločnosť nepatrí do rozsahu pôsobnosti tejto smernice, keďže dcérska spoločnosť nie je povinná vykonávať náležitú starostlivosť, materská spoločnosť by mala zahrnúť činnosti dcérskej spoločnosti do rámca svojich vlastných povinností náležitej starostlivosti. Ak dcérske spoločnosti patria do rozsahu pôsobnosti tejto smernice, ale materská spoločnosť do neho nepatrí, malo by sa im i tak umožniť spoločné využívanie zdrojov a informácií v rámci skupiny spoločností. Dcérske spoločnosti by však mali byť zodpovedné za plnenie povinností náležitej starostlivosti stanovených v tejto smernici.*

- (22) *Plnením niektorých povinností náležitej starostlivosti na úrovni skupiny by nemala byť dotknutá občianskoprávna zodpovednosť dcérskych spoločností podľa tejto smernice vo vzťahu k obetiam, ktorým bola spôsobená škoda. Ak sú splnené podmienky občianskoprávnej zodpovednosti, dcérska spoločnosť by mohla byť braná na zodpovednosť za vzniknutú škodu bez ohľadu na to, či povinnosti náležitej starostlivosti vykonala dcérska spoločnosť alebo materská spoločnosť v mene dcérskej spoločnosti.*

- (23) *Obchodní partneri by nemali byť povinní sprístupniť spoločnosti, ktorá dodržiava povinnosti vyplývajúce z tejto smernice, informácie, ktoré sú obchodným tajomstvom v zmysle vymedzenia v smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/943¹¹, bez toho, aby bolo dotknuté zverejnenie totožnosti priamych a nepriamych obchodných partnerov, alebo základné informácie potrebné na identifikáciu skutočných alebo potenciálnych nepriaznivých vplyvov, ak je to potrebné a riadne odôvodnené z hľadiska dodržiavania povinností náležitej starostlivosti spoločnosťou. Tým by nemala byť dotknutá možnosť obchodných partnerov chrániť svoje obchodné tajomstvo prostredníctvom mechanizmov stanovených v smernici (EÚ) 2016/943. Obchodní partneri by nikdy nemali byť povinní sprístupniť utajované skutočnosti alebo iné informácie, ktorých sprístupnenie by predstavovalo riziko pre základné záujmy bezpečnosti štátu.*

¹¹ *Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/943 z 8. júna 2016 o ochrane nesprístupneného know-how a obchodných informácií (obchodného tajomstva) pred ich neoprávneným získaním, využitím a sprístupnením (Ú. v. EÚ L 157, 15.6.2016, s. 1).*

- (24) K nepriaznivým vplyvom na ľudské práva a životné prostredie *môže dochádzať* v súvislosti s vlastnými činnosťami spoločností, *činnosťami ich dcérskych spoločností a obchodných partnerov v reťazcoch činností spoločností*, najmä na úrovni získavania surovín a výroby **I**. Aby mala náležitá starostlivosť zmysluplný účinok, mala by sa vzťahovať na nepriaznivé vplyvy na ľudské práva a životné prostredie, ktoré vznikajú počas *väčšiny* životného cyklu výroby, *distribúcie, prepravy a skladovania* výrobku alebo poskytovania služieb, a to na úrovni vlastných činností *spoločností, činností ich* dcérskych spoločností a *obchodných partnerov v ich* reťazcoch *činností*.

I

- (25) *Reťazec činností by mal zahŕňať činnosti obchodných partnerov spoločnosti v hornej časti reťazca súvisiace s výrobou tovaru alebo poskytovaním služieb spoločnosťou vrátane navrhovania, ťažby, získavania, výroby, prepravy, skladovania a dodávky surovín, výrobkov alebo častí výrobkov a vývoja výrobku alebo služby a činnosti obchodných partnerov v dolnej časti reťazca spoločnosti súvisiace s distribúciou, prepravou a skladovaním výrobku, ak obchodní partneri vykonávajú tieto činnosti pre spoločnosť alebo v mene spoločnosti. Táto smernica by sa nemala vzťahovať na zneškodnenie výrobku. Okrem toho by podľa tejto smernice reťazec činností nemal zahŕňať distribúciu, prepravu, skladovanie a zneškodnenie výrobku, ktorý podlieha kontrole vývozu zo strany členského štátu, čo znamená buď kontrolu vývozu podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/821¹², alebo kontrolu vývozu zbraní, munície alebo vojenského materiálu v rámci vnútroštátnych kontrol vývozu po tom, ako sa vývoz daného výrobku povolí.*

¹² *Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/821 z 20. mája 2021, ktorým sa stanovuje režim Únie na kontrolu vývozov, sprostredkovania, technickej pomoci, tranzitu a transferu položiek s dvojakým použitím (Ú. v. EÚ L 206, 11.6.2021, s. 1).*

Túto smernicu dopĺňajú d'alšie legislatívne akty, ktoré sa taktiež zaoberajú negatívnymi nepriaznivými vplyvmi v oblasti ľudských práv alebo ochrany životného prostredia. Konkrétne sa nariadením (EÚ) 2021/821 stanovuje režim na kontrolu vývozov, sprostredkovania, technickej pomoci, tranzitu a transferu položiek s dvojakým použitím, ktorý sa okrem iného vzťahuje na softvér a technológie, ktoré možno použiť na účely kybernetického dohľadu. V rámci tohto režimu by členské štáty mali zvážiť najmä riziko použitia takéhoto tovaru v súvislosti s vnútornými represiami alebo závažným porušovaním ľudských práv a medzinárodného humanitárneho práva. Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/125¹³ sa navyše zakazuje alebo prípadne upravuje vývoz tovaru, ako sú chemické látky, ktoré sa používajú alebo by sa mohli použiť na účely trestu smrti alebo mučenia alebo iného krutého, neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania. Okrem toho sa niekoľko ďalších legislatívnych iniciatív zameriava na zmiernenie vplyvov výrobkov na životné prostredie počas ich celého životného cyklu, a to aj stanovením požiadaviek na ekodizajn založených na aspektoch udržateľnosti a obehovosti výrobkov.

¹³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/125 zo 16. januára 2019 o obchodovaní s určitým tovarom, ktorý možno použiť na vykonanie trestu smrti, mučenie alebo iné kruté, neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trestanie (Ú. v. EÚ L 30, 31.1.2019, s. 1).

Súlád s touto smernicou by mal uľahčiť dodržiavanie ustanovení a cieľov týchto iných legislatívnych aktov a podmienok platných povolení, ktoré sa na ich základe uplatňujú. Vývozcovia by mali zohľadniť výsledky svojich zistení týkajúcich sa náležitej starostlivosti podľa tejto smernice v súlade s týmito inými legislatívnymi aktmi. Pojmom „reťazec činností“ v zmysle jeho vymedzenia v tejto smernici nie sú dotknuté pojmy „hodnotový reťazec“ alebo „dodávateľský reťazec“, ako sú vymedzené v iných právnych predpisoch Únie alebo v zmysle týchto predpisov.

I

- (26) *Vymedzenie pojmu „reťazec činností“ by nemalo zahŕňať činnosti obchodných partnerov spoločnosti v dolnej časti dodávateľského reťazca súvisiace so službami spoločnosti. V prípade regulovaných finančných podnikov by vymedzenie pojmu „reťazec činností“ nemalo zahŕňať obchodných partnerov v dolnej časti dodávateľského reťazca, ktorí prijímajú ich služby a produkty. V prípade regulovaných finančných podnikov by sa preto táto smernica mala vzťahovať len na hornú, ale nie dolnú časť ich reťazcov činností.*

- (27) Podľa tejto smernice by *spoločnosti založené v súlade s právnymi predpismi členského štátu mali podliehať požiadavkám náležitej starostlivosti, ak spĺňajú určité podmienky vrátane obratu a v určitých prípadoch zamestnaneckých limitov. Hoci sú tieto podmienky vyjadrené v súvislosti s jedným finančným rokom, táto smernica by sa mala uplatňovať len vtedy, ak ich spoločnosť splnila za každý z posledných dvoch po sebe nasledujúcich finančných rokov, a nemala by sa ďalej uplatňovať, ak sa prestanú spĺňať za každý z posledných dvoch príslušných finančných rokov. Platí to aj pre spoločnosti založené v súlade s právom tretej krajiny, ktoré by mali spĺňať príslušné kritérium obratu Únie za každý z posledných dvoch finančných rokov. V záujme zrozumiteľnosti a s prihliadnutím na postupné uplatňovanie tejto smernice musia spoločnosti z Únie aj tretích krajín spĺňať kritériá rozsahu pôsobnosti počas dvoch po sebe nasledujúcich finančných rokov, ktoré predchádzajú príslušným dátumom uplatňovania stanoveným podľa pravidiel transpozície tejto smernice.*

Pokiaľ ide o zamestnanecké limity, do výpočtu počtu zamestnancov v užívateľskej spoločnosti by sa mali zahrnúť dočasní agentúrni pracovníci a pracovníci vyslaní podľa článku 1 ods. 3 písm. c) smernice Európskeho parlamentu a Rady 96/71/ES¹⁴. Pracovníci vyslaní podľa článku 1 ods. 3 písm. a) a b) smernice 96/71/ES by sa mali zahrnúť len do výpočtu počtu zamestnancov vysielajúcej spoločnosti. Do výpočtu počtu zamestnancov by sa mali zahrnúť aj ďalší pracovníci v neštandardných formách zamestnania, pokiaľ spĺňajú kritériá na určenie postavenia pracovníka stanovené Súdnym dvorom Európskej únie (SDEÚ). Sezónni pracovníci by sa mali zahrnúť do výpočtu počtu zamestnancov úmerne k počtu mesiacov, počas ktorých sú zamestnaní.

¹⁴ ***Smernica Európskeho parlamentu a Rady 96/71/ES zo 16. decembra 1996 o vysielaní pracovníkov v rámci poskytovania služieb (Ú. v. ES L 18, 21.1.1997, s. 1).***

Na výpočet limitov stanovených v tejto smernici by sa mal použiť počet zamestnancov a obrat pobočiek spoločnosti, ktoré sú miestom podnikateľskej činnosti okrem ústredia, od ktorého sú právne závislé, a preto sa podľa práva Únie a vnútroštátneho práva považujú za súčasť spoločnosti. To by malo platiť aj pre skupinu spoločností v prípade, že sa limity vypočítavajú na konsolidovanom základe. Ak nie je uvedené inak, limity, ktoré treba splniť, aby sa na spoločnosť vzťahovala táto smernica, by sa mali chápať ako limity vypočítané na individuálnom základe.

- (28) *Povinnosti náležitej starostlivosti stanovené v tejto smernici by sa mali vzťahovať na spoločnosti usadené v Únii, ktoré majú v priemere viac ako 1 000 zamestnancov a čistý celosvetový obrat presahujúci 450 000 000 EUR v poslednom finančnom roku, za ktorý bola alebo mala byť zostavená ročná účtovná závierka. Spoločnosti, ktoré uzavreli franchisingové alebo licenčné zmluvy v Únii výmenou za licenčné poplatky s nezávislými spoločnosťami tretích strán, ak tieto dohody zabezpečujú spoločnú identitu, spoločnú obchodnú koncepciu a uplatňovanie jednotných obchodných metód a ak tieto licenčné poplatky predstavujú viac ako 22 500 000 EUR v poslednom finančnom roku, za ktorý bola alebo mala byť prijatá ročná účtovná závierka, a za predpokladu, že spoločnosť mala v poslednom finančnom roku, za ktorý bola alebo mala byť prijatá ročná účtovná závierka, čistý celosvetový obrat viac ako 80 000 000 EUR, by tiež mali byť povinné plniť si povinnosti náležitej starostlivosti stanovené v tejto smernici. To isté platí pre hlavné materské spoločnosti skupín spoločností, ktoré spoločne splňajú tieto podmienky. Pokiaľ ide o takéto hlavné materské spoločnosti, povinnosti vyplývajúce z tejto smernice by mala splniť hlavná materská spoločnosť alebo v prípade, že hlavná činnosť hlavnej materskej spoločnosti je držba podielov v prevádzkových dcérskych spoločnostiach a hlavná materská spoločnosť sa nezúčastňuje na prijímaní riadiacich, prevádzkových alebo finančných rozhodnutí, ktoré sa týkajú skupiny alebo jednej alebo viacerých jej dcérskych spoločností, namiesto danej hlavnej materskej spoločnosti jedna prevádzková dcérska spoločnosť usadená v Únii, a to v súlade s podmienkami stanovenými v tejto smernici.*

- (29) Aby sa v plnej miere dosiahli ciele tejto smernice týkajúce sa ***nepriaznivých vplyvov na ľudské práva a*** životné prostredie, pokiaľ ide o činnosti spoločností, ***činností ich dcérskych spoločností a ich obchodných partnerov v reťazcoch činností spoločností***, smernica by sa mala vzťahovať aj na spoločnosti z tretích krajín s významnými činnosťami v EÚ. Konkrétne by sa táto smernica mala vzťahovať na spoločnosti z tretích krajín, ktoré dosiahli čistý obrat aspoň 450 000 000 EUR v Únii vo finančnom roku predchádzajúcom poslednému finančnému roku. ***Spoločnosti, ktoré uzavreli franchisingové alebo licenčné zmluvy v Únii výmenou za licenčné poplatky s nezávislými spoločnosťami tretích strán, ak tieto dohody zabezpečujú spoločnú identitu, spoločnú obchodnú koncepciu a uplatňovanie jednotných obchodných metód a ak tieto licenčné poplatky predstavujú viac ako 22 500 000 EUR v Únii vo finančnom roku predchádzajúcom poslednému finančnému roku, a za predpokladu, že spoločnosť mala čistý obrat viac ako 80 000 000 EUR v Únii vo finančnom roku predchádzajúcom poslednému finančnému roku, by tiež mali byť povinné plniť si povinnosti náležitej starostlivosti stanovené v tejto smernici. To isté platí pre hlavné materské spoločnosti skupín spoločností, ktoré spoločne splňajú tieto podmienky. Pokiaľ ide o takéto hlavné materské spoločnosti, povinnosti vyplývajúce z tejto smernice by mala splniť hlavná materská spoločnosť alebo v prípade, že hlavná činnosť hlavnej materskej spoločnosti je držba podielov v prevádzkových dcérskych spoločnostiach a hlavná materská spoločnosť sa nezúčastňuje na prijímaní riadiacich, prevádzkových alebo finančných rozhodnutí, ktoré sa týkajú skupiny alebo jednej alebo viacerých jej dcérskych spoločností, namiesto hlavnej materskej spoločnosti jedna prevádzková dcérska spoločnosť usadená v Únii, a to v súlade s podmienkami stanovenými v tejto smernici.***

- (30) Na účely vymedzenia rozsahu pôsobnosti tejto smernice vo vzťahu k spoločnostiam z tretích krajín by sa malo zvoliť opísané kritérium obratu, pretože vytvára územné prepojenie medzi spoločnosťami z tretích krajín a územím Únie. Obrat je ukazovateľom účinkov, ktoré by činnosti týchto spoločností mohli mať na vnútorný trh. V súlade s medzinárodným právom takéto účinky odôvodňujú uplatňovanie práva Únie na spoločnosti z tretích krajín. Na zabezpečenie identifikácie príslušného obratu dotknutých spoločností by sa mali použiť metódy výpočtu čistého obratu pre spoločnosti z tretích krajín stanovené v smernici ***Európskeho parlamentu a Rady 2013/34/EÚ¹⁵***. S cieľom zabezpečiť účinné presadzovanie tejto smernice by sa na určenie spoločností z tretích krajín, na ktoré sa vzťahuje táto smernica, nemala uplatňovať prahová hodnota zamestnancov, keďže pojem „zamestnanci“, ktorý sa ponecháva na účely tejto smernice, je založený na práve Únie a nedal by sa ľahko transponovať mimo Únie. Pri neexistencii jasnej a konzistentnej metodiky na určenie zamestnancov spoločností z tretích krajín, a to aj v účtovných rámcoch, by takáto prahová hodnota pre zamestnancov preto vytvorila právnu neistotu a pre dozorné orgány by bolo ťažké ju uplatňovať.

¹⁵ ***Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/34/EÚ z 26. júna 2013 o ročných účtovných závierkach, konsolidovaných účtovných závierkach a súvisiacich správach určitých druhov podnikov, ktorou sa mení smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/43/ES a zrušujú smernice Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS (Ú. v. EÚ L 182, 29.6.2013, s. 19).***

Vymedzenie pojmu „obrat“ by malo vychádzať zo smernice 2013/34/EÚ, v ktorej sa už stanovili metódy výpočtu čistého obratu v prípade spoločností z tretích krajín, keďže vymedzenia pojmov obrat a výnos sú v medzinárodných účtovných rámcoch podobné. S cieľom zabezpečiť, aby dozorný orgán vedel, ktoré spoločnosti z tretích krajín vytvárajú v Únii obrat požadovaný na to, aby patrili do rozsahu pôsobnosti tejto smernice, by sa v tejto smernici malo vyžadovať, aby **splnomocnený zástupca spoločnosti z tretej krajiny alebo samotná spoločnosť informovala** dozorný orgán v členskom štáte, v ktorom má splnomocnený zástupca spoločnosti z tretej krajiny bydlisko alebo v ktorom je usadený, a v prípade, že sa líšia, dozorný orgán v členskom štáte, v ktorom spoločnosť dosiahla väčšinu svojho čistého obratu v Únii za finančný rok predchádzajúci poslednému finančnému roku ■, že spoločnosť je spoločnosťou, ktorá patrí do rozsahu pôsobnosti tejto smernice. **Ak je to potrebné na určenie členského štátu, v ktorom spoločnosť z tretej krajiny dosiahla väčšinu svojho čistého obratu v Únii, členský štát by mal mať možnosť požiadať Komisiu, aby ho informovala o čistom obrate spoločnosti z tretej krajiny dosiahnutom v Únii. Komisia by mala zriadiť systém na zabezpečenie takejto výmeny informácií.**

- (31) *Je nevyhnutné vytvoriť rámec Únie pre zodpovedný a udržateľný prístup ku globálnym hodnotovým reťazcom vzhľadom na význam podnikov ako piliera pri budovaní udržateľnej spoločnosti a hospodárstva. Vznik záväzných právnych predpisov vo viacerých členských štátoch vyvolal potrebu rovnakých podmienok pre spoločnosti s cieľom predísť fragmentácii a poskytnúť právnu istotu podnikom pôsobiacim na vnútornom trhu. Táto smernica by však nemala brániť členským štátom v tom, aby zaviedli prísnejšie ustanovenia vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré sa odchyľujú od ustanovení článkov iných ako článok 8 ods. 1 a 2, článok 10 ods. 1 a článok 11 ods. 1, a to aj v prípadoch, keď takéto ustanovenia môžu nepriamo zvýšiť úroveň ochrany podľa článku 8 ods. 1 a 2, článku 10 ods. 1 a článku 11 ods. 1, ako sú ustanovenia o rozsahu pôsobnosti, vymedzeniach pojmov, vhodných opatreniach na nápravu skutočných nepriaznivých vplyvov, o zmysluplnom zapojení zainteresovaných strán a o občianskoprávnej zodpovednosti; alebo v zavedení ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré sú konkrétnejšie z hľadiska ich cieľa alebo oblasti, na ktorú sa vzťahujú, ako sú ustanovenia vnútroštátnych právnych predpisov upravujúce konkrétne nepriaznivé vplyvy alebo konkrétne odvetvia činnosti, s cieľom dosiahnuť odlišnú úroveň ochrany ľudských, zamestnaneckých a sociálnych práv, životného prostredia alebo klímy.*

- (32) *Cieľom tejto smernice je komplexne pokryť ľudské práva vrátane všetkých piatich základných zásad a práv pri práci v zmysle vymedzenia v Deklarácii MOP o základných zásadách a právach pri práci z roku 1998. S cieľom zabezpečiť zmysluplný príspevok k prechodu na udržateľnosť by sa náležitá starostlivosť podľa tejto smernice mala vykonávať so zreteľom na **nepriaznivé vplyvy** na ľudské práva ■ osôb v dôsledku porušenia jedného z práv ■ zakotvených v medzinárodných **nástrojoch** uvedených v **časti I oddiele 1 prílohy** k tejto smernici. **Pojem „porušenie“ by sa mal vykladať v súlade s medzinárodným právom v oblasti ľudských práv.** S cieľom zabezpečiť komplexné pokrytie ľudských práv by súčasťou **nepriaznivých vplyvov** na ľudské práva, na ktoré sa vzťahuje táto smernica, malo byť aj porušenie **ľudského** práva, ktoré nie je výslovne uvedené v **časti I oddiele 1 prílohy k tejto smernici, ktoré môže byť porušené spoločnosťou alebo právnym subjektom** a ktoré priamo poškodzuje právny záujem chránený v **nástrojoch v oblasti ľudských práv uvedených v časti I oddiele 2 prílohy k tejto smernici**, za predpokladu, že dotknutá spoločnosť mohla odôvodnene **predpokladať** riziko takéhoto **porušenia ľudského práva, a to pri zohľadnení všetkých relevantných okolností konkrétneho prípadu vrátane povahy a rozsahu obchodných činností spoločnosti a jej reťazca činností, hospodárskeho odvetvia a geografických** a prevádzkových súvislostí.*

Náležitá starostlivosť by mala ďalej zahŕňať nepriaznivé vplyvy na životné prostredie vyplývajúce z porušenia jedného zo zákazov a povinností *uvedených v časti II prílohy k tejto smernici, ako aj nepriaznivé vplyvy vyplývajúce z porušenia jedného zo zákazov uvedených v časti I bodoch 15 a 16 prílohy k tejto smernici, pričom by sa mali zohľadniť vnútroštátne právne predpisy súvisiace s ustanoveniami nástrojov, ktoré sú uvedené v prílohe. Tieto zákazy a povinnosti by sa mali vykladať a uplatňovať v súlade s medzinárodným právom a všeobecnými zásadami práva Únie v oblasti životného prostredia, ako sa stanovujú v článku 191 ZFEÚ. Tieto zákazy zahŕňajú zákaz spôsobovať akékoľvek merateľné zhoršovanie životného prostredia, ako je škodlivá zmena pôdy, znečistenie vody alebo ovzdušia, škodlivé emisie, nadmerná spotreba vody, znehodnocovanie pôdy alebo akýkoľvek iný vplyv na prírodné zdroje, ako je odlesňovanie, ktoré podstatne poškodzuje prírodné základy na ochranu a výrobu potravín, alebo ktoré osobe znemožňuje prístup k bezpečnej a čistej pitnej vode alebo sťažuje prístup k hygienickým zariadeniam alebo ich ničí, alebo ktoré poškodzuje zdravie, bezpečnosť, bežné využívanie pôdy alebo zákonne nadobudnutý majetok osoby, alebo ktoré podstatne nepriaznivo ovplyvňuje ekosystémové služby, prostredníctvom ktorých ekosystém priamo alebo nepriamo prispieva k blahobytu ľudí.*

S cieľom posúdiť, či je poškodenie ekosystémových služieb významné, by sa v prípade potreby mali zohľadniť tieto skutočnosti: základný stav zasiahnutého životného prostredia, či ide o dlhodobú, strednodobú alebo krátkodobú škodu, rozšírenie škody a jej zvratnosť. Požiadavky na náležitú starostlivosť podľa tejto smernice by preto mali prispieť k zachovaniu a obnove biodiverzity a k zlepšeniu stavu životného prostredia, najmä ovzdušia, vody a pôdy, vrátane lepšej ochrany ľudských práv. Komisia by mala byť splnomocnená prijímať delegované akty s cieľom zmeniť prílohu k tejto smernici na účely stanovené v článku 3 ods. 2, a to aj doplnením odkazu na Dohovor MOP o bezpečnosti a zdraví pracovníkov a o pracovnom prostredí z roku 1981 (č. 155) a na Podporný rámec MOP pre bezpečnosť a zdravie pri práci z roku 2006 (č. 187), ktoré sú súčasťou základných nástrojov MOP, po ratifikácii všetkými členskými štátmi.

- (33) *V závislosti od okolností môže byť potrebné, aby spoločnosti zvážili dodatočné normy. Pri zohľadnení osobitných súvislostí alebo prelínajúcich sa faktorov, okrem iného vrátane pohlavia, veku, rasy, etnickej príslušnosti, triedy, kasty, vzdelania, migračného postavenia, zdravotného postihnutia, ako aj sociálneho a ekonomického postavenia, by spoločnosti mali v rámci rodovo a kultúrne responzívneho prístupu k náležitej starostlivosti venovať osobitnú pozornosť akýmkoľvek konkrétnym nepriaznivým vplyvom na osoby, ktoré môžu byť vystavené zvýšenému riziku v dôsledku marginalizácie, zraniteľnosti alebo iných okolností, a to individuálne alebo ako členovia určitých zoskupení alebo komunít vrátane pôvodného obyvateľstva, ktoré sú chránené Deklaráciou OSN o právach pôvodného obyvateľstva, a to aj v súvislosti so slobodným, predbežným a informovaným súhlasom (FPIC). Pri tom môže byť potrebné, aby spoločnosti v prípade potreby zohľadnili medzinárodné nástroje, ako je Medzinárodný dohovor o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie, Dohovor o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien a Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím.*

- (34) *Podniky by tiež mali byť zodpovedné za využívanie svojho vplyvu, aby prispievali k primeranej životnej úrovni v reťazcoch činností. Tým sa rozumie aj životné minimum pre zamestnancov a príjem na živobytie pre samostatne zárobkovo činné osoby a drobných poľnohospodárov, ktoré dostávajú za svoju prácu a produkciu.*
- (35) *V tejto smernici sa potvrdzuje prístup „jedno zdravie“ podľa Svetovej zdravotníckej organizácie ako integrovaný a zjednocujúci prístup, ktorého cieľom je udržateľná rovnováha a optimalizácia zdravia ľudí, zvierat a ekosystémov. Podľa prístupu „jedno zdravie“ sú zdravie ľudí, domácich a voľne žijúcich zvierat, rastlín a širšieho životného prostredia (vrátane ekosystémov) úzko prepojené a navzájom od seba závisia. Preto je vhodné stanoviť, že náležitá starostlivosť v oblasti životného prostredia by mala zahŕňať predchádzanie zhoršovaniu životného prostredia, ktoré vedie k nepriaznivým účinkom na zdravie, ako sú epidémie, a rešpektovať právo na čisté, zdravé a udržateľné životné prostredie.*

(36) *Nepriaznivé vplyvy na ľudské práva a životné prostredie môžu byť prepojené s faktormi, ako je korupcia a úplatkárstvo, alebo sa nimi môžu zosilňovať. Preto môže byť potrebné, aby spoločnosti tieto faktory zohľadňovali pri výkone náležitej starostlivosti v oblasti ľudských práv a životného prostredia, a to spôsobom, ktorý je v súlade s Dohovorom OSN o boji proti korupcii.*

(37) *Pri posudzovaní nepriaznivých vplyvov na ľudské práva majú spoločnosti k dispozícii usmernenia, v ktorých sa uvádza, ako môžu ich činnosti ovplyvniť ľudské práva a aké správanie podnikov je v súlade s medzinárodne uznávanými ľudskými právami zakázané. Takéto usmernenia sú zahrnuté napríklad v rámci vykazovania pre hlavné zásady OSN a vo výkladovej príručke na tému Zodpovednosť podnikov za dodržiavanie ľudských práv.*

- (38) S cieľom vykonávať primeranú náležitú starostlivosť v oblasti ľudských práv a životného prostredia v súvislosti so svojimi činnosťami, **činnosťami svojich dcérskych spoločností a činnosťami svojich obchodných partnerov v reťazcoch činností spoločností** by spoločnosti, na ktoré sa vzťahuje táto smernica, mali začleniť náležitú starostlivosť do **svojich** politík **a systémov riadenia rizika**, identifikovať **a posúdiť**, **a v prípade potreby prioritizovať** rozsah skutočných a potenciálnych nepriaznivých vplyvov na ľudské práva a životné prostredie, predchádzať mu, zmierňovať ho, ako aj odstrániť ho a minimalizovať, **zabezpečovať nápravu v súvislosti so skutočnými nepriaznivými vplyvmi, zmysluplným spôsobom zapájať zainteresované strany**, zaviesť a udržiavať **mechanizmus ohlasovania** a postup podávania sťažností, monitorovať účinnosť prijatých opatrení v súlade s požiadavkami stanovenými v tejto smernici a verejne informovať o svojej náležitej starostlivosti. Na účely zabezpečenia jednoznačnosti pre spoločnosti by sa v tejto smernici mali jasne rozlišovať najmä kroky na predchádzanie potenciálnym nepriaznivým vplyvom a ich zmierňovanie a odstránenie, alebo ak to nie je možné, na minimalizáciu **rozsahu** skutočných nepriaznivých vplyvov.

- (39) S cieľom zabezpečiť, aby náležitá starostlivosť tvorila súčasť **politík a systémov riadenia rizika** spoločností, a v súlade s príslušným medzinárodným rámcom by spoločnosti mali začleniť náležitú starostlivosť do **svojich príslušných politík a systémov riadenia rizika a na všetkých úrovniach prevádzky** a zaviesť politiku náležitej starostlivosti. Politika náležitej starostlivosti by **sa mala vypracovať po predchádzajúcej konzultácii so zamestnancami spoločnosti a ich zástupcami a mala by** obsahovať opis prístupu spoločnosti k náležitej starostlivosti, a to aj z dlhodobého hľadiska, kódex správania opisujúci pravidlá a zásady, ktoré **má dodržiavať celá spoločnosť a jej dcérske spoločnosti a prípadne priami alebo nepriami obchodní partneri spoločnosti**, a opis postupov zavedených na **začlenenie náležitej starostlivosti do príslušných politík a na** vykonávanie náležitej starostlivosti vrátane opatrení prijatých na overenie dodržiavania kódexu správania a na rozšírenie jeho uplatňovania na **obchodných partnerov**. **Politikou náležitej starostlivosti by sa mala zabezpečiť náležitá starostlivosť založená na riziku**. Kódex správania by sa mal uplatňovať vo všetkých príslušných funkciách a činnostiach spoločnosti vrátane rozhodnutí o obstarávaní, **zamestnávaní** a nákupe. **Na účely tejto smernice by sa zamestnanci mali chápať tak, že zahŕňajú dočasných agentúrnych pracovníkov a ďalších pracovníkov v neštandardných formách zamestnania za predpokladu, že spĺňajú kritériá na určenie postavenia pracovníka stanovené SDEÚ**.

- (40) Na splnenie povinností náležitej starostlivosti musia spoločnosti prijať vhodné opatrenia, pokiaľ ide o identifikáciu nepriaznivých vplyvov, ich predchádzanie, odstránenie, *minimalizáciu a nápravu, ako aj zmysluplné zapojenie zainteresovaných strán počas celého procesu náležitej starostlivosti.* ■ Pojem „vhodné *opatrenia*“ by sa mal chápať ako *opatrenia, ktoré sú schopné dosiahnuť ciele náležitej starostlivosti účinným riešením nepriaznivých vplyvov spôsobom primeraným* stupňu závažnosti a pravdepodobnosti nepriaznivého vplyvu a ktoré má spoločnosť primerane k dispozícii, a to s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu vrátane *povahy a rozsahu nepriaznivého vplyvu a príslušných rizikových faktorov. Ak nie je primeraným úsilím možné získať potrebné informácie vrátane informácií, ktoré sa považujú za obchodné tajomstvo, z dôvodu faktických alebo právnych prekážok, napríklad preto, že obchodný partner odmieta poskytnúť informácie a neexistujú žiadne právne dôvody na ich vymáhanie, takéto okolnosti nemožno spoločnosti vytýkať, ale spoločnosť by mala byť schopná vysvetliť, prečo tieto informácie nebolo možné získať, a mala by prijať potrebné a primerané kroky na ich čo najskoršie získanie.*

- (41) V rámci povinností náležitej starostlivosti stanovených v tejto smernici by spoločnosť mala identifikovať **a posúdiť** skutočné alebo potenciálne nepriaznivé vplyvy na ľudské práva a životné prostredie. S cieľom umožniť komplexnú identifikáciu **a posúdenie** nepriaznivých vplyvov by takáto identifikácia **a posúdenie mali** vychádzať z kvantitatívnych a kvalitatívnych informácií **vrátane príslušných rozčlenených údajov, ktoré môže spoločnosť primeraným úsilím získať. Spoločnosti by mali využívať vhodné metódy a zdroje vrátane verejných správ.** Napríklad pokiaľ ide o nepriaznivé vplyvy na životné prostredie, spoločnosť by mala získať informácie o východiskových podmienkach na rizikovejších miestach alebo v zariadeniach **vo svojom reťazci činností. V rámci povinnosti identifikovať nepriaznivé vplyvy by spoločnosti mali prijať vhodné opatrenia na zmapovanie svojich vlastných činností, činností svojich dcérskych spoločností a v prípade, že súvisia s ich reťazcami činností, činností svojich obchodných partnerov s cieľom identifikovať všeobecné oblasti, v ktorých je najpravdepodobnejší výskyt nepriaznivých vplyvov a v ktorých je najpravdepodobnejšie, že budú tieto vplyvy závažné. Na základe výsledkov tohto mapovania by spoločnosti mali vykonať hĺbkové posúdenie svojich vlastných činností, činností svojich dcérskych spoločností a v prípade, že súvisia s ich reťazcami činností, činností svojich obchodných partnerov v oblastiach, v ktorých je najpravdepodobnejší výskyt nepriaznivých vplyvov a v ktorých je najpravdepodobnejšie, že budú tieto vplyvy závažné.**

*Pri identifikácii a posudzovaní nepriaznivých vplyvov by spoločnosť mala na základe celkového posúdenia zohľadniť možné príslušné rizikové faktory vrátane rizikových faktorov na úrovni spoločnosti, ako je napríklad to, či obchodný partner nie je spoločnosťou, na ktorú sa vzťahuje táto smernica; rizikové faktory obchodných operácií; geografické a kontextové rizikové faktory, ako je úroveň presadzovania práva, pokiaľ ide o druh nepriaznivých vplyvov; rizikové faktory týkajúce sa produktov a služieb a odvetvové rizikové faktory. Pri identifikácii a posudzovaní nepriaznivých vplyvov by podniky mali identifikovať a posúdiť aj vplyv obchodného modelu a stratégií obchodného **partnera** vrátane obchodných postupov a postupov obstarávania a cenotvorby. S cieľom obmedziť zaťaženie menších spoločností spôsobené žiadosťami o informácie, ak informácie potrebné na identifikáciu nepriaznivých vplyvov možno získať od obchodných partnerov na rôznych úrovniach ich reťazcov činností, spoločnosti by mali uplatňovať zdržanlivosť, pokiaľ ide o obchodných partnerov, ktorí sami nepredstavujú riziká nepriaznivých vplyvov, a radšej – ak je to primerané – priamo osloviť so žiadosťou o podrobnejšie informácie obchodných partnerov na úrovniach ich reťazcov činností, na ktorých je na základe mapovania najpravdepodobnejší výskyt skutočných alebo potenciálnych nepriaznivých vplyvov.*

Identifikácia nepriaznivých vplyvov by mala zahŕňať posúdenie ľudských práv a environmentálneho kontextu dynamickým spôsobom a v pravidelných intervaloch: bez zbytočného odkladu po výskyte významnej zmeny, najmenej však každých 12 mesiacov, počas celého životného cyklu činnosti alebo vzťahu a vždy, keď existujú opodstatnené dôvody domnievať sa, že môžu vzniknúť nové riziká. Významná zmena by sa mala chápať ako zmena súčasného stavu vlastných činností spoločnosti, činností jej dcérskych spoločností alebo obchodných partnerov, právneho alebo podnikateľského prostredia alebo akýkoľvek iný podstatný posun v situácii spoločnosti alebo jej prevádzkových súvislostí. Príkladmi významnej zmeny by mohli byť prípady, keď spoločnosť začne pôsobiť v novom hospodárskom odvetví alebo geografickej oblasti, začína vyrábať nové výrobky alebo mení spôsob výroby existujúcich výrobkov použitím technológie s potenciálne väčšími nepriaznivými vplyvmi, alebo mení svoju podnikovú štruktúru prostredníctvom reštrukturalizácie alebo prostredníctvom fúzií či akvizícií. Opodstatnené dôvody domnievať sa, že existujú nové riziká, môžu vzniknúť rôznymi spôsobmi vrátane zistenia o nepriaznivom vplyve z verejne dostupných informácií, prostredníctvom zapojenia zainteresovaných strán alebo prostredníctvom oznámení. Ak spoločnosti napriek tomu, že prijali vhodné opatrenia na identifikáciu nepriaznivých vplyvov, nemajú všetky potrebné informácie týkajúce sa ich reťazcov činností, mali by byť schopné vysvetliť, prečo tieto informácie nebolo možné získať, a mali by prijať potrebné a primerané opatrenia, aby ich získali čo najskôr.

(42) *V oblastiach zasiahnutých konfliktom a vo vysokorizikových oblastiach v zmysle vymedzenia v súlade s nariadením (EÚ) 2017/821 je pravdepodobnejšie, že dôjde k porušovaniu ľudských práv, ktoré bude závažné. Spoločnosti by to mali zohľadniť pri začleňovaní náležitej starostlivosti do svojich politík a systémov riadenia rizík s cieľom zabezpečiť, aby sa kódexy správania a postupy zavedené na vykonávanie náležitej starostlivosti prispôbili oblastiam zasiahnutým konfliktom a vysokorizikovým oblastiam, a to spôsobom, ktorý je v súlade s medzinárodným humanitárnym právom, ako sa stanovuje v Ženevských dohovoroch z roku 1949 a ich dodatkových protokoloch. Spoločnosti by mali zohľadniť, že takéto situácie predstavujú osobitné geografické a kontextové rizikové faktory pri vykonávaní hĺbkových posúdení v rámci procesu identifikácie a posudzovania, pri prijímaní vhodných opatrení na predchádzanie zisteným nepriaznivým vplyvom, ich zmiernenie, odstránenie a minimalizáciu a pri spolupráci so zainteresovanými stranami. Na tento účel sa spoločnosti môžu opierať o usmernenia Komisie o posudzovaní rizikových faktorov spojených s oblasťami zasiahnutými konfliktom a vysokorizikovými oblasťami, v ktorých by sa malo zohľadniť usmernenie Rozvojového programu OSN s názvom Posilnená náležitá starostlivosť v oblasti ľudských práv v súvislosti s podnikaním v kontextoch ovplyvnených konfliktom: príručka.*

- (43) *Touto smernicou by nemali byť dotknuté pravidlá o služobnom tajomstve uplatniteľné na právnikov alebo iných certifikovaných odborníkov, ktorí sú oprávnení zastupovať svojich klientov v súdnych konaniach v súlade s právom Únie a vnútroštátnym právom.*
- (44) *Ak spoločnosť nemôže súčasne a v plnom rozsahu predísť všetkým identifikovaným skutočným a potenciálnym nepriaznivým vplyvom, zmierniť ich, odstrániť ich alebo minimalizovať ich rozsah, mala by ich zoradiť podľa priority na základe ich závažnosti a pravdepodobnosti výskytu. Závažnosť nepriaznivého vplyvu by sa mala posudzovať na základe miery, rozsahu alebo nenapraviteľného charakteru nepriaznivého vplyvu s prihliadnutím na vážnosť vplyvu vrátane počtu osôb, ktoré sú alebo budú dotknuté, rozsahu, v akom je alebo môže byť životné prostredie poškodené alebo inak zasiahnuté, jeho nezvratnosti a obmedzení schopnosti vrátiť dotknuté osoby alebo životné prostredie v primeranej lehote do stavu zodpovedajúceho ich stavu pred tým, ako došlo k vplyvu. Po vyriešení najzávažnejších a najpravdepodobnejších nepriaznivých vplyvov v primeranej lehote by spoločnosť mala riešiť menej závažné a menej pravdepodobné nepriaznivé vplyvy. Na druhej strane skutočný alebo potenciálny vplyv spoločnosti na jej obchodných partnerov, miera podielu spoločnosti na nepriaznivom vplyve, blízkosť k dcérskej spoločnosti alebo obchodnému partnerovi alebo jej potenciálna zodpovednosť by sa nemali považovať za relevantné faktory pri určovaní priority nepriaznivých vplyvov.*

- (45) Podľa povinností náležitej starostlivosti stanovených v tejto smernici, ak spoločnosť zistí potenciálne nepriaznivé vplyvy na ľudské práva alebo životné prostredie, mala by prijať vhodné opatrenia na predchádzanie týmto vplyvom **alebo** ich primerané zmiernenie. S cieľom poskytnúť spoločnostiam právnu zrozumiteľnosť a istotu by sa v tejto smernici mali stanoviť opatrenia, ktoré by mali spoločnosti prijať na predchádzanie potenciálnym nepriaznivým vplyvom a ich zmiernenie, ak je to relevantné v závislosti od okolností. ***Pri posudzovaní vhodných opatrení na predchádzanie nepriaznivým vplyvom alebo na ich primerané zmiernenie by sa v súlade s medzinárodnými rámcami mala náležite zohľadniť „miera podielu spoločnosti na nepriaznivom vplyve“ a schopnosť spoločnosti ovplyvňovať obchodného partnera, ktorý nepriaznivý vplyv spôsobuje sám alebo spoločne. Spoločnosti by mali prijať vhodné opatrenia na predchádzanie nepriaznivým vplyvom, ktoré spôsobujú samy (tzv. spôsobenie nepriaznivého vplyvu, ako sa uvádza v medzinárodnom rámci) alebo spoločne so svojimi dcérskymi spoločnosťami alebo obchodnými partnermi (tzv. prispievanie k nepriaznivému vplyvu, ako sa uvádza v medzinárodnom rámci), alebo ich zmierňovanie. To platí bez ohľadu na to, či nepriaznivý vplyv spôsobujú aj tretie strany mimo reťazca činností spoločnosti.***

Spoločné spôsobenie nepriaznivého vplyvu sa neobmedzuje na rovnaký podiel spoločnosti a jej dcérskej spoločnosti alebo obchodného partnera na nepriaznivom vplyve, ale malo by pokrývať všetky prípady konania alebo opomenutia spoločnosti, ktoré majú nepriaznivý vplyv, v kombinácii s konaním alebo opomenutím dcérskych spoločností alebo obchodných partnerov, a to aj vtedy, keď spoločnosť podstatne uľahčuje alebo stimuluje obchodného partnera, aby spôsobil nepriaznivý vplyv, t. j. bez menšieho alebo zanedbateľného prispievania. Ak spoločnosti nespôsobujú nepriaznivé vplyvy vyskytujúce sa v ich reťazcoch činností samy alebo spoločne s inými právnymi subjektmi, ale nepriaznivý vplyv spôsobuje výlučne ich obchodný partner v reťazcoch činností spoločností (tzv. priame prepojenie s nepriaznivým vplyvom, ako sa uvádza v medzinárodnom rámci), mali by sa stále usilovať využiť svoj vplyv na predchádzanie nepriaznivému vplyvu spôsobovanému ich obchodnými partnermi alebo na jeho zmierňovanie alebo svoj vplyv na tento účel zvýšiť. Ak sa namiesto uvedených pojmov používaných v medzinárodných rámcach použije len pojem „spôsobenie“ nepriaznivého vplyvu, predíde sa zámene s existujúcimi právnymi pojmami vo vnútroštátnych právnych systémoch, pričom tento pojem sa bude vzťahovať na rovnaké kauzálne vzťahy, aké sú opísané v týchto rámcach. V tejto súvislosti by v súlade s medzinárodnými rámcami mal vplyv spoločnosti na obchodného partnera zahŕňať na jednej strane jej schopnosť presvedčiť obchodného partnera, aby predchádzal nepriaznivým vplyvom (napríklad prostredníctvom trhovej sily, požiadaviek na predbežnú kvalifikáciu alebo prepojenia obchodných stimulov s výsledkami v oblasti ľudských práv a životného prostredia) a na druhej strane mieru vplyvu alebo pákového efektu, ktorú by spoločnosť mohla primerane uplatniť, napríklad prostredníctvom spolupráce s príslušným obchodným partnerom alebo zapojením inej spoločnosti, ktorá je priamym obchodným partnerom obchodného partnera spojeného s nepriaznivým vplyvom.

- (46) Na splnenie povinnosti predchádzania a zmiernovania stanovenej v tejto smernici by sa od spoločností malo vyžadovať, aby v prípade potreby prijali tieto **vhodné** opatrenia. Ak je to potrebné vzhľadom na zložitosť preventívnych opatrení, spoločnosti by mali vypracovať a vykonávať plán preventívnych opatrení. Spoločnosti by sa mali snažiť získať zmluvné záruky od priameho **obchodného** partnera, ■ že zabezpečí dodržiavanie kódexu správania **a, v prípade potreby**, plánu preventívnych opatrení, a to aj tak, že budú žiadať od svojich partnerov zodpovedajúce zmluvné záruky v rozsahu, v akom sú ich činnosti súčasťou **reťazcov činností spoločností. Zmluvné záruky by mali byť navrhnuté tak, aby sa zabezpečilo primerané rozdelenie zodpovednosti medzi spoločnosť a obchodných partnerov.** Zmluvné záruky by mali byť sprevádzané vhodnými opatreniami na overenie ich dodržiavania. **Spoločnosť by však mala byť povinná sa len o zmluvné záruky usilovať, keďže ich získanie môže závisieť od okolností.** S cieľom zabezpečiť komplexné predchádzanie ■ potenciálnym nepriaznivým vplyvom by spoločnosti mali **uskutočňovať aj finančné alebo nefinančné investície, úpravy alebo modernizácie, ktorých cieľom je predchádzať nepriaznivým vplyvom, a spolupracovať s inými spoločnosťami v súlade s právom Únie.**

V prípade potreby by spoločnosti mali prispôbiť podnikateľské plány, celkové stratégie a operácie vrátane nákupných postupov a vypracovať a využívať nákupné politiky, ktoré prispievajú k životnému minimu a príjmom ich dodávateľov a ktoré nepodporujú potenciálne nepriaznivé vplyvy na ľudské práva alebo životné prostredie. V záujme účinného a efektívneho vykonávania náležitej starostlivosti by spoločnosti mali takisto vykonať potrebné úpravy alebo zlepšenia svojich postupov navrhovania a distribúcie s cieľom riešiť nepriaznivé vplyvy, ktoré vznikajú v hornej aj dolnej časti ich reťazcov činností, a to pred výrobou výrobku a po nej. Prijatie a prispôbenie takýchto postupov podľa potreby by mohlo byť obzvlášť dôležité pre spoločnosť, aby sa v prvom rade zabránilo nepriaznivému vplyvu. Takéto opatrenia by mohli byť relevantné aj na riešenie nepriaznivých vplyvov, ktoré spoločne spôsobuje spoločnosť a jej obchodní partneri, napríklad z dôvodu lehôt alebo špecifikácií, ktoré im spoločnosť uložila. Okrem toho prispieva zodpovedný nákup alebo distribúcia lepším rozdelením hodnoty v rámci reťazca činností k boju proti detskej práci, ktorá sa často vyskytuje v krajinách alebo na územiach s vysokou mierou chudoby. Spoločnosti by takisto mali poskytovať cieleňú a primeranú podporu malým a stredným podnikom (MSP), ktoré sú obchodnými partnermi spoločnosti, ak je to potrebné vzhľadom na zdroje, znalosti a obmedzenia MSP, a to aj poskytovaním alebo umožnením prístupu k budovaniu kapacít, odbornej príprave alebo modernizácii systémov riadenia, a ak by dodržiavanie kódexu správania alebo plánu preventívnych opatrení ohrozilo životaschopnosť MSP, poskytovaním cielenej a primeranej finančnej podpory, ako je priame financovanie, nízkoúročené úvery, záruky ďalšieho získavania zdrojov alebo pomoc pri zabezpečovaní financovania. Pojem „ohrozenie životaschopnosti MSP“ by sa mal vykladať tak, že môže spôsobiť konkurz MSP alebo dostať MSP do situácie, v ktorej konkurz bezprostredne hrozí.

(47) *Pokiaľ ide o predaj poľnohospodárskych a potravinových výrobkov, je obzvlášť dôležité bojovať proti škodlivým nákupným praktikám a tlakom, ktoré sa na výrobcov, najmä na menšie hospodárske subjekty, vyvíjajú v súvislosti s cenami. S cieľom riešiť nerovnováhu síl v odvetví poľnohospodárstva a zabezpečiť spravodlivé ceny vo všetkých častiach potravinového dodávateľského reťazca a posilniť postavenie poľnohospodárov by veľkí spracovatelia potravín a maloobchodníci mali prispôbiť svoje nákupné postupy a vypracovať a využívať nákupné politiky, ktoré prispievajú k životnému minimu a príjmom ich dodávateľov. Uplatňovaním len na obchodné správanie najväčších hospodárskych subjektov, t. j. tých s čistým celosvetovým obratom viac ako 450 000 000 EUR, by táto smernica mala byť prínosom pre poľnohospodárskych výrobcov s menšou vyjednávacou silou. Okrem toho vzhľadom na to, že na spoločnosti založené v súlade s právom tretej krajiny sa rovnako vzťahuje táto smernica, chránilo by to poľnohospodárskych výrobcov v Únii pred nekalou súťažou a škodlivými praktikami hospodárskych subjektov usadených nielen v Únii, ale aj mimo nej.*

- (48) S cieľom zohľadniť celú škálu možností, ktoré má spoločnosť k dispozícii v prípadoch, keď sa potenciálne **nepriaznivé** vplyvy nedali vyriešiť opísanými opatreniami na ich predchádzanie alebo **zmiernenie**, by sa v tejto smernici mala uviesť aj možnosť spoločnosti **žiadať o zmluvné záruky** od nepriameho obchodného partnera s cieľom dosiahnuť dodržiavanie kódexu správania spoločnosti alebo plánu preventívnych opatrení a vykonať vhodné opatrenia na overenie **dodržiavania zmluvných záruk** zo strany nepriameho obchodného **partnera**.

- (49) *Môže sa stať, že predchádzanie potenciálnym nepriaznivým vplyvom by si vyžadovalo spoluprácu s inou spoločnosťou, napríklad na úrovni nepriameho obchodného partnera so spoločnosťou, ktorá má s príslušným nepriamym obchodným partnerom priamy zmluvný vzťah. V niektorých prípadoch by spolupráca s inými subjektmi mohla byť jediným realistickým spôsobom predchádzania potenciálnym nepriaznivým vplyvom spôsobeným dokonca aj priamymi obchodnými partnermi, ak vplyv spoločnosti nie je dostatočný. Spoločnosť by mala spolupracovať so subjektom, ktorý môže najúčinnnejšie predchádzať potenciálnym nepriaznivým vplyvom alebo ich zmierňovať, a to sám alebo spoločne s danou spoločnosťou alebo inými právnymi subjektmi, pričom by sa malo dodržiavať uplatniteľné právo, najmä právo hospodárskej súťaže.*

- (50) Aby sa zabezpečila účinnosť ***vhodných opatrení na*** predchádzanie potenciálnym nepriaznivým vplyvom a ich zmierňovanie, spoločnosti by mali uprednostniť spoluprácu s obchodnými ***partnermi v ich*** reťazci ***činností*** namiesto ukončenia obchodného vzťahu ako krajnej možnosti po neúspešnom pokuse o predchádzanie potenciálnym nepriaznivým vplyvom a ich zmierňovanie. Táto smernica by však mala pre prípady, keď sa potenciálne nepriaznivé vplyvy nedali riešiť ***takýmito vhodnými*** opatreniami, odkazovať aj na povinnosť spoločností ***v krajnom prípade*** sa zdržať vstupu do nových vzťahov alebo rozširovania existujúcich vzťahov s dotknutým partnerom, a ak ***existuje odôvodnený predpoklad na zmenu, využitím alebo zvýšením pákového efektu spoločnosti prostredníctvom dočasného pozastavenia obchodného vzťahu, pokiaľ ide o dotknuté činnosti, bez zbytočného odkladu prijať a vykonať posilnený plán preventívnych opatrení pre konkrétny nepriaznivý vplyv vrátane konkrétneho a vhodného harmonogramu na prijatie a vykonávanie všetkých opatrení v ňom obsiahnutých, počas ktorého môže spoločnosť hľadať aj alternatívnych obchodných partnerov. Faktory určujúce primeranosť harmonogramu prijatia a vykonávania takýchto opatrení by mohli zahŕňať závažnosť nepriaznivého vplyvu a potrebu identifikovať a prijať opatrenia na predchádzanie akýmkoľvek ďalším nepriaznivým vplyvom alebo na ich zmiernenie vrátane vplyvov na MSP alebo drobných poľnohospodárov.***

Spoločnosti by mali pozastaviť svoje obchodné vzťahy s obchodným partnerom, čím sa zvýši ich pákový efekt a šance na riešenie vplyvu. Ak neexistuje odôvodnený predpoklad, že toto úsilie bude úspešné, napríklad v situáciách nútenej práce nariadenej štátom, alebo ak vykonávanie plánu posilnených preventívnych opatrení nezabránilo nepriaznivému vplyvu ani ho nezmiernilo, od spoločnosti by sa malo vyžadovať, aby ukončila obchodný vzťah súvisiaci s dotknutými činnosťami, ak je potenciálny nepriaznivý vplyv závažný. S cieľom umožniť spoločnostiam splniť túto povinnosť by členské štáty mali v zmluvách, ktoré upravujú ich právne predpisy, zabezpečiť dostupnosť možnosti ukončiť obchodný vzťah. Pri rozhodovaní o ukončení alebo pozastavení obchodného vzťahu by spoločnosť mala posúdiť, či možno odôvodnene očakávať, že nepriaznivé vplyvy takéhoto konania budú zjavne závažnejšie ako nepriaznivý vplyv, ktorému nebolo možné predísť alebo ktorého rozsah nebolo možné primerane zmierniť. Ak spoločnosti dočasne pozastavia alebo ukončia obchodný vzťah, mali by prijať opatrenia na predchádzanie takémuto vplyvu, na jeho zmiernenie alebo ukončenie, poskytnúť primerané oznámenie obchodnému partnerovi a priebežne toto rozhodnutie preskúmať. Je možné, že predchádzanie nepriaznivým vplyvom na úrovni nepriamych obchodných vzťahov si vyžaduje spoluprácu s iným subjektom. V niektorých prípadoch by takáto spolupráca s inou spoločnosťou mohla byť jediným reálnym spôsobom predchádzania nepriaznivým vplyvom na úrovni nepriamych obchodných vzťahov, najmä ak nepriamy obchodný partner nie je pripravený uzavrieť zmluvu so spoločnosťou.

- (51) *Hoci sa na regulované finančné podniky vzťahujú povinnosti náležitej starostlivosti len v hornej časti ich reťazcov činností, osobitosti finančných služieb, ako aj usmernenia pre nadnárodné podniky poskytujú informácie o typoch opatrení, ktoré sú vhodné a účinné na to, aby ich finančné podniky prijali v rámci postupov náležitej starostlivosti. Ako sa zdôrazňuje aj v usmerneniach pre nadnárodné podniky, je potrebné uznať osobitosti finančných služieb. Od regulovaných finančných podnikov sa očakáva, že zohľadnia nepriaznivé vplyvy a využijú svoj tzv. pákový efekt na ovplyvňovanie spoločností. Výkon práv akcionárov môže byť spôsobom, ako využiť pákový efekt.*
- (52) Pokiaľ ide o priamych a nepriamych obchodných **partnerov**, **iniciatívy** odvetvia a viacerých zainteresovaných strán môžu pomôcť vytvoriť ďalší pákový efekt na identifikáciu nepriaznivých vplyvov, ich zmiernenie a predchádzanie. Spoločnosti by preto mali mať možnosť **zúčastniť sa na** takýchto iniciatívach na podporu plnenia ■ povinností ■ stanovených v **článkoch 7 až 16** tejto smernice v rozsahu, v akom sú takéto systémy a iniciatívy vhodné na podporu plnenia týchto povinností.

*Význam pojmu „iniciatívy“ je široký a zahŕňa kombináciu postupov, nástrojov a mechanizmov dobrovoľnej náležitej starostlivosti, ktoré vypracovali a na ktoré dohliadajú vlády, odvetvové združenia, zainteresované organizácie vrátane organizácií občianskej spoločnosti alebo ich zoskupenia či kombinácie, na ktorých sa môžu spoločnosti zúčastňovať s cieľom podporiť vykonávanie povinností náležitej starostlivosti. Po posúdení vhodnosti by spoločnosti mohli využiť príslušnú analýzu rizík vykonanú iniciatívami odvetvia alebo viacerých zainteresovaných strán alebo členmi týchto iniciatív alebo sa k nej pripojiť a mohli by prostredníctvom takýchto iniciatív prijať účinné vhodné opatrenia alebo sa k nim pripojiť. Spoločnosti by pritom mali monitorovať účinnosť takýchto opatrení a v prípade potreby nad'alej prijímať vhodné opatrenia na zabezpečenie plnenia svojich povinností. S cieľom zabezpečiť úplnú informovanosť o takýchto iniciatívach by sa v tejto smernici mala uviesť aj možnosť Komisie a členských štátov uľahčiť šírenie informácií o takýchto iniciatívach a ich výsledkoch. Komisia **by mala** v spolupráci s členskými štátmi vydať usmernenia, **v ktorých sa stanovujú kritériá vhodnosti a metodika pre spoločnosti na posúdenie vhodnosti iniciatív odvetvia** a viacerých zainteresovaných strán.*

Spoločnosti by mohli na podporu vykonávania povinností náležitej starostlivosti využívať aj nezávislé overenie treťou stranou týkajúce sa spoločností v ich reťazoch činností a overenie zo strany týchto spoločností, a to v rozsahu, v akom je takéto overovanie vhodné na podporu plnenia príslušných povinností. Nezávislé overenie treťou stranou by mohli vykonávať iné spoločnosti alebo iniciatíva odvetvia alebo viacerých zainteresovaných strán. Nezávislí overovatelia, ktorí sú treťou stranou, by mali konať objektívne a úplne nezávisle od spoločnosti, nemali by byť v konflikte záujmov, nemali by podliehať vonkajšiemu vplyvu, či už priamemu alebo nepriamemu, a mali by sa zdržať akéhokoľvek konania nezlučiteľného s ich nezávislosťou. V závislosti od povahy nepriaznivého vplyvu by mali mať skúsenosti a kompetencie v záležitostiach životného prostredia alebo ľudských práv a mali by niesť zodpovednosť za kvalitu a spoľahlivosť overovania. Komisia by mala v spolupráci s členskými štátmi vydať usmernenia, v ktorých sa stanovujú kritériá vhodnosti a metodika pre spoločnosti na posúdenie spôsobilosti overovateľov tretích strán, ako aj usmernenia na monitorovanie presnosti, účinnosti a integrity overovania treťou stranou. Tieto usmernenia sú nevyhnutné na riešenie nedostatkov neúčinných auditov. Spoločnosti, ktoré sa zúčastňujú na iniciatívach odvetvia alebo viacerých zainteresovaných strán alebo ktoré využívajú overovanie treťou stranou alebo zmluvné doložky na podporu vykonávania povinností náležitej starostlivosti, by naďalej mali podliehať sankciám alebo niesť zodpovednosť za porušenie tejto smernice a v dôsledku toho za škodu, ktorú utrpeli obeť.

- (53) Podľa povinností náležitej starostlivosti stanovených v tejto smernici, ak spoločnosť identifikuje skutočné nepriaznivé vplyvy na ľudské práva alebo životné prostredie, mala by prijať vhodné opatrenia na ich odstránenie. Možno očakávať, že spoločnosť je schopná odstrániť skutočné nepriaznivé vplyvy vo svojej vlastnej činnosti a v **činnosti svojich** dcérskych spoločností. Malo by sa však objasniť, že pokiaľ ■ nie je možné nepriaznivé vplyvy odstrániť, spoločnosti by mali rozsah takýchto vplyvov minimalizovať. Pri minimalizácii rozsahu nepriaznivých vplyvov by sa mal vyžadovať výsledok, ktorý sa čo najviac približuje odstráneniu nepriaznivého vplyvu. ***Spoločnosť by preto mala pravidelne prehodnocovať okolnosti, ktoré neumožnili odstrániť nepriaznivý vplyv, a či možno nepriaznivý vplyv odstrániť.*** S cieľom poskytnúť spoločnostiam právnu zrozumiteľnosť a istotu by sa v tejto smernici malo špecifikovať, aké opatrenia by mali spoločnosti prijať na odstránenie skutočných nepriaznivých vplyvov na ľudské práva a životné prostredie a na minimalizáciu ich rozsahu, ak je to relevantné v závislosti od okolností. ***Pri posudzovaní vhodných opatrení na odstránenie nepriaznivých vplyvov alebo na minimalizáciu ich rozsahu by sa mala náležite zohľadniť tzv. miera podielu spoločnosti na nepriaznivom vplyve v súlade s medzinárodnými rámcami a schopnosť spoločnosti ovplyvňovať obchodného partnera, ktorý nepriaznivý vplyv spôsobuje sám alebo spoločne.***

Spoločnosti by mali prijať vhodné opatrenia s cieľom odstrániť nepriaznivé vplyvy, ktoré spôsobujú samy (tzv. spôsobenie nepriaznivého vplyvu, ako sa uvádza v medzinárodnom rámci) alebo spoločne so svojimi dcérskymi spoločnosťami alebo obchodnými partnermi (tzv. prispievanie k nepriaznivému vplyvu, ako sa uvádza v medzinárodnom rámci), alebo minimalizovať rozsah týchto vplyvov. To platí bez ohľadu na to, či nepriaznivý vplyv spôsobujú aj tretie strany mimo reťazca činností spoločnosti. Spoločné spôsobenie nepriaznivého vplyvu sa neobmedzuje na rovnaký podiel spoločnosti a jej dcérskej spoločnosti alebo obchodného partnera na nepriaznivom vplyve, ale malo by pokrývať všetky prípady konania alebo opomenutia spoločnosti, ktoré majú nepriaznivý vplyv, v kombinácii s konaním alebo opomenutím dcérskych spoločností alebo obchodných partnerov, a to aj vtedy, keď spoločnosť podstatne uľahčuje alebo stimuluje obchodného partnera, aby spôsobil nepriaznivý vplyv, t. j. bez menšieho alebo zanedbateľného prispievania. Ak spoločnosti nespôsobujú nepriaznivé vplyvy vyskytujúce sa v ich reťazcoch činností samy alebo spoločne s inými právnymi subjektmi, ale nepriaznivý vplyv spôsobuje výlučne ich obchodný partner v reťazcoch činností spoločností (tzv. priame prepojenie s nepriaznivým vplyvom, ako sa uvádza v medzinárodnom rámci), mali by sa stále usilovať využiť svoj vplyv na odstránenie nepriaznivého vplyvu spôsobeného ich obchodnými partnermi alebo na minimalizáciu jeho rozsahu alebo svoj vplyv na tento účel zvýšiť.

Ak sa namiesto uvedených pojmov používaných v medzinárodných rámcoch použije len pojem „spôsobenie“ nepriaznivého vplyvu, predíde sa zámene s existujúcimi právnymi pojmami vo vnútroštátnych právnych systémoch, pričom tento pojem sa bude vzťahovať na rovnaké kauzálne vzťahy, aké sú opísané v daných rámcoch. V tejto súvislosti by v súlade s medzinárodnými rámcami mal vplyv spoločnosti na obchodného partnera zahŕňať na jednej strane jej schopnosť presvedčiť obchodného partnera, aby odstránil alebo minimalizoval rozsah nepriaznivých vplyvov (napríklad prostredníctvom trhovej sily, požiadaviek na predbežnú kvalifikáciu alebo prepojenia obchodných stimulov s výsledkami v oblasti ľudských práv a životného prostredia) a na druhej strane mieru vplyvu alebo pákového efektu, ktorú by spoločnosť mohla primerane uplatniť, napríklad prostredníctvom spolupráce s príslušným obchodným partnerom alebo zapojením inej spoločnosti, ktorá je priamym obchodným partnerom obchodného partnera spojeného s nepriaznivým vplyvom.

- (54) Na splnenie povinnosti odstrániť skutočné nepriaznivé vplyvy alebo minimalizovať ich rozsah, ako sa stanovuje v tejto smernici, by sa od spoločností malo vyžadovať, aby v prípade potreby prijali tieto *vhodné* opatrenia. *Ak je to potrebné vzhľadom na skutočnosť, že nepriaznivý vplyv nie je možné okamžite odstrániť, spoločnosti by mali vypracovať a vykonať plán nápravných opatrení. Spoločnosti by sa mali snažiť získať zmluvné záruky od priameho obchodného partnera, že zabezpečí dodržiavanie kódexu správania a, v prípade potreby, plánu nápravných opatrení, a to aj tak, že budú žiadať od svojich partnerov zodpovedajúce zmluvné záruky v rozsahu, v akom sú ich činnosti súčasťou reťazcov činností spoločností. Zmluvné záruky by mali byť navrhnuté tak, aby sa zabezpečilo primerané rozdelenie zodpovednosti medzi spoločnosť a obchodných partnerov. Zmluvné záruky by mali byť sprevádzané vhodnými opatreniami na overenie ich dodržiavania. Spoločnosť by však mala byť povinná sa len o zmluvné záruky usilovať, keďže ich získanie môže závisieť od okolností. Spoločnosti by mali uskutočňovať aj finančné alebo nefinančné investície, úpravy alebo modernizácie zamerané na ukončenie nepriaznivých vplyvov alebo minimalizáciu ich rozsahu a spolupracovať s inými spoločnosťami v súlade s právom Únie.*

V prípade potreby by spoločnosti mali prispôbiť podnikateľské plány, celkové stratégie a operácie vrátane nákupných postupov a vypracovať a využívať nákupné politiky, ktoré prispievajú k životnému minimu a príjmom ich dodávateľov a ktoré nepodporujú skutočné nepriaznivé vplyvy na ľudské práva alebo životné prostredie. V záujme účinného a efektívneho vykonávania náležitej starostlivosti by spoločnosti mali takisto vykonať potrebné úpravy alebo zlepšenia svojich postupov navrhovania a distribúcie s cieľom riešiť nepriaznivé vplyvy, ktoré vznikajú v hornej aj dolnej časti ich reťazcov činností, a to pred výrobou výrobku a po nej. Prijatie a prispôbenie takýchto postupov podľa potreby by mohlo byť obzvlášť dôležité pre spoločnosť, aby sa v prvom rade zabránilo nepriaznivému vplyvu. Takéto opatrenia by mohli byť relevantné aj na riešenie nepriaznivých vplyvov, ktoré spoločne spôsobuje spoločnosť a jej obchodní partneri, napríklad z dôvodu lehôt alebo špecifikácií, ktoré im spoločnosť uložila. Okrem toho prispieva zodpovedný nákup alebo distribúcia lepším rozdelením hodnoty v rámci reťazca činností k boju proti detskej práci, ktorá sa často vyskytuje v krajinách alebo na územiach s vysokou mierou chudoby.

Spoločnosti by takisto mali poskytovať cielenú a primeranú podporu MSP, ktoré sú obchodnými partnermi spoločnosti, ak je to potrebné vzhľadom na zdroje, znalosti a obmedzenia MSP, a to aj poskytovaním alebo umožnením prístupu k budovaniu kapacít, odbornej príprave alebo modernizácii systémov riadenia, a ak by dodržiavanie kódexu správania alebo plánu nápravných opatrení ohrozilo životaschopnosť MSP, poskytovaním cielenej a primeranej finančnej podpory, ako je priame financovanie, nízkoúročené úvery, záruky ďalšieho získavania zdrojov alebo pomoc pri zabezpečovaní financovania. Pojem „ohrozenie životaschopnosti MSP“ by sa mal vykladať tak, že môže spôsobiť konkurz MSP alebo dostať MSP do situácie, v ktorej konkurz bezprostredne hrozí.

- (55) S cieľom zohľadniť celú škálu možností, ktoré má spoločnosť k dispozícii v prípadoch, keď sa skutočné **nepriaznivé** vplyvy nedali vyriešiť opísanými opatreniami, by sa v tejto smernici mala uviesť aj možnosť spoločnosti žiadať o **zmluvné záruky** od nepriameho obchodného partnera s cieľom dosiahnuť dodržiavanie kódexu správania spoločnosti alebo plánu nápravných opatrení a vykonať vhodné opatrenia na overenie **dodržiavania zmluvných záruk** zo strany nepriameho obchodného **partnera**.

- (56) *Ak sa zmluvné záruky získajú od MSP, ktorý je nepriamym obchodným partnerom, spoločnosti by mali posúdiť, či by zmluvné záruky mali sprevádzať vhodné opatrenia pre MSP. Ak MSP požiadala o úhradu časti nákladov alebo po dohode so spoločnosťou, mal by mať možnosť zdieľať výsledky overovania s inými spoločnosťami.*
- (57) S cieľom zabezpečiť, aby **boli vhodné opatrenia na** odstránenie skutočných nepriaznivých vplyvov alebo ich minimalizáciu účinné, spoločnosti by mali uprednostniť spoluprácu s obchodnými **partnermi vo svojich** reťazcoch **činností** namiesto ukončenia obchodného vzťahu ako krajnej možnosti po neúspešnom pokuse o odstránenie skutočných nepriaznivých vplyvov alebo ■ minimalizáciu **ich rozsahu**. Táto smernica by však mala pre prípady, keď skutočné nepriaznivé vplyvy nemožno odstrániť ani primerane **minimalizovať ich rozsah takýmito vhodnými** opatreniami, odkazovať aj na povinnosť spoločností **v krajnom prípade** sa zdržať vstupu do nových vzťahov alebo rozširovania existujúcich vzťahov s dotknutým partnerom, a ak **existuje odôvodnený predpoklad na zmenu, využitím alebo zvýšením pákového efektu spoločnosti prostredníctvom dočasného pozastavenia obchodného vzťahu, pokiaľ ide o dotknuté činnosti, bez zbytočného odkladu prijať a vykonať posilnený plán nápravných opatrení pre konkrétny nepriaznivý vplyv vrátane konkrétneho a vhodného harmonogramu na prijatie a vykonávanie všetkých opatrení v ňom obsiahnutých, počas ktorého môže spoločnosť hľadať aj alternatívnych obchodných partnerov.**

*Faktory určujúce primeranosť harmonogramu prijatia a vykonávania takýchto opatrení by mohli zahŕňať závažnosť nepriaznivého vplyvu, potrebu identifikovať a prijať opatrenia na odstránenie akýchkoľvek ďalších nepriaznivých vplyvov alebo na minimalizáciu ich rozsahu, ako aj vplyvy na MSP alebo drobných poľnohospodárov. Spoločnosti by mali pozastaviť svoje obchodné vzťahy s obchodným partnerom, čím sa zvýši ich pákový efekt a šance na riešenie vplyvu. Ak neexistuje odôvodnený predpoklad, že takéto úsilie bude úspešné, napríklad v situáciách nútenej práce nariadenej štátom, alebo ak vykonávanie posilneného plánu nápravných opatrení neodstránilo nepriaznivý vplyv ani neminimalizovalo jeho rozsah, **od spoločnosti by sa malo vyžadovať, aby ukončila** obchodný vzťah súvisiaci s dotknutými činnosťami, ak **je skutočný** nepriaznivý vplyv ■ závažný. S cieľom umožniť spoločnostiam splniť túto povinnosť by členské štáty mali v zmluvách, ktoré upravujú ich právne predpisy, zabezpečiť dostupnosť možnosti ukončiť obchodný vzťah.*

Pri rozhodovaní o ukončení alebo pozastavení obchodného vzťahu by spoločnosť mala posúdiť, či možno odôvodnene očakávať, že nepriaznivé vplyvy takéhoto konania budú zjavne závažnejšie ako nepriaznivý vplyv, ktorý nebolo možné odstrániť alebo ktorého rozsah nebolo možné primerane minimalizovať. Ak spoločnosti dočasne pozastavia alebo ukončia obchodný vzťah, mali by prijať opatrenia na predchádzanie takémuto vplyvu, na jeho zmiernenie alebo ukončenie, poskytnúť primerané oznámenie obchodnému partnerovi a priebežne toto rozhodnutie preskúmať. Je možné, že odstránenie nepriaznivých vplyvov na úrovni nepriamych obchodných vzťahov si vyžaduje spoluprácu s iným subjektom. V niektorých prípadoch by takáto spolupráca s inou spoločnosťou mohla byť jediným reálnym spôsobom odstránenia skutočných nepriaznivých vplyvov na úrovni nepriamych obchodných vzťahov, najmä ak nepriamy obchodný partner nie je pripravený uzavrieť zmluvu so spoločnosťou.

(58) *Ak spoločnosť sama alebo spoločne spôsobila skutočný nepriaznivý vplyv, mala by zabezpečiť nápravu. Pojem „náprava“ je uvedenie dotknutej osoby alebo osôb, komunit alebo životného prostredia do stavu, ktorý zodpovedá alebo je čo najbližšie stavu, v ktorom by sa nachádzali, ak by nedošlo k skutočnému nepriaznivému vplyvu, primerané podielu spoločnosti na nepriaznivom vplyve, a to aj prostredníctvom finančnej alebo nefinančnej náhrady, ktorú spoločnosť poskytla osobe alebo osobám dotknutým skutočným nepriaznivým vplyvom, a prípadne refundácie nákladov, ktoré vznikli orgánom verejnej moci v súvislosti s akýmkoľvek potrebnými nápravnými opatreniami. Členské štáty by mali zabezpečiť, aby zainteresované strany postihnuté nepriaznivým vplyvom neboli pred podaním žaloby na súde povinné domáhať sa nápravy. Členské štáty by mali zabezpečiť, aby v prípade, že spoločnosť nezabezpečila nápravu, ak spôsobila sama alebo spoločne skutočný nepriaznivý vplyv, mal príslušný dozorný orgán právomoc z vlastnej iniciatívy alebo v dôsledku opodstatnených obáv, ktoré mu boli oznámené v súlade s touto smernicou, nariadiť spoločnosti, aby zabezpečila primeranú nápravu. V takejto situácii tým nie je dotknuté ukladanie sankcií za porušenie ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov prijatých podľa tejto smernice a uplatnenie občianskoprávnej zodpovednosti na vnútroštátnom súde. Ak skutočný nepriaznivý vplyv spôsobuje výlučne obchodný partner spoločnosti, spoločnosť môže poskytnúť dobrovoľnú nápravu. Spoločnosť môže využiť aj svoju schopnosť ovplyvňovať obchodného partnera, ktorý spôsobuje sám alebo spoločne nepriaznivý vplyv, s cieľom umožniť nápravu.*

- (59) Spoločnosti by mali poskytnúť osobám a organizáciám možnosť podávať priamo im sťažnosti v prípade oprávnených obáv týkajúcich sa skutočných alebo potenciálnych nepriaznivých vplyvov na ľudské práva a životné prostredie. Medzi **osoby a** organizácie, ktoré by mohli podať takéto sťažnosti, by mali patriť **osoby, ktoré sú dotknuté alebo majú opodstatnené dôvody domnievať sa, že by mohli byť dotknuté, a legitímni zástupcovia takýchto osôb v ich mene, ako sú organizácie občianskej spoločnosti a obhajcovia ľudských práv**; odborové zväzy a ďalší zástupcovia pracovníkov, ktorí zastupujú jednotlivcov pracujúcich v dotknutom **reťazci činnosti**; a organizácie občianskej spoločnosti, ktoré pôsobia **a majú skúsenosti** v oblastiach súvisiacich s **nepriaznivým vplyvom na životné prostredie, ktorý je predmetom sťažnosti**. Spoločnosti by mali stanoviť **spravodlivý, verejne dostupný, prístupný, predvídateľný a transparentný** postup riešenia týchto sťažností a ■ o týchto postupoch informovať **príslušných** pracovníkov, odborové zväzy a ďalších zástupcov pracovníkov. **Spoločnosti by mali zaviesť aj dostupný mechanizmus na predkladanie oznámení zo strany osôb a organizácií, ak majú informácie alebo obavy týkajúce sa skutočných alebo potenciálnych nepriaznivých vplyvov. S cieľom znížiť svoje zatťaženie by spoločnosti mali mať možnosť zúčastňovať sa na spoločných postupoch podávania sťažností a mechanizmoch oznamovania, napríklad takých, ktoré spoločne zaviedli spoločnosti (napríklad skupina spoločností) prostredníctvom odvetvových združení, iniciatív viacerých zainteresovaných strán alebo globálnych rámcových dohôd.**

Podanie oznámenia alebo sťažnosti by nemalo byť podmienkou ani brániť tomu, aby osoba, ktorá ich podáva, mala prístup ku konaniu o opodstatnených obavách alebo k súdnym či iným mimosúdnym mechanizmom, ako sú národné kontaktné miesta OECD, ak existujú. Ustanovenia o postupe podávania sťažností a mechanizme oznamovania podľa tejto smernice by mali byť také, aby zabránili tomu, že prístup k zástupcom spoločnosti bude viesť k neprimeranému kontaktovaniu. V súlade s medzinárodnými normami by osoby, ktoré podávajú sťažnosti, ak ich nepodali anonymne, mali byť oprávnené požadovať od spoločnosti včasné a primerané nadväzné opatrenia a stretnúť sa so zástupcami spoločnosti na primeranej úrovni s cieľom prediskutovať skutočné alebo potenciálne závažné nepriaznivé vplyvy, ktoré sú predmetom sťažnosti, ako aj potenciálnu nápravu, byť oboznámení s odôvodneniami, prečo sa sťažnosť považuje za opodstatnenú alebo neopodstatnenú, a v prípade, že sa považuje za opodstatnenú, dostať informácie o krokoch a opatreniach, ktoré spoločnosť prijala alebo má prijať.

Spoločnosti by takisto mali prijať primerane dostupné opatrenia na predchádzanie akejkoľvek forme odvetných opatrení zabezpečením dôvernosti totožnosti osoby alebo organizácie, ktorá podáva sťažnosť alebo oznámenie, v súlade s vnútroštátnym právom. Označenie „spravodlivý, verejne dostupný, prístupný, predvídateľný a transparentný“ by sa malo chápať v súlade so zásadou 31 hlavných zásad OSN, v ktorej sa vyžaduje, aby boli postupy legitímne, prístupné, predvídateľné, spravodlivé, transparentné, zlučiteľné s právami a boli zdrojom kontinuálneho učenia sa, ako sa tiež uvádza vo všeobecnom komentári č. 16 Výboru OSN pre práva dieťaťa. Pracovníci a ich zástupcovia by mali byť riadne chránení a všetky mimosúdne snahy o nápravu by mali prebiehať bez ohľadu na podnecovanie ku kolektívnemu vyjednávaniu a uznávaniu odborových zväzov a v žiadnom prípade by nemali oslabovať úlohu legitímnych odborových zväzov pri riešení pracovnoprávných sporov. Spoločnosti by mali zainteresovaným stranám zabezpečiť dostupnosť mechanizmov oznamovania a postupov podávania sťažností, pričom by mali náležite zohľadniť príslušné prekážky.

(60) *Vzhľadom na širší zoznam osôb alebo organizácií oprávnených podať sťažnosť a širší rozsah predmetu sťažností by sa postup podávania sťažností podľa tejto smernice mal z právneho hľadiska chápať ako mechanizmus, ktorý sa líši od interného postupu nahlasovania zavedeného spoločnosťami v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1937¹⁶. Ak porušenie práva Únie alebo vnútroštátneho práva zahrnutého do vecnej pôsobnosti uvedenej smernice možno považovať za nepriaznivý vplyv a nahlasujúca osoba je zamestnancom spoločnosti, ktorý je týmto nepriaznivým vplyvom priamo dotknutý, potom by táto osoba mohla využiť oba postupy: mechanizmus podávania sťažností v súlade s touto smernicou a interný postup nahlasovania stanovený v súlade so smernicou (EÚ) 2019/1937. Ak však nie je splnená niektorá z uvedených podmienok, osoba by mala mať možnosť pokračovať len prostredníctvom jedného z postupov.*

¹⁶ *Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1937 z 23. októbra 2019 o ochrane osôb, ktoré nahlasujú porušenia práva Únie (Ú. v. EÚ L 305, 26.11.2019, s. 17).*

- (61) Spoločnosti by mali monitorovať vykonávanie a účinnosť svojich opatrení v oblasti náležitej starostlivosti. Mali by vykonávať pravidelné posúdenia svojich vlastných činností, činností svojich dcérskych spoločností a v prípade, že súvisia s **ret'azcom činností** spoločnosti, aj činností svojich ■ obchodných **partnerov s cieľom posúdiť vykonávanie a monitorovať primeranosť a účinnosť** procesu identifikácie nepriaznivých vplyvov, predchádzania takýmto vplyvom, ich minimalizácie, odstraňovania a zmiernovania ■ . Takýmito posúdeniami by sa malo overiť, či sú nepriaznivé vplyvy riadne identifikované, či sa vykonávajú opatrenia v oblasti náležitej starostlivosti a či sa nepriaznivým vplyvom skutočne predišlo alebo sa odstránili. Aby sa zabezpečila aktuálnosť takýchto posúdení, mali by sa vykonávať **bez zbytočného odkladu po výskyte významnej zmeny, ale** aspoň každých 12 mesiacov a medzičasom by sa mali revidovať, ak existujú opodstatnené dôvody domnievať sa, že by mohli vzniknúť nové ■ riziká nepriaznivého vplyvu.
- Významná zmena by sa mala chápať ako zmena súčasného stavu vlastných činností spoločnosti, činností jej dcérskych spoločností alebo obchodných partnerov, právneho alebo podnikateľského prostredia alebo akýkoľvek iný podstatný posun v situácii spoločnosti alebo jej prevádzkových súvislostí.***

Príkladmi významnej zmeny by mohli byť prípady, keď spoločnosť začne pôsobiť v novom hospodárskom odvetví alebo geografickej oblasti, začína vyrábať nové výrobky alebo mení spôsob výroby existujúcich výrobkov použitím technológie s potenciálne väčším nepriaznivým vplyvom, alebo mení svoju podnikovú štruktúru prostredníctvom reštrukturalizácie alebo prostredníctvom fúzií či akvizícií. Opodstatnené dôvody domnievať sa, že existujú nové riziká, môžu vzniknúť rôznymi spôsobmi vrátane zistenia o nepriaznivom vplyve z verejne dostupných informácií, prostredníctvom zapojenia zainteresovaných strán alebo prostredníctvom oznámení. Spoločnosti by mali uchovávať dokumentáciu preukazujúcu splnenie tejto požiadavky najmenej päť rokov. Takáto dokumentácia by mala v relevantných prípadoch obsahovať aspoň identifikované vplyvy a hĺbkové posúdenia podľa článku 8, plán preventívnych a/alebo nápravných opatrení podľa článku 10 ods. 2 písm. a) a článku 11 ods. 3 písm. b), získané zmluvné ustanovenia alebo zmluvy uzavreté podľa článku 10 ods. 2 písm. b), článku 10 ods. 4 a článku 11 ods. 3 písm. c), článku 11 ods. 5, overovania podľa článku 10 ods. 5 a článku 11 ods. 6, nápravné opatrenia, pravidelné posúdenia v rámci monitorovacej povinnosti spoločnosti, ako aj oznámenia a sťažnosti. Finančné podniky by mali vykonávať pravidelné posudzovanie len svojich vlastných činností, činností svojich dcérskych spoločností a ich obchodných partnerov v hornej časti reťazca.

- (62) Podobne ako v existujúcich medzinárodných normách stanovených v hlavných zásadách OSN a v rámci OECD je súčasťou požiadavky náležitej starostlivosti oznamovanie externe relevantných informácií o politikách v oblasti náležitej starostlivosti, procesoch a činnostiach vykonávaných s cieľom identifikovať a riešiť skutočné alebo potenciálne nepriaznivé vplyvy vrátane zistení a výsledkov týchto činností. ***V smernici 2013/34/EÚ sa stanovujú príslušné povinnosti podávania správ pre spoločnosti, na ktoré sa vzťahuje táto smernica. Okrem toho sa v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/2088¹⁷ stanovujú ďalšie povinnosti vykazovania informácií o zverejňovaní informácií o udržateľnosti v sektore finančných služieb pre finančné podniky.*** S cieľom vyhnúť sa duplicitе povinností podávania správ by sa preto touto smernicou nemali zavádzať žiadne nové povinnosti podávania správ nad rámec povinností podľa smernice 2013/34/EÚ pre spoločnosti, na ktoré sa vzťahuje smernica 2013/34/EÚ, ani normy podávania správ, ktoré by sa mali podľa nej vypracovať. ***S cieľom splniť svoju povinnosť oznamovania v rámci náležitej starostlivosti podľa tejto smernice by spoločnosti mali na svojom webovom sídle uverejniť výročné vyhlásenie aspoň v jednom z úradných jazykov Únie v primeranej lehote, najneskôr však do 12 mesiacov po súvahovom dni vo finančnom roku, za ktorý je výkaz zostavený, pokiaľ spoločnosť nepodlieha požiadavkám na vykazovanie informácií o udržateľnosti stanoveným v smernici 2013/34/EÚ.***

¹⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/2088 z 27. novembra 2019 o zverejňovaní informácií o udržateľnosti v sektore finančných služieb (Ú. v. EÚ L 317, 9.12.2019, s. 1).

V prípadoch, keď sa od spoločnosti nevyžaduje, aby podávala správy v súlade s článkami 19a alebo 29a smernice 2013/34/EÚ, výkaz by sa mal uverejniť do dátumu uverejnenia ročnej účtovnej závierky. Ročný výkaz by sa mal predložiť určenému orgánu zberu údajov na účely jeho sprístupnenia na jednotnom európskom mieste prístupu (ESAP) zriadenom nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/2859¹⁸. Komisii by sa mali udeliť vykonávacie právomoci v záujme zabezpečenia jednotných podmienok vykonávania pravidiel týkajúcich sa prístupnosti informácií na jednotnom európskom mieste prístupu. V záujme zvýšenia právnej istoty by sa príloha k nariadeniu (EÚ) 2023/2859 mala zmeniť zavedením odkazu na túto smernicu.

- (63) *Požiadavka na spoločnosti, ktoré patria do pôsobnosti tejto smernice a zároveň podliehajú požiadavkám na vykazovanie podľa článkov 19a, 29a a 40a smernice 2013/34/EÚ, vykazovať informácie o svojom postupe náležitej starostlivosti, ako sa stanovuje v článkoch 19a, 29a a 40a smernice 2013/34/EÚ, by sa mala chápať ako požiadavka, aby spoločnosti opísali, ako vykonávajú náležitú starostlivosť stanovenú v tejto smernici.*

¹⁸ *Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/2859 z 13. decembra 2023, ktorým sa zriaďuje jednotné európske miesto prístupu, ktoré poskytuje centralizovaný prístup k verejne dostupným informáciám týkajúcim sa finančných služieb, kapitálových trhov a udržateľnosti (Ú. v. EÚ L, 2023/2859, 20.12.2023).*

- (64) *Cieľom tejto smernice nie je vyžadovať od spoločností, aby zverejňovali intelektuálny kapitál, duševné vlastníctvo, know-how alebo výsledky inovácií, ktoré by sa v zmysle vymedzenia v smernici (EÚ) 2016/943 považovali za obchodné tajomstvo. Požiadavkami na vykazovanie stanovenými v tejto smernici by preto smernica (EÚ) 2016/943 nemala byť dotknutá. Táto smernica by sa mala tiež uplatňovať bez toho, aby bolo dotknuté nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 596/2014¹⁹.*

¹⁹ *Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 596/2014 zo 16. apríla 2014 o zneužívaní trhu (nariadenie o zneužívaní trhu) a o zrušení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/6/ES a smerníc Komisie 2003/124/ES, 2003/125/ES a 2004/72/ES (Ú. v. EÚ L 173, 12.6.2014, s. 1).*

- (65) *V záujme vykonávania zmysluplnej náležitej starostlivosti v oblasti ľudských práv a životného prostredia by spoločnosti mali prijať vhodné opatrenia na účinné zapojenie zainteresovaných strán v záujme procesu vykonávania opatrení náležitej starostlivosti. Bez toho, aby bola dotknutá smernica (EÚ) 2016/943, účinné zapojenie by malo zahŕňať poskytovanie relevantných a komplexných informácií zainteresovaným stranám, s ktorými sa konzultovalo, ako aj prebiehajúce konzultácie, ktoré umožňujú skutočnú interakciu a dialóg na príslušnej úrovni, napríklad na úrovni projektu alebo lokality, a s primeranou periodicitou. Zmysluplné zapojenie konzultovaných zainteresovaných strán by malo náležite zohľadňovať prekážky zapojenia, zabezpečiť, aby zainteresované strany neboli vystavené odvetným opatreniam a odplate, a to aj zachovaním dôvernosti a anonymity, a osobitná pozornosť by sa mala venovať potrebám zraniteľných zainteresovaných strán, ako aj súbežných zraniteľností a prieniku faktorov, a to aj zohľadnením potenciálne postihnutých skupín alebo komunit, napríklad tých, ktoré sú chránené Deklaráciou OSN o právach pôvodného obyvateľstva, a tých, na ktoré sa vzťahuje Deklarácia OSN o ochrancoch ľudských práv.*

Existujú situácie, v ktorých nebude možné zmysluplne spolupracovať s konzultovanými zainteresovanými stranami, alebo v ktorých je zapojenie ďalších odborných hľadísk užitočné na to, aby spoločnosť mohla v plnej miere plniť požiadavky tejto smernice. V takýchto prípadoch by spoločnosti mali dodatočne konzultovať s odborníkmi, ako sú organizácie občianskej spoločnosti alebo fyzické či právnické osoby, ktoré obhajujú ľudské práva alebo životné prostredie, aby získali dôveryhodné poznatky o skutočných alebo potenciálnych nepriaznivých vplyvoch. Konzultácie so zamestnancami a ich zástupcami by sa mali vykonávať v súlade s príslušnými právnymi predpismi Únie a prípadne vnútroštátnymi právnymi predpismi a kolektívnymi zmluvami a bez toho, aby boli dotknuté ich uplatniteľné práva na informácie, konzultácie a účasť na spolurozhodovaní, a najmä tie, na ktoré sa vzťahujú príslušné právne predpisy Únie v oblasti zamestnaneckých a sociálnych práv vrátane smernice Rady 2001/86/ES²⁰ a smerníc Európskeho parlamentu a Rady 2002/14/ES²¹ a 2009/38/ES²². Na účely tejto smernice by sa zamestnanci mali chápať tak, že zahŕňajú dočasných agentúrnych pracovníkov a ďalších pracovníkov v neštandardných formách zamestnania za predpokladu, že spĺňajú kritériá na určenie postavenia pracovníka stanovené Súdnym dvorom Európskej únie. Pri uskutočňovaní konzultácií by spoločnosti mali mať možnosť spoľahnúť sa na iniciatívy odvetvia v rozsahu, v akom sú vhodné na podporu účinného zapojenia. Využívanie iniciatív odvetvia alebo iniciatív viacerých zainteresovaných strán samo osebe nestačí na splnenie povinnosti konzultovať s pracovníkmi a ich zástupcami.

²⁰ Smernica Rady 2001/86/ES z 8. októbra 2001, ktorou sa dopĺňajú stanovy európskej spoločnosti v súvislosti s účasťou zamestnancov na riadení (Ú. v. ES L 294, 10.11.2001, s. 22).

²¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/14/ES z 11. marca 2002 ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre informovanie a porady so zamestnancami v Európskom spoločenstve – Spoločné vyhlásenie Európskeho parlamentu, Rady a Komisie o zastúpení zamestnancov (Ú. v. ES L 80, 23.3.2002, s. 29).

²² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/38/ES zo 6. mája 2009 o zriaďovaní európskej zamestnaneckej rady alebo postupu v podnikoch s významom na úrovni Spoločenstva a v skupinách podnikov s významom na úrovni Spoločenstva na účely informovania zamestnancov a porady s nimi (Ú. v. EÚ L 122, 16.5.2009, s. 28).

- (66) *S cieľom poskytnúť spoločnostiam nástroje, ktoré im pomôžu plniť požiadavky náležitej starostlivosti prostredníctvom ich reťazcov činností, by Komisia po konzultácii s členskými štátmi a zainteresovanými stranami mala poskytnúť usmernenia k vzorovým zmluvným doložkám, ktoré môžu spoločnosti dobrovoľne použiť ako nástroj na pomoc pri plnení svojich povinností podľa článkov 10 a 11. Cieľom usmernení by malo byť uľahčenie jasného rozdelenia úloh medzi zmluvnými stranami a prebiehajúcej spolupráce spôsobom, ktorým sa zabráni prenosu povinností stanovených v tejto smernici na obchodného partnera a v prípade porušenia sa zmluva automaticky stane neplatnou. V usmernení by sa mala zohľadniť zásada, že len samotným použitím zmluvných záruk sa nemôžu splňať normy náležitej starostlivosti stanovené v tejto smernici.*

- (67) S cieľom poskytnúť podporu a praktické nástroje spoločnostiam alebo orgánom členských štátov v súvislosti s tým, ako by si spoločnosti mali plniť svoje povinnosti náležitej starostlivosti *praktickým spôsobom, a poskytnúť podporu zainteresovaným stranám*, by Komisia mala ■ vydať usmernenia, a to aj *všeobecné usmernenia a usmernenia* pre konkrétne odvetvia alebo konkrétne nepriaznivé vplyvy *a vzájomné pôsobenie medzi touto smernicou a inými legislatívnymi aktami Únie, ktoré sledujú rovnaké ciele a stanovujú rozsiahlejšie alebo konkrétnejšie povinnosti*, pričom by sa mala opierať o príslušné medzinárodné usmernenia a normy a o konzultácie s členskými štátmi a zainteresovanými stranami, Agentúrou Európskej únie pre základné práva, Európskou environmentálnou agentúrou, *Európskym orgánom práce* a prípadne s medzinárodnými *organizáciami a ďalšími* orgánmi, ktoré majú odborné znalosti v oblasti náležitej starostlivosti.

- (68) *Digitálne nástroje a technológie, ako sú tie, ktoré sa používajú na sledovanie, dohľad alebo vyhľadávanie surovín, tovaru a výrobkov v rámci hodnotových reťazcov, napríklad satelity, drony, radary alebo riešenia založené na platformách, by mohli podporiť a znížiť náklady na zber údajov na účely riadenia hodnotového reťazca vrátane identifikácie a posúdenia nepriaznivých vplyvov, predchádzania a zmierňovania a monitorovania účinnosti opatrení náležitej starostlivosti. S cieľom pomôcť spoločnostiam pri plnení ich povinností náležitej starostlivosti v celom ich hodnotovom reťazci by sa malo stimulovať a podporovať používanie takýchto nástrojov a technológií. Na tento účel by Komisia mala vydať usmernenia s užitočnými informáciami a odkazmi na primerané zdroje. Pri používaní digitálnych nástrojov a technológií by spoločnosti mali zohľadniť a primerane riešiť možné riziká, ktoré sú s nimi spojené, a zaviesť mechanizmy na overenie primeranosti získaných informácií.*

- (69) Hoci MSP nie sú zahrnuté do rozsahu pôsobnosti tejto smernice, jej ustanovenia by ich mohli ovplyvniť ako dodávateľov alebo subdodávateľov spoločností, ktoré patria do rozsahu jej pôsobnosti. Cieľom je však zmierniť finančné alebo administratívne zaťaženie MSP, z ktorých mnohé už teraz zápasia s problémami v súvislosti s celosvetovou hospodárskou a sanitárnou krízou. Na podporu MSP by členské štáty *s podporou Komisie* mali samostatne alebo spoločne zriadiť a prevádzkovať špecializované *používateľsky ústretové* webové sídla, portály alebo platformy *na poskytovanie informácií a podpory spoločnostiam* a členské štáty by mohli MSP aj finančne podporovať a pomáhať im pri budovaní kapacít. Takáto podpora by *mohla* byť dostupná a v prípade potreby prispôbena a rozšírená aj na hospodárske subjekty v hornej časti reťazca v tretích krajinách. Spoločnosti, ktorých obchodnými partnermi sú MSP, sa takisto vyzývajú, aby ich podporovali pri dodržiavaní opatrení v oblasti náležitej starostlivosti, ■ a aby voči MSP používali spravodlivé, primerané, nediskriminačné a proporcionálne požiadavky.

- (70) *Komisia by mala zriaadiť jednotné asistenčné pracovisko pre náležitú starostlivosť podnikov v oblasti udržateľnosti. Toto jednotné asistenčné pracovisko by malo byť schopné požadovať informácie od príslušných vnútroštátnych orgánov v každom členskom štáte vrátane národných asistenčných pracovísk, ak existujú, a spolupracovať s nimi napríklad s cieľom pomôcť pri prispôbovaní informácií a usmernení vnútroštátnemu kontextu a pri ich šírení bez toho, aby bolo dotknuté rozdelenie funkcií a právomocí medzi orgánmi v rámci vnútroštátnych systémov. Jednotné asistenčné pracovisko a príslušné vnútroštátne orgány by mali aj navzájom spolupracovať s cieľom zabezpečiť cezhraničnú spoluprácu.*
- (71) S cieľom doplniť podporu členských štátov pre *spoločnosti vrátane MSP, pokiaľ ide o ich vykonávanie povinností náležitej starostlivosti*, môže Komisia vychádzať z existujúcich nástrojov, projektov a iných opatrení *Únie*, ktoré pomáhajú pri vykonávaní náležitej starostlivosti v *Únii* a v tretích krajinách. Môže zaviesť nové podporné opatrenia, ktoré poskytujú pomoc spoločnostiam vrátane MSP v súvislosti s požiadavkami náležitej starostlivosti, vrátane strediska na monitorovanie transparentnosti reťazca *činností* a uľahčenia iniciatív odvetvia alebo iniciatív viacerých zainteresovaných strán.

- (72) Komisia by ***mohla doplniť podporné opatrenia*** členských štátov ***na základe existujúcich opatrení Únie*** s cieľom podporiť hospodárske subjekty v hornej časti reťazca pri budovaní kapacít na účinné predchádzanie nepriaznivým vplyvom ich činností a obchodných vzťahov na ľudské práva a životné prostredie a na ich zmierňovanie, pričom by mali venovať osobitnú pozornosť problémom, ktorým čelia drobní poľnohospodári. ***Únia a jej členské štáty sa nabádajú, aby v rámci svojich príslušných právomocí*** využívali na podporu vlád tretích krajín a hospodárskych subjektov v hornej časti reťazca pri riešení nepriaznivých vplyvov ich činností a obchodných vzťahov v hornej časti reťazca na ľudské práva a životné prostredie svoje nástroje susedstva, rozvojovej a medzinárodnej spolupráce ***vrátane obchodných dohôd***. To by mohlo zahŕňať spoluprácu s vládami partnerských krajín, miestnym súkromným sektorom a zainteresovanými stranami pri riešení základných príčin nepriaznivých vplyvov na ľudské práva a životné prostredie.

- (73) *Táto smernica je dôležitým legislatívnym nástrojom na zabezpečenie prechodu podnikov na udržateľné hospodárstvo vrátane zníženia existenčných škôd a nákladov súvisiacich so zmenou klímy, na zabezpečenie súladu s cieľom dosiahnuť globálnu nulovú bilanciu do roku 2050, na zabránenie akýmkoľvek zavádzajúcim tvrdeniam týkajúcim sa takéhoto zosúladenia a na zastavenie environmentálne klamlivých tvrdení, dezinformácií a rozširovania fosílnych palív na celom svete v záujme dosiahnutia medzinárodných a európskych cieľov v oblasti klímy. S cieľom zabezpečiť, aby táto smernica účinne prispievala k boju proti zmene klímy, by spoločnosti mali prijať a uviesť do účinnosti plán transformácie pre zmierňovanie zmeny klímy, ktorého cieľom je prostredníctvom maximálneho úsilia zabezpečiť, aby obchodný model a stratégia spoločnosti boli v súlade s prechodom na udržateľné hospodárstvo a s obmedzením globálneho otepľovania na 1,5 °C v súlade s Parížskou dohodou a cieľom dosiahnuť klimatickú neutralitu, ako sa stanovuje v nariadení (EÚ) 2021/1119, vrátane jeho strednodobých cieľov a cieľov klimatickej neutrality do roku 2050. Plán by sa mal v prípade potreby zaoberať expozíciou spoločnosti voči činnostiam súvisiacim s uhlím, ropou a plynom. Takéto požiadavky by sa mali chápať ako povinnosť vynaložiť prostriedky, a nie ako povinnosť dosiahnuť výsledky. Keďže ide o povinnosť vynaložiť prostriedky, mala by sa venovať náležitá pozornosť pokroku spoločností a zložitosti a vyvíjajúcej sa povahe klimatickej transformácie. Hoci by sa spoločnosti mali usilovať o dosiahnutie cieľov zníženia emisií skleníkových plynov uvedených v ich plánoch, osobitné okolnosti môžu viesť k tomu, že spoločnosti nebudú schopné dosiahnuť tieto ciele, ak to už nie je primerané. Plán by mal obsahovať časovo ohraničené ciele súvisiace so zmenou klímy do roku 2030 a v päťročných krokoch do roku 2050 na základe presvedčivých vedeckých dôkazov a v prípade potreby absolútnych cieľov zníženia emisií skleníkových plynov pre rozsah 1, rozsah 2 a rozsah 3.*

V pláne by mali byť rozpracované vykonávacie opatrenia na dosiahnutie klimatických cieľov spoločnosti a mali by byť založené na presvedčivých vedeckých dôkazoch, t. j. na dôkazoch s nezávislou vedeckou validáciou, ktoré sú v súlade s obmedzením globálneho otepľovania na 1,5 °C, ako ho vymedzil Medzivládny panel o zmene klímy (IPCC), a s prihliadnutím na odporúčania Európskej vedeckej poradnej rady pre zmenu klímy. Od dozorných orgánov by sa malo vyžadovať, aby dohliadali aspoň na prijatie a návrh plánu a jeho aktualizácie v súlade s požiadavkami stanovenými v tejto smernici. Keďže obsah plánu transformácie pre zmierňovanie zmeny klímy by mal byť v súlade s požiadavkami na vykazovanie informácií podľa smernice 2013/34/EÚ, pokiaľ ide o vykazovanie informácií o udržiateľnosti podnikov, spoločnosti, ktoré vykazujú takýto plán podľa smernice 2013/34/EÚ, by sa mali považovať za spoločnosti, ktoré splnili osobitnú povinnosť prijať plán podľa tejto smernice. Hoci sa povinnosť prijatia bude považovať za splnenú, spoločnosti by stále mali plniť svoju povinnosť realizovať tento plán transformácie pre zmierňovanie zmeny klímy a aktualizovať ho každých 12 mesiacov s cieľom posúdiť pokrok pri dosahovaní jeho cieľov.

- I**
- (74) S cieľom umožniť účinný dohľad nad touto smernicou a v prípade potreby jej presadzovanie vo vzťahu k spoločnostiam z **tretích krajín** **I**, by tieto spoločnosti mali v Únii určiť splnomocneného zástupcu s dostatočným mandátom a poskytnúť informácie týkajúce sa ich splnomocnených zástupcov. Splnomocnený zástupca by mal mať možnosť fungovať aj ako kontaktné miesto za predpokladu, že sú splnené príslušné požiadavky tejto smernice. *Ak spoločnosť z tretej krajiny neurčí splnomocneného zástupcu, všetky členské štáty, v ktorých spoločnosť pôsobí, by mali mať právomoc presadzovať plnenie tejto povinnosti, najmä určiť fyzickú alebo právnickú osobu v jednom z členských štátov, v ktorom pôsobí, v súlade s rámcom presadzovania stanoveným vo vnútroštátnom práve. Členské štáty, ktoré iniciujú takéto presadzovanie, by mali informovať dozorné orgány ostatných členských štátov prostredníctvom európskej siete dozorných orgánov, aby nedošlo k ich určeniu zo strany iných členských štátov.*

- (75) Aby sa zabezpečilo monitorovanie správneho plnenia povinností náležitej starostlivosti zo strany spoločností a riadne presadzovanie tejto smernice, členské štáty by mali určiť jeden alebo viac vnútroštátnych dozorných orgánov. Tieto dozorné orgány by mali mať verejný charakter, mali by byť nezávislé od spoločností, na ktoré sa vzťahuje táto smernica, alebo od iných trhových záujmov ***a nemali by byť vystavené konfliktu záujmov a vonkajšiemu vplyvu, či už priamemu alebo nepriamemu. Aby mohli tieto dozorné orgány vykonávať svoje právomoci nestranne, nemali by od nikoho žiadať ani prijímať pokyny.*** V súlade s vnútroštátnym právom by členské štáty mali zabezpečiť, ***aby sa každému dozornému orgánu poskytli ľudské a finančné zdroje potrebné na účinné plnenie jeho úloh a vykonávanie jeho právomocí.*** Mali by byť oprávnené vykonávať vyšetrovania z vlastnej iniciatívy alebo na základe ■ opodstatnených obáv vznesených podľa tejto smernice. ***Tieto vyšetrovania by mohli v prípade potreby zahŕňať kontroly na mieste a vypočutie príslušných zainteresovaných strán.*** Ak existujú príslušné orgány podľa odvetvových právnych predpisov, členské štáty by mohli určiť tieto orgány ako zodpovedné za uplatňovanie tejto smernice v oblastiach ich pôsobnosti. ***Dozorné orgány by mali uverejňovať a sprístupňovať na webovom sídle výročnú správu o svojich predchádzajúcich činnostiach vrátane najzávažnejších zistených porušení. Členské štáty by mali zaviesť dostupný mechanizmus na prijímanie opodstatnených obáv, a to bezplatne alebo s poplatkom obmedzeným len na pokrytie administratívnych nákladov, a zabezpečiť, aby sa verejnosti sprístupnili praktické informácie o tom, ako uplatňovať toto právo.***

- (76) S cieľom zabezpečiť účinné presadzovanie ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov, ktorými sa transponuje táto smernica, by členské štáty mali stanoviť odrádzajúce, primerané a účinné sankcie za porušenie týchto opatrení. Aby bol takýto sankčný režim účinný, mali by sankcie, ktoré majú ukladať vnútroštátne dozorné orgány, zahŕňať peňažné sankcie *a verejné vyhlásenie, v ktorom sa uvedie zodpovedná spoločnosť a povaha porušenia, ak spoločnosť nevykoná rozhodnutie o uložení peňažnej sankcie v príslušnej lehote. Týmto sankčným režimom nie je dotknutá právomoc stiahnuť výrobky z trhu a zakázať ich uvádzanie na trh, ich sprístupňovanie na trhu a vývoz podľa iných legislatívnych aktov Únie, v ktorých sa stanovujú rozsiahlejšie alebo konkrétnejšie povinnosti náležitej starostlivosti, ako je nariadenie (EÚ) 2023/1115. Členské štáty by mali zabezpečiť, aby bola peňažná sankcia úmerná celosvetovému čistému obratu spoločnosti v tom čase, keď sa sankcia ukladá. To by však nemalo zaväzovať členské štáty k tomu, aby peňažnú sankciu zakladali vo všetkých prípadoch len na čistom obrate spoločnosti.*

Členské štáty by mali v súlade s vnútroštátnym právom rozhodnúť, či by sankcie mali uložiť priamo dozorné orgány v spolupráci s inými orgánmi, alebo či by sa mali uložiť na základe žiadosti adresovanej príslušným súdnym orgánom. S cieľom zabezpečiť verejný dohľad nad uplatňovaním pravidiel stanovených v tejto smernici by sa rozhodnutia dozorných orgánov ukladajúce sankcie spoločnostiam z dôvodu nedodržania ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov, ktorými sa transponuje táto smernica, mali uverejňovať, zasielať európskej sieti dozorných orgánov a mali by byť verejne dostupné aspoň tri roky. Uverejnené rozhodnutie by nemalo obsahovať žiadne osobné údaje v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679²³. Uverejnenie názvu spoločnosti by malo byť povolené aj v prípade, že obsahuje meno fyzickej osoby.

- (77) *S cieľom zabrániť umelému zníženiu potenciálnych správnych pokút by členské štáty mali zabezpečiť, aby sa pri ukladaní peňažnej sankcie spoločnosti patriacej do skupiny vypočítali takéto sankcie s prihliadnutím na konsolidovaný obrat vypočítaný na úrovni hlavnej materskej spoločnosti.*

²³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1).

- (78) Aby sa zabezpečilo konzistentné uplatňovanie a presadzovanie ustanovení vnútroštátnych **právnych predpisov** prijatých podľa tejto smernice, vnútroštátne dozorné orgány by mali spolupracovať a koordinovať svoju činnosť. Na tento účel by Komisia mala zriadiť európsku sieť dozorných orgánov a dozorné orgány by si mali navzájom pomáhať pri plnení svojich úloh a poskytovať si vzájomnú pomoc.
- (79) S cieľom zabezpečiť, **aby** obeť nepriaznivých vplyvov **mali účinný prístup k spravodlivosti a náhrade škody**, by sa od členských štátov malo vyžadovať, aby stanovili pravidlá upravujúce občianskoprávnu zodpovednosť spoločností za škody **spôsobené fyzickej alebo právnickej osobe v prípade, že spoločnosť úmyselne alebo z nedbanlivosti nepredišla** ■ potenciálnym nepriaznivým vplyvom a nezmiernila ich alebo neodstránila skutočné vplyvy a neminimalizovala ich rozsah, ■ v dôsledku **čoho fyzickej alebo právnickej osobe vznikla škoda. Škoda spôsobená na chránených právnych záujmoch osoby, napríklad smrť, telesná alebo psychická ujma, pozbavenie osobnej slobody, strata ľudskej dôstojnosti alebo škoda na majetku osoby, by sa mala chápať v súlade s vnútroštátnym právom.**

Podmienka, že škoda musí byť spôsobená osobe v dôsledku neplnenia povinnosti spoločnosti riešiť nepriaznivý vplyv, keď právo, zákaz alebo povinnosť uvedené v prílohe I k tejto smernici, ktorých porušenie má za následok nepriaznivý vplyv, ktorý sa mal riešiť, je zamerané na ochranu fyzickej alebo právnickej osoby, ktorej bola spôsobená škoda, by sa mala chápať tak, že sa nevzťahuje na odvodenú škodu (ktorá bola nepriamo spôsobená iným osobám, ktoré nie sú obeťami nepriaznivých vplyvov a ktoré nie sú chránené právami, zákazmi alebo povinnosťami uvedenými v prílohe I k tejto smernici). Napríklad, ak zamestnanec spoločnosti utrpel škodu v dôsledku porušenia bezpečnostných noriem na pracovisku zo strany spoločnosti, prenajímateľ bývania takéhoto zamestnanca by nemal mať možnosť uplatniť si nárok voči spoločnosti na náhradu ekonomickej straty spôsobenej tým, že zamestnanec nebol schopný platiť nájomné. Táto smernica neupravuje príčinnú súvislosť v zmysle občianskoprávnej zodpovednosti, s výnimkou toho, že spoločnosti by nemali niesť zodpovednosť podľa tejto smernice, ak škodu spôsobili len obchodní partneri v reťazcoch činností spoločností (tzv. priame prepojenie ako sa uvádza v medzinárodnom rámci). Obete by mali mať právo na úplnú náhradu spôsobenej škody v súlade s vnútroštátnym právom a podľa takejto spoločnej zásady. Malo by sa zakázať odrádzanie prostredníctvom náhrady škody (represívne náhrady škody) alebo akákoľvek iná forma nadmernej náhrady.

- (80) *Keďže nepriaznivé vplyvy by sa mali zoradiť podľa priority na základe závažnosti a pravdepodobnosti a riešiť postupne, ak nie je možné riešiť súčasne v plnom rozsahu všetky nepriaznivé vplyvy, ktoré spoločnosť identifikovala, spoločnosť by nemala niesť zodpovednosť podľa tejto smernice za žiadne škody vyplývajúce z akýchkoľvek menej významných nepriaznivých vplyvov, ktoré sa ešte neriešili. Pri posudzovaní, či boli splnené podmienky pre zodpovednosť spoločnosti v rámci posúdenia toho, či spoločnosť porušila svoju povinnosť primerane riešiť nepriaznivé vplyvy, ktoré identifikovala, by sa však mala posúdiť správnosť prioritizácie nepriaznivých vplyvov zo strany spoločnosti.*

I

- (81) Režim zodpovednosti neupravuje, kto by mal preukázať *splnenie podmienok zodpovednosti* za daných okolností prípadu, *ani za akých podmienok možno začať občianske súdne konanie*, preto *sa tieto otázky ponechávajú* na vnútroštátne právo.

- (82) *S cieľom zabezpečiť právo na účinný prostriedok nápravy zakotvené v článku 2 ods. 3 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, článku 8 Všeobecnej deklarácie ľudských práv a článku 9 ods. 3 dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (Aarhuský dohovor) sa táto smernica zaoberá niektorými praktickými a procesnými prekážkami spravodlivosti pre obete nepriaznivých vplyvov vrátane ťažkostí pri prístupe k dôkazom, obmedzeného trvania premlčacích lehôt, neexistencie primeraných mechanizmov pre žaloby v zastúpení a neúmerne vysokých trov konania o občianskoprávnej zodpovednosti.*

- (83) *Ak navrhovateľ predloží podložené odôvodnenie obsahujúce primerane dostupné skutočnosti a dôkazy dostatočné na podporu hodnovernosti jeho nároku na náhradu škody a uvedie, že spoločnosť disponuje ďalšími dôkazmi, členské štáty by mali zabezpečiť, aby súdy mohli nariadiť, aby spoločnosť takéto dôkazy sprístupnila v súlade s vnútroštátnym procesným právom, pričom takéto sprístupnenie obmedzí na to, čo je nevyhnutné a primerané. Na tento účel by vnútroštátne súdy mali zvážiť rozsah, v akom je nárok alebo obhajoba podložená dostupnými skutočnosťami a dôkazmi odôvodňujúcimi žiadosť o sprístupnenie; rozsah sprístupnenia a náklady naň, ako aj oprávnené záujmy všetkých dotknutých strán a to, aby sa predišlo nešpecifickému hľadaniu informácií, ktoré pravdepodobne nie sú pre účastníkov konania dôležité. Ak takéto dôkazy obsahujú dôverné informácie, vnútroštátne súdy by mali mať možnosť nariadiť ich sprístupnenie len vtedy, ak to považujú za relevantné pre nárok na náhradu škody, a mali by zaviesť účinné opatrenia na ochranu takýchto informácií.*

- (84) *Členské štáty by mali stanoviť primerané podmienky, za ktorých by každá údajná poškodená strana mala mať možnosť splnomocniť odborovú organizáciu, mimovládnu organizáciu pre ľudské práva alebo environmentálnu organizáciu alebo inú mimovládnu organizáciu a, v súlade s vnútroštátnym právom, vnútroštátne inštitúcie pre ľudské práva so sídlom v ktoromkoľvek členskom štáte, aby podali žaloby o občianskoprávnu zodpovednosť na presadzovanie práv obetí, ak takéto subjekty spĺňajú požiadavky stanovené vo vnútroštátnom práve, napríklad ak dodržiavajú vlastnú sústavnú prítomnosť a v súlade so svojimi stanovami nie sú komerčne a nielen dočasne zapojené do uplatňovania práv chránených podľa tejto smernice alebo zodpovedajúcich práv vo vnútroštátnom práve. To by sa mohlo dosiahnuť ustanoveniami vnútroštátneho občianskeho súdneho konania o povolení zastupovať obeť v kontexte zásahu tretej strany na základe výslovného súhlasu údajnej poškodenej strany a nemalo by sa to vykladať tak, že od členských štátov sa vyžaduje, aby rozšírili ustanovenia svojich vnútroštátnych právnych predpisov o žalobách v zastúpení v zmysle vymedzenia v smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/1828²⁴.*
- (85) *Premlčacie lehoty na uplatnenie nárokov na náhradu škody v rámci žaloby o občianskoprávnu zodpovednosť by mali byť aspoň päť rokov a v žiadnom prípade nesmú byť kratšie ako premlčacia lehota stanovená vo vnútroštátnych systémoch všeobecnej občianskoprávnej zodpovednosti. Vnútroštátne pravidlá týkajúce sa začiatku, trvania, pozastavenia alebo prerušenia premlčacích lehôt by nemali neprimerane brániť uplatňovaniu nárokov na náhradu škody a v žiadnom prípade by nemali byť reštriktívnejšie ako pravidlá týkajúce sa vnútroštátnych systémov všeobecnej občianskoprávnej zodpovednosti.*

²⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/1828 z 25. novembra 2020 o žalobách v zastúpení na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov a o zrušení smernice 2009/22/ES (Ú. v. EÚ L 409, 4.12.2020, s. 1).

- (86) *Okrem toho s cieľom zabezpečiť právne prostriedky nápravy by navrhovatelia mali mať možnosť žiadať o vydanie súdnych príkazov vo forme konečného alebo predbežného opatrenia s cieľom zastaviť porušovanie ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov prijatých podľa tejto smernice vykonaním opatrenia alebo ukončením konania.*
- (87) *Pokiaľ ide o pravidlá občianskoprávnej zodpovednosti, občianskoprávnou zodpovednosťou spoločnosti za škody, ktoré vznikli v dôsledku nevykonania primeranej náležitej starostlivosti, by nemala byť dotknutá občianskoprávna zodpovednosť jej dcérskych spoločností alebo príslušná občianskoprávna zodpovednosť priamych a nepriamych obchodných partnerov v reťazci činností. Ak spoločnosť spôsobila škodu spoločne so svojou dcérskou spoločnosťou alebo obchodným partnerom, mala by byť spoločne a nerozdielne zodpovedná s touto dcérskou spoločnosťou alebo obchodným partnerom. Malo by to byť v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi o podmienkach spoločnej a nerozdielnej zodpovednosti a bez toho, aby boli dotknuté akékoľvek právne predpisy Únie alebo vnútroštátne právne predpisy o spoločnej a nerozdielnej zodpovednosti a o práve na regresný nárok na úplnú náhradu škody, ktorú zaplatila jedna spoločne a nerozdielne zodpovedná strana.*

(88) *Pravidlami občianskoprávnej zodpovednosti v zmysle tejto smernice by nemali byť dotknuté vnútroštátne pravidlá ani pravidlá Únie týkajúce sa občianskoprávnej zodpovednosti súvisiacej s nepriaznivými vplyvmi na ľudské práva a životné prostredie, v ktorých sa upravuje zodpovednosť v situáciách, na ktoré sa nevzťahuje táto smernica alebo ktoré stanovujú prísnejšiu zodpovednosť ako táto smernica. Prísnejší režim zodpovednosti by sa mal chápať aj ako režim občianskoprávnej zodpovednosti, v ktorom sa stanovuje zodpovednosť aj v prípadoch, keď by uplatňovanie pravidiel zodpovednosti podľa tejto smernice neviedlo k zodpovednosti spoločnosti.*

I

(89) Pokiaľ ide o občianskoprávnu zodpovednosť vyplývajúcu z nepriaznivých vplyvov na životné prostredie, osoby, ktoré utrpeli škodu, si môžu uplatniť nárok na náhradu škody podľa tejto smernice aj v prípadoch, keď sa tieto nároky prekrývajú s nárokmi v oblasti ľudských práv.

- (90) S cieľom zabezpečiť, aby si obeť konania, ktoré porušuje ľudské práva a poškodzuje životné prostredie, mohli uplatniť nárok na náhradu *škody spôsobenej, keď spoločnosť úmyselne alebo z nedbanlivosti nedodržala* povinnosti náležitej starostlivosti vyplývajúce z tejto smernice, *táto smernica by mala vyžadovať, aby členské štáty zabezpečili, že ustanovenia vnútroštátneho práva, ktorými sa transponuje režim občianskoprávnej zodpovednosti stanovený v tejto smernici, majú nadradené povinné uplatňovanie v prípadoch*, keď rozhodným právom pre *tieto* nároky nie je právo členského štátu, ako by to mohlo byť napríklad podľa pravidiel medzinárodného súkromného práva, keď škoda vznikne v tretej krajine. *To znamená, že členské štáty by mali tiež zabezpečiť, aby požiadavky, pokiaľ ide o to, ktoré fyzické alebo právnické osoby si môžu uplatniť nárok, premlčanie a prístupnenie dôkazov, mali nadradené povinné uplatňovanie. Pri transpozícii režimu občianskoprávnej zodpovednosti stanoveného v tejto smernici a výbere metód na dosiahnutie takýchto výsledkov by členské štáty mali mať možnosť zohľadniť aj všetky súvisiace vnútroštátne pravidlá, a to v rozsahu, v akom sú potrebné na zabezpečenie ochrany obetí a majú zásadný význam pre ochranu verejných záujmov členských štátov, ako napríklad ich politického, sociálneho alebo hospodárskeho usporiadania.*

- (91) Režimom občianskoprávnej zodpovednosti podľa tejto smernice by nemala byť dotknutá **smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/35/ES²⁵**. Táto smernica by nemala členským štátom brániť v tom, aby spoločnostiam uložili ďalšie, prísnejšie povinnosti alebo aby prijali ďalšie opatrenia, ktoré majú rovnaké ciele ako ■ **smernica 2004/35/ES**.

²⁵ **Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/35/ES z 21. apríla 2004 o environmentálnej zodpovednosti pri prevencii a odstraňovaní environmentálnych škôd (Ú. v. EÚ L 143, 30.4.2004, s. 56).**

- (92) *Členské štáty by mali zabezpečiť, aby sa dodržiavanie povinností vyplývajúcich z ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov, ktorými sa transponuje táto smernica, alebo ich dobrovoľné vykonávanie považovalo za environmentálny a/alebo sociálny aspekt alebo prvok, ktorý verejní obstarávatelia môžu v súlade so smernicami Európskeho parlamentu a Rady 2014/23/EÚ²⁶, 2014/24/EÚ²⁷ a 2014/25/EÚ²⁸ zohľadniť ako súčasť kritérií na vyhodnotenie ponúk pre verejné zákazky a koncesie alebo stanoviť v súvislosti s plnením takýchto zákaziek.*

²⁶ *Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/23/EÚ z 26. februára 2014 o udeľovaní koncesii (Ú. v. EÚ L 94, 28.3.2014, s. 1).*

²⁷ *Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/24/EÚ z 26. februára 2014 o verejnom obstarávaní a o zrušení smernice 2004/18/ES (Ú. v. EÚ L 94, 28.3.2014, s. 65).*

²⁸ *Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/25/EÚ z 26. februára 2014 o obstarávaní vykonávanom subjektmi pôsobiacimi v odvetviach vodného hospodárstva, energetiky, dopravy a poštových služieb a o zrušení smernice 2004/17/ES (Ú. v. EÚ L 94, 28.3.2014, s. 243).*

Verejní obstarávatelia a obstarávatelia môžu vylúčiť, alebo od nich môžu členské štáty požadovať, aby vylúčili z účasti na postupe obstarávania vrátane postupu udeľovania koncesie akýkoľvek hospodársky subjekt, ak môžu akýmkoľvek vhodnými prostriedkami preukázať porušenie uplatniteľných povinností v oblasti environmentálneho, sociálneho a pracovného práva vrátane povinností, ktoré vyplývajú z určitých medzinárodných dohôd ratifikovaných všetkými členskými štátmi a stanovených v uvedených smerniciach, alebo že sa hospodársky subjekt dopustil závažného odborného pochybenia, ktoré spochybňuje jeho bezúhonnosť. S cieľom zabezpečiť konzistentnosť právnych predpisov EÚ a podporiť vykonávanie by Komisia mala zvážiť, či je relevantné aktualizovať ktorúkoľvek z týchto smerníc, najmä pokiaľ ide o požiadavky a opatrenia, ktoré majú členské štáty prijať na zabezpečenie súladu s povinnosťami v oblasti udržateľnosti a náležitej starostlivosti počas celého procesu obstarávania a udeľovania koncesií.

- █
- (93) Osoby, ktoré pracujú pre spoločnosti podliehajúce povinnostiam náležitej starostlivosti stanoveným v tejto smernici alebo ktoré sú v kontakte s takýmito spoločnosťami v rámci svojich pracovných činností, môžu zohrávať kľúčovú úlohu pri odhaľovaní porušení **ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov, ktorými sa transponuje** táto smernica. Môžu tak prispieť k predchádzaniu takýmto porušeniam a odrádzaniu od nich a k posilneniu presadzovania tejto smernice. Pri nahlasovaní všetkých porušení **ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov, ktorými sa transponuje** táto smernica, █ a na ochranu osôb nahlasujúcich takéto porušenia by sa tak mala uplatňovať smernica (EÚ) 2019/1937.
- (94) *V záujme zvýšenia právnej istoty by sa v smernici (EÚ) 2019/1937 mala zohľadniť uplatniteľnosť (podľa tejto smernice) smernice (EÚ) 2019/1937 na nahlasovanie porušení ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov, ktorými sa transponuje táto smernica, a na ochranu osôb nahlasujúcich takéto porušenia. Príloha k smernici (EÚ) 2019/1937 by sa preto mala zodpovedajúcim spôsobom zmeniť. Je preto na členských štátoch, aby zabezpečili, aby sa uvedená zmena zohľadnila v ich transpozičných opatreniach prijatých v súlade so smernicou (EÚ) 2019/1937.*

- (95) S cieľom spresniť informácie, ktoré by spoločnosti, na ktoré sa nevzťahujú požiadavky na podávanie správ podľa ustanovení o podávaní správ o udržateľnosti podnikov podľa smernice 2013/34/EÚ, mali oznamovať o záležitostiach, na ktoré sa vzťahuje táto smernica, by sa mala na Komisiu delegovať právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 ZFEÚ, pokiaľ ide o stanovenie ďalších pravidiel týkajúcich sa obsahu a kritérií takýchto správ, v ktorých sa spresnia informácie o opise náležitej starostlivosti, skutočných a potenciálnych vplyvoch a opatreniach prijatých v tejto súvislosti. Je osobitne dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila príslušné konzultácie, a to aj na úrovni expertov, a aby tieto konzultácie vykonávala v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva²⁹. Predovšetkým, v záujme rovnakého zastúpenia pri príprave delegovaných aktov, sa všetky dokumenty doručujú Európskemu parlamentu a Rade v rovnakom čase ako expertom z členských štátov, a experti Európskeho parlamentu a Rady majú systematický prístup na zasadnutia skupín expertov Komisie, ktoré sa zaoberajú prípravou delegovaných aktov.

²⁹ Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1.

- (96) Táto smernica by sa mala uplatňovať v súlade s právom Únie v oblasti ochrany údajov a právom na ochranu súkromia a osobných údajov, ako je zakotvené v článkoch 7 a 8 charty. Akékoľvek spracúvanie osobných údajov podľa tejto smernice sa má vykonávať v súlade s nariadením (EÚ) 2016/679 ³⁰ vrátane požiadaviek na obmedzenie účelu, minimalizáciu údajov a obmedzenie ich uchovávania.
- (97) V súlade s článkom 28 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725³⁰ sa uskutočnili konzultácie s európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov, ktorý 17. marca 2022 vydal stanovisko.

I

³⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725 z 23. októbra 2018 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 45/2001 a rozhodnutie č. 1247/2002/ES (Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018, s. 39).

- (98) Komisia by *mala Európskemu parlamentu a Rade pravidelne podávať správy o vykonávaní smernice a jej účinnosti pri dosahovaní jej cieľov, najmä pri riešení nepriaznivých vplyvov. Prvá správa by mala okrem iného zahŕňať informácie o vplyvoch tejto smernice na MSP, rozsahu uplatňovania tejto smernice, pokiaľ ide o spoločnosti, na ktoré sa vzťahuje, ■ či je potrebné revidovať vymedzenie pojmu „reťazec činností“, či je potrebná úprava prílohy I k tejto smernici a zoznamu príslušných medzinárodných dohovorov uvedených v tejto smernici, najmä vzhľadom na medzinárodný vývoj, či je potrebné revidovať pravidlá boja proti zmene klímy a právomoci dozorných orgánov súvisiace s týmito pravidlami, účinnosti mechanizmov presadzovania uplatňovaných na vnútroštátnej úrovni, sankciách a pravidlách občianskoprávnej zodpovednosti a či sú na zabezpečenie rovnakých podmienok pre spoločnosti na vnútornom trhu potrebné zmeny úrovne harmonizácie tejto smernice. Komisia by mala čo najskôr po dátume nadobudnutia účinnosti tejto smernice, najneskôr však dva roky po tomto dátume, predložiť Európskemu parlamentu a Rade aj správu o potrebe stanoviť dodatočné požiadavky náležitej starostlivosti v oblasti udržateľnosti prispôsobené regulovaným finančným podnikom, pokiaľ ide o poskytovanie finančných služieb a investičné činnosti, a možnosti takýchto požiadaviek náležitej starostlivosti, ako aj ich vplyvy v súlade s cieľmi tejto smernice, pričom sa zohľadnia iné legislatívne akty Únie, ktoré sa uplatňujú na regulované finančné podniky. K tejto správe by sa v prípade potreby mal pripojiť legislatívny návrh.*

(99) **Kedže** ciele tejto smernice, a to lepšie využiť potenciál jednotného trhu tak, aby prispel k prechodu na udržateľné hospodárstvo, a zároveň prispieť k udržateľnému rozvoju prostredníctvom predchádzania potenciálnym alebo skutočným nepriaznivým vplyvom na ľudské práva a životné prostredie v **■** reťazcoch **činností** spoločností, resp. ich zmierňovania, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodov rozsahu a účinkov opatrení, najmä z dôvodu skutočnosti, že problémy a príčiny týchto problémov, ktorými sa zaoberá táto smernica, majú nadnárodný rozmer, keďže mnohé spoločnosti pôsobia v celej Únii alebo na celom svete a ich hodnotové reťazce sa rozširujú do iných členských štátov a tretích krajín, a keďže hrozí, že opatrenia jednotlivých členských štátov budú neúčinné a povedú k fragmentácii vnútorného trhu, možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, Únia môže prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o EÚ. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku táto smernica neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov,

PRIJALI TÚTO SMERNICU:

Článok 1

Predmet úpravy

1. Touto smernicou sa stanovujú pravidlá *týkajúce sa:*
 - a) **■** povinností spoločností vzhľadom na skutočné a potenciálne nepriaznivé vplyvy na ľudské práva a nepriaznivé vplyvy na životné prostredie súvisiace s ich vlastnými činnosťami, činnosťami ich dcérskych spoločností a **■** činnosťami vykonávanými *ich obchodnými partnermi v reťazcoch činností týchto spoločností;*
 - b) **■** zodpovednosti za porušenie povinností uvedených v písmene a); *ako aj*
 - c) *povinností spoločností prijať a zaviesť plán transformácie pre zmierňovanie zmeny klímy, ktorého cieľom je prostredníctvom maximálneho úsilia zabezpečiť zlučiteľnosť obchodného modelu a obchodnej stratégie spoločnosti s prechodom na udržateľné hospodárstvo a s obmedzením globálneho otepľovania na 1,5 °C v súlade s Parížskou dohodou.*

■

2. Táto smernica nie je dôvodom na zníženie úrovne ochrany ľudských, ***zamestnaneckých a sociálnych*** práv alebo ochrany životného prostredia alebo ochrany klímy stanovenej vnútroštátnymi právnymi predpismi členských štátov ***alebo kolektívnymi zmluvami platnými*** v čase prijatia tejto smernice.
3. Touto smernicou nie sú dotknuté povinnosti v oblasti ľudských, ***zamestnaneckých a sociálnych*** práv a ochrany životného prostredia a zmeny klímy vyplývajúce z iných právnych aktov Únie. Ak je určité ustanovenie tejto smernice v rozpore s ustanovením iného legislatívneho aktu Únie, ktorý sleduje rovnaké ciele a stanovuje rozsiahlejšie alebo konkrétnejšie povinnosti, ustanovenie tohto iného legislatívneho aktu Únie má prednosť v rozsahu tohto rozporu a uplatňuje sa na tieto konkrétne povinnosti.

Článok 2
Rozsah pôsobnosti

1. Táto smernica sa vzťahuje na spoločnosti, ktoré sú založené v súlade s právnymi predpismi členského štátu a ktoré spĺňajú jednu z týchto podmienok:
 - a) spoločnosť mala v priemere viac ako 1 000 zamestnancov a dosiahla celosvetový čistý obrat viac ako 450 000 000 EUR v poslednom finančnom roku, za ktorý bola ***alebo mala byť prijatá*** ročná účtovná závierka;
 - b) spoločnosť nedosiahla limity uvedené v ***písm. a)***, ***ale je hlavnou materskou spoločnosťou skupiny, ktorá tieto limity dosiahla*** v poslednom finančnom roku, za ktorý bola ***alebo mala byť prijatá konsolidovaná*** ročná účtovná závierka;

- c) *spoločnosť uzavrela franchisingové alebo licenčné zmluvy v Únii s nezávislými spoločnosťami tretích strán výmenou za licenčné poplatky alebo je hlavnou materskou spoločnosťou skupiny, ktorá uzavrela takéto zmluvy, ak tieto zmluvy zabezpečujú spoločnú identitu, spoločnú obchodnú koncepciu a uplatňovanie jednotných obchodných metód a ak tieto licenčné poplatky predstavovali viac ako 22 500 000 EUR v poslednom finančnom roku, za ktorý bola alebo mala byť prijatá ročná účtovná závierka, a za predpokladu, že spoločnosť mala v poslednom finančnom roku, za ktorý bola alebo mala byť prijatá ročná účtovná závierka, čistý celosvetový obrat viac ako 80 000 000 EUR, alebo je hlavnou materskou spoločnosťou takejto skupiny.*

2. Táto smernica sa vzťahuje aj na spoločnosti, ktoré sú založené v súlade s právnymi predpismi tretej krajiny a spĺňajú jednu z týchto podmienok:
- a) spoločnosť dosiahla v Únii vo finančnom roku, ktorý predchádzal poslednému finančnému roku, čistý obrat viac ako 450 000 000 EUR;
 - b) *spoločnosť nedosiahla limit uvedený v písm. a), ale je hlavnou materskou spoločnosťou skupiny, ktorá na konsolidovanom základe dosiahla tento limit vo finančnom roku predchádzajúcom poslednému finančnému roku;*
 - c) *spoločnosť uzavrela franchisingové alebo licenčné zmluvy v Únii s nezávislými spoločnosťami tretích strán výmenou za licenčné poplatky alebo je hlavnou materskou spoločnosťou skupiny, ktorá uzavrela takéto zmluvy, ak tieto zmluvy zabezpečujú spoločnú identitu, spoločnú obchodnú koncepciu a uplatňovanie jednotných obchodných metód a ak tieto licenčné poplatky predstavovali viac ako 22 500 000 EUR v Únii vo finančnom roku predchádzajúcom poslednému finančnému roku, alebo je hlavnou materskou spoločnosťou takejto skupiny; a za predpokladu, že spoločnosť mala čistý obrat viac ako 80 000 000 EUR v Únii vo finančnom roku predchádzajúcom poslednému finančnému roku alebo je hlavnou materskou spoločnosťou takejto skupiny.*

3. *Ak hlavná činnosť hlavnej materskej spoločnosti je držba podielov v prevádzkových dcérskych spoločnostiach a hlavná materská spoločnosť sa nezúčastňuje na prijímaní riadiacich, prevádzkových alebo finančných rozhodnutí, ktoré sa týkajú skupiny alebo jednej alebo viacerých jej dcérskych spoločností, môže byť oslobodená od plnenia povinností podľa tejto smernice. Táto výnimka podlieha podmienke, že jedna z dcérskych spoločností hlavnej materskej spoločnosti usadených v Únii je určená na plnenie povinností stanovených v článkoch 6 až 16 a článku 22 v mene hlavnej materskej spoločnosti vrátane povinností hlavnej materskej spoločnosti, pokiaľ ide o činnosti jej dcérskych spoločností. V takom prípade má určená dcérska spoločnosť všetky potrebné prostriedky a zákonnú právomoc na účinné plnenie týchto povinností, najmä na zabezpečenie toho, aby určená dcérska spoločnosť získala od spoločností skupiny relevantné informácie a dokumenty na splnenie povinností hlavnej materskej spoločnosti podľa tejto smernice.*

Hlavná materská spoločnosť požiada o výnimku uvedenú v prvom pododseku tohto odseku príslušný dozorný orgán v súlade s článkom 24 s cieľom posúdiť, či sú splnené podmienky uvedené v prvom pododseku tohto odseku. Ak sú podmienky splnené, príslušný orgán dohľadu výnimku udelí. V prípade potreby takýto orgán náležite informuje príslušný orgán dohľadu členského štátu, v ktorom je určená dcérska spoločnosť usadená, o žiadosti a potom o svojom rozhodnutí.

Hlavná materská spoločnosť zostáva s určenou dcérskou spoločnosťou spoločne zodpovedná za neplnenie jej povinností v súlade s prvým pododsekom tohto odseku.

4. Na účely odseku 1 sa počet zamestnancov na čiastočný úväzok vypočíta na základe ekvivalentu plného pracovného času. Dočasní agentúrne zamestnanci *a ďalší pracovníci v neštandardných formách zamestnania za predpokladu, že spĺňajú kritériá na určenie postavenia pracovníka stanovené Súdnym dvorom Európskej únie*, sa do výpočtu počtu zamestnancov zahrnú rovnakým spôsobom, ako keby išlo o pracovníkov, ktorých na rovnaké obdobie zamestnáva priamo spoločnosť.

5. *Ak spoločnosť spĺňa podmienky stanovené v odsekoch 1 alebo 2, táto smernica sa uplatňuje len vtedy, ak k sú uvedené podmienky splnené počas dvoch po sebe nasledujúcich finančných rokov. Táto smernica sa už neuplatňuje na spoločnosť uvedenú v odsekoch 1 alebo 2, ak sa podmienky stanovené v odsekoch 1 alebo 2 prestanú spĺňať v každom z posledných dvoch príslušných finančných rokov.*
6. Pokiaľ ide o spoločnosti uvedené v odseku 1, členským štátom príslušným na úpravu záležitostí, na ktoré sa vzťahuje táto smernica, je členský štát, v ktorom má spoločnosť registrované sídlo.
7. *Pokiaľ ide o spoločnosť uvedenú v odseku 2, členským štátom príslušným na reguláciu záležitostí, na ktoré sa vzťahuje táto smernica, je členský štát, v ktorom má uvedená spoločnosť pobočku. Ak spoločnosť nemá pobočku v žiadnom členskom štáte alebo má pobočky umiestnené v rôznych členských štátoch, členským štátom príslušným na reguláciu záležitostí, na ktoré sa vzťahuje táto smernica, je členský štát, v ktorom uvedená spoločnosť dosiahla najvyšší čistý obrat v Únii za finančný rok predchádzajúci poslednému finančnému roku.*

8. *Táto smernica sa nevzťahuje na AIF vymedzené v článku 4 ods. 1 písm. a) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/61/EÚ³¹ ani na podniky kolektívneho investovania do prevoditeľných cenných papierov (PKIPCP) v zmysle článku 1 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/65/ES³².*

Článok 3

Vymedzenie pojmov

1. Na účely tejto smernice sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:
- a) „spoločnosť“ je ktorákoľvek z týchto spoločností:
- i) právnická osoba zriadená v jednej z právnych foriem uvedených v prílohách I a II k smernici 2013/34/EÚ;

³¹ *Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/61/EÚ z 8. júna 2011 o správcoch alternatívnych investičných fondov a o zmene a doplnení smerníc 2003/41/ES a 2009/65/ES a nariadení (ES) č. 1060/2009 a (EÚ) č. 1095/2010 (Ú. v. EÚ L 174, 1.7.2011, s. 1).*

³² *Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/65/ES z 13. júla 2009 o koordinácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení týkajúcich sa podnikov kolektívneho investovania do prevoditeľných cenných papierov (PKIPCP) (Ú. v. EÚ L 302, 17.11.2009, s. 32).*

- ii) právnická osoba zriadená v súlade s právom tretej krajiny vo forme porovnateľnej s tými, ktoré sú uvedené v prílohách I a II k **■** smernici **2013/34/EÚ**;

- iii) regulovaný finančný podnik bez ohľadu na jeho právnu formu, ktorý je:

- úverovou inštitúciou v zmysle vymedzenia v článku 4 ods. 1 bode 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 575/2013³³;
- investičnou spoločnosťou v zmysle vymedzenia v článku 4 ods. 1 bode 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/65/EÚ³⁴;

³³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 575/2013 z 26. júna 2013 o prudenciálnych požiadavkách na úverové inštitúcie a investičné spoločnosti a o zmene nariadenia (EÚ) č. 648/2012 (Ú. v. EÚ L 176, 27.6.2013, s. 1).

³⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/65/EÚ z 15. mája 2014 o trhoch s finančnými nástrojmi, ktorou sa mení smernica 2002/92/ES a smernica 2011/61/EÚ (Ú. v. EÚ L 173, 12.6.2014, s. 349).

- správcom alternatívnych investičných fondov (AIF) v zmysle vymedzenia v článku 4 ods. 1 písm. b) smernice 2011/61/EÚ vrátane správcu európskych fondov rizikového kapitálu (EuVECA) uvedeného v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 345/2013³⁵, správcu európskych fondov sociálneho podnikania (EuSEF) uvedeného v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 346/2013³⁶ a správcu európskych dlhodobých investičných fondov (ELTIF) uvedeného v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/760³⁷;

³⁵ *Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 345/2013 zo 17. apríla 2013 o európskych fondoch rizikového kapitálu (Ú. v. EÚ L 115, 25.4.2013, s. 1).*

³⁶ *Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 346/2013 zo 17. apríla 2013 o európskych fondoch sociálneho podnikania (Ú. v. EÚ L 115, 25.4.2013, s. 18).*

³⁷ *Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/760 z 29. apríla 2015 o európskych dlhodobých investičných fondoch (Ú. v. EÚ L 123, 19.5.2015, s. 98).*

- správcovskou spoločnosťou v zmysle vymedzenia v článku 2 ods. 1 písm. b) smernice 2009/65/ES;
- poisťovňou v zmysle vymedzenia v článku 13 bode 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/138/ES³⁸;
- zaist'ovňou v zmysle vymedzenia v článku 13 bode 4 smernice 2009/138/ES;

³⁸ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/138/ES z 25. novembra 2009 o začatí a vykonávaní poistenia a zaistenia (Solventnosť II) (Ú. v. EÚ L 335, 17.12.2009, s. 1).

- inštitúciou zamestnaneckého dôchodkového zabezpečenia *v rámci rozsahu pôsobnosti* smernice (EÚ) 2016/2341 *v súlade s jej článkom 2 s výnimkou prípadu, keď sa členský štát rozhodol uvedenú smernicu ako celok alebo jej časti neuplatňovať na dané inštitúcie, pokiaľ ide o zamestnanecké dôchodkové zabezpečenie, v súlade s článkom 5 uvedenej smernice;*

I

- centrálnou protistranou v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 648/2012³⁹;

³⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 648/2012 zo 4. júla 2012 o mimoburzových derivátoch, centrálnych protistranách a archívoch obchodných údajov (Ú. v. EÚ L 201, 27.7.2012, s. 1).

- centrálnym depozitárom cenných papierov v zmysle vymedzenia v článku 2 ods. 1 bode 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 909/2014⁴⁰;
- poisťovacím alebo zaistovacím účelovo vytvoreným subjektom povoleným v súlade s článkom 211 smernice 2009/138/ES;
- účelovým subjektom zaoberajúcim sa sekuritizáciou v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/2402⁴¹;

⁴⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 909/2014 z 23. júla 2014 o zlepšení vyrovnaní transakcií s cennými papiermi v Európskej únii, centrálnych depozitároch cenných papierov a o zmene smerníc 98/26/ES a 2014/65/EÚ a nariadenia (EÚ) č. 236/2012 (Ú. v. EÚ L 257, 28.8.2014, s. 1).

⁴¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/2402 z 12. decembra 2017, ktorým sa stanovuje všeobecný rámec pre sekuritizáciu a vytvára sa osobitný rámec pre jednoduchú, transparentnú a štandardizovanú sekuritizáciu, a ktorým sa menia smernice 2009/65/ES, 2009/138/ES a 2011/61/EÚ a nariadenia (ES) č. 1060/2009 a (EÚ) č. 648/2012 (Ú. v. EÚ L 347, 28.12.2017, s. 35).

- *finančnou holdingovou spoločnosťou v zmysle vymedzenia v článku 4 ods. 1 bode 20 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, holdingovou poisťovňou v zmysle vymedzenia v článku 212 ods. 1 písm. f) smernice 2009/138/ES alebo zmiešanou finančnou holdingovou spoločnosťou v zmysle vymedzenia v článku 212 ods. 1 písm. h) smernice 2009/138/ES, ktorá je súčasťou poisťovacej skupiny, na ktorú sa vzťahuje dohľad na úrovni skupiny podľa článku 213 uvedenej smernice, a ktorá nie je oslobodená od dohľadu nad skupinou podľa článku 214 ods. 2 smernice 2009/138/ES;*
- platobnou inštitúciou uvedenou v článku 1 ods. 1 písm. d) smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2366⁴²;

⁴²

Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2366 z 25. novembra 2015 o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia smernice 2002/65/ES, 2009/110/ES a 2013/36/EÚ a nariadenie (EÚ) č. 1093/2010 a ktorou sa zrušuje smernica 2007/64/ES (Ú. v. EÚ L 337, 23.12.2015, s. 35).

- inštitúciou elektronického peňažníctva v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/110/ES⁴³;
- poskytovateľom služieb hromadného financovania v zmysle vymedzenia v článku 2 ods. 1 písm. e) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/1503⁴⁴;
- poskytovateľom služieb kryptoaktív v zmysle vymedzenia v článku 3 ods. 1 bode 15 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1114⁴⁵, ak vykonáva jednu alebo viac služieb kryptoaktív v zmysle vymedzenia v článku 3 ods. 1 bode 16 uvedeného nariadenia;

I

⁴³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/110/ES zo 16. septembra 2009 o začatí a vykonávaní činností a dohľade nad obozretným podnikaním inštitúcií elektronického peňažníctva, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 2005/60/ES a 2006/48/ES a zrušuje smernica 2000/46/ES (Ú. v. EÚ L 267, 10.10.2009, s. 7).

⁴⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/1503 zo 7. októbra 2020 o európskych poskytovateľoch služieb hromadného financovania pre podnikanie a o zmene nariadenia (EÚ) 2017/1129 a smernice (EÚ) 2019/1937 (Ú. v. EÚ L 347, 20.10.2020, s. 1).

⁴⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1114 z 31. mája 2023 o trhoch s kryptoaktívami a o zmene nariadení (EÚ) č. 1093/2010 a (EÚ) č. 1095/2010 a smerníc 2013/36/EÚ a (EÚ) 2019/1937 (Ú. v. EÚ L 150, 9.6.2023, s. 40).

- b) „nepriaznivý vplyv na životné prostredie“ je nepriaznivý vplyv na životné prostredie vyplývajúci z *porušenia* zákazov a povinností *uvedených v časti I oddiele 1 bodoch 15 a 16 a časti II prílohy k tejto smernici, pričom sa zohľadňujú vnútroštátne právne predpisy spojené s ustanoveniami nástrojov, ktoré sú uvedené v časti I bodoch 15 a 16 a časti II prílohy I;*
- c) „nepriaznivý vplyv na ľudské práva“ je ■ vplyv na ■ osoby, ktorý vyplýva z:
- i) *porušovania niektorého z ľudských práv uvedených v časti I oddiele 1 prílohy k tejto smernici, keďže tieto ľudské práva sú zakotvené v medzinárodných nástrojoch uvedených v časti I oddiele 2 prílohy k tejto smernici;*
 - ii) *porušovania ľudských práv, ktoré nie sú uvedené v časti I oddiele 1 prílohy k tejto smernici, ale sú zakotvené v nástrojoch v oblasti ľudských práv uvedených v časti I oddiele 2 prílohy k tejto smernici za predpokladu, že:*
 - *ľudské práva môže porušovať spoločnosť alebo právny subjekt;*

- *porušovanie ľudských práv priamo poškodzuje právny záujem chránený v nástrojoch v oblasti ľudských práv uvedených v časti I oddiele 2 prílohy k tejto smernici; ako aj*
 - *spoločnosť mohla odôvodnene predpokladať riziko, že takéto ľudské právo môže byť dotknuté, a to s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu vrátane povahy a rozsahu obchodných činností spoločnosti a jej reťazca činností, charakteristík hospodárskeho odvetvia a geografického a prevádzkového kontextu;*
- d) *„nepriaznivý vplyv“ je nepriaznivý vplyv na životné prostredie alebo nepriaznivý vplyv na ľudské práva;*
- e) *„dcérska spoločnosť“ je právnická osoba v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 10 smernice 2013/34/EÚ a právnická osoba, prostredníctvom ktorej sa vykonáva činnosť „ovládaného podniku“ v zmysle vymedzenia v článku 2 ods. 1 písm. f) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/109/ES⁴⁶;*

I

⁴⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/109/ES z 15. decembra 2004 o harmonizácii požiadaviek na transparentnosť v súvislosti s informáciami o emitentoch, ktorých cenné papiere sú prijaté na obchodovanie na regulovanom trhu, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2001/34/ES (Ú. v. EÚ L 390, 31.12.2004, s. 38).

- f) „obchodný *partner*“ je *subjekt*:
- i) s ktorým má spoločnosť obchodnú zmluvu *týkajúcu sa činností, výrobkov alebo služieb spoločnosti* alebo ktorému spoločnosť poskytuje *služby podľa písmena g)* („priamy obchodný partner“); alebo
 - ii) *ktorý nie je priamym obchodným partnerom, ale ktorý* vykonáva obchodné činnosti súvisiace s *činnosťami*, výrobkami alebo službami spoločnosti („nepriamy obchodný partner“);

I

- g) „reťazec činností“ sú:
- i) *činnosti obchodných partnerov spoločnosti v hornej časti reťazca súvisiace s výrobou tovaru alebo poskytovaním služieb uvedenou spoločnosťou vrátane navrhovania, ťažby, získavania, výroby, prepravy, skladovania a dodávky surovín, výrobkov alebo častí výrobkov a vývoja výrobku alebo služby; ako aj*

- ii) *činnosti obchodných partnerov spoločnosti v dolnej časti reťazca súvisiace s distribúciou, prepravou a skladovaním výrobku uvedenej spoločnosti, ak obchodní partneri vykonávajú tieto činnosti pre spoločnosť alebo v mene spoločnosti, a s výnimkou distribúcie, prepravy a skladovania výrobku, ktorý podlieha kontrole vývozu podľa nariadenia (EÚ) 2021/821 alebo kontrole vývozu zbraní, munície alebo vojenského materiálu po povolení vývozu výrobku;*
- h) „nezávislé overenie treťou stranou“ je overenie dodržiavania požiadaviek v oblasti ľudských práv a životného prostredia vyplývajúcich z tejto smernice spoločnosťou alebo časťami jej *reťazca činností expertom*, ktorý je *objektívny, úplne* nezávislý od spoločnosti, nie je v konflikte záujmov *a nepodlieha vonkajšiemu vplyvu*, má skúsenosti a kompetencie v oblasti životného prostredia *alebo* ľudských práv *podľa povahy nepriaznivého vplyvu* a zodpovedá za kvalitu a spoľahlivosť *overenia*;

- i) „MSP“ je mikropodnik, malý alebo stredný **podnik** bez ohľadu na jeho právnu formu, ktorý nie je súčasťou veľkej skupiny, ako sú tieto pojmy vymedzené v súlade s článkom 3 ods. 1, 2, 3 a 7 smernice 2013/34/EÚ;
- j) „iniciatíva odvetvia **alebo viacerých zainteresovaných strán**“ je kombinácia postupov, nástrojov a mechanizmov ■ dobrovoľnej ■ náležitej starostlivosti, ktoré vypracovali a na ktoré dohliadajú vlády, priemyselné združenia, **zainteresované organizácie vrátane organizácií občianskej spoločnosti** alebo **ich** zoskupenia či **kombinácie, na ktorých sa môžu spoločnosti zúčastňovať s cieľom podporiť vykonávanie povinností náležitej starostlivosti**;
- k) „splnomocnený zástupca“ je fyzická alebo právnická osoba s bydliskom alebo sídlom v Únii, ktorá má od spoločnosti v zmysle písmena a) bodu ii) mandát konať v jej mene v súvislosti s plnením povinností tejto spoločnosti podľa tejto smernice;

- l) „závažný nepriaznivý vplyv“ je nepriaznivý **■** vplyv, *ktorý je obzvlášť významný svojou povahou, ako napríklad vplyv, ktorý zahŕňa ujmu na ľudskom živote, zdraví a slobode, alebo svojou mierou, rozsahom alebo nenapraviteľným charakterom, berúc do úvahy jeho vážnosť vrátane počtu osôb, ktoré sú alebo môžu byť dotknuté, rozsahu, v akom životné prostredie je alebo môže byť poškodené alebo inak zasiahnuté, jeho nezvratnosti a obmedzení schopnosti vrátiť dotknuté osoby alebo životné prostredie v primeranej lehote do stavu zodpovedajúceho ich stavu pred tým, ako došlo k vplyvu;*
- m) „čistý obrat“ je:
- i) „čistý obrat“ v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 5 smernice 2013/34/EÚ; alebo **■**

- ii) ak spoločnosť uplatňuje medzinárodné účtovné normy prijaté na základe nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1606/2002⁴⁷ alebo je spoločnosťou v zmysle písmena a) bodu ii), výnosy vymedzené rámcom finančného výkazníctva, na základe ktorého sa zostavuje účtovná závierka spoločnosti, alebo v zmysle tohto rámca;
- n) „zainteresované strany“ sú zamestnanci spoločnosti, zamestnanci jej dcérskych spoločností, ***odborové zväzy a zástupcovia pracovníkov, spotrebiteľia*** a iné osoby, skupiny, komunity alebo subjekty, ktorých práva alebo záujmy sú alebo by mohli byť dotknuté výrobkami, službami a činnosťami danej spoločnosti, jej dcérskych spoločností a jej obchodných ***partnerov vrátane zamestnancov obchodných partnerov spoločnosti, ich odborových zväzov a zástupcov pracovníkov, vnútroštátnych inštitúcií v oblasti ľudských práv a životného prostredia, organizácií občianskej spoločnosti, ktorých účelom je ochrana životného prostredia, a legitímnych zástupcov týchto osôb, skupín, komunít alebo subjektov***;

I

⁴⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1606/2002 z 19. júla 2002 o uplatňovaní medzinárodných účtovných noriem (Ú. v. ES L 243, 11.9.2002, s. 1).

- o) „vhodné *opatrenia*“ sú *opatrenia, ktoré sú* schopné dosiahnuť ciele náležitej starostlivosti *účinným riešením nepriaznivých vplyvov spôsobom* primeraným stupňu závažnosti a pravdepodobnosti nepriaznivého vplyvu a ktoré má spoločnosť primerane k dispozícii, a to s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu vrátane *povahy a rozsahu nepriaznivého vplyvu a príslušných rizikových faktorov*;
- p) „obchodný vzťah“ je vzťah spoločnosti s obchodným partnerom;
- q) „materská spoločnosť“ je spoločnosť, ktorá riadi jednu alebo viacero dcérskych spoločností;
- r) „hlavná materská spoločnosť“ je materská spoločnosť, ktorá priamo alebo nepriamo kontroluje v súlade s kritériami stanovenými v článku 22 ods. 1 až 5 smernice 2013/34/EÚ jednu alebo viacero dcérskych spoločností a nie je pod kontrolou inej spoločnosti;

- s) *„skupina spoločností“ alebo „skupina“ je materská spoločnosť a všetky jej dcérske spoločnosti;*
- t) *„náprava“ je uvedenie dotknutej osoby alebo osôb, komunit alebo životného prostredia do stavu, ktorý zodpovedá alebo je čo najbližšie stavu, v ktorom by sa nachádzali, ak by nedošlo k skutočnému nepriaznivému vplyvu, primerané podielu spoločnosti na nepriaznivom vplyve vrátane finančnej alebo nefinančnej náhrady, ktorú spoločnosť poskytla osobe alebo osobám dotknutým skutočným nepriaznivým vplyvom, a prípadne refundácia nákladov, ktoré vznikli orgánom verejnej moci v súvislosti s akýmkoľvek potrebnými nápravnými opatreniami;*
- u) *„rizikové faktory“ sú skutočnosti, situácie alebo okolnosti, ktoré súvisia so závažnosťou a pravdepodobnosťou nepriaznivého vplyvu, vrátane rizikových faktorov na úrovni spoločnosti, rizikových faktorov obchodných operácií, geografických a kontextových rizikových faktorov, rizikových faktorov týkajúcich sa výrobkov a služieb a odvetvových skutočností, situácií alebo okolností;*

- v) *„závažnosť nepriaznivého vplyvu“ je miera, rozsah alebo nenapraviteľný charakter nepriaznivého vplyvu s prihliadnutím na vážnosť nepriaznivého vplyvu vrátane počtu osôb, ktoré sú alebo môžu byť dotknuté, rozsahu, v akom je alebo môže byť životné prostredie poškodené alebo inak zasiahnuté, jeho nezvratnosti a obmedzení schopnosti vrátiť dotknuté osoby alebo životné prostredie v primeranej lehote do stavu zodpovedajúceho ich stavu pred tým, ako došlo k vplyvu.*

2. *Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 34 s cieľom zmeniť prílohu k tejto smernici:*

- a) *doplnením odkazov na články medzinárodných nástrojov ratifikovaných všetkými členskými štátmi, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti konkrétneho práva, zákazu alebo povinnosti súvisiacej s ochranou ľudských práv, základných slobôd a životného prostredia uvedených v prílohe k tejto smernici;*
- b) *v prípade potreby upravením odkazov na medzinárodné nástroje uvedené v prílohe k tejto smernici s ohľadom na zmenu, nahradenie alebo zrušenie takýchto nástrojov;*
- c) *v súlade s vývojom v rámci príslušných medzinárodných fór, pokiaľ ide o nástroje uvedené v časti 1 oddiele 2 prílohy k tejto smernici:*
- i) *nahradením odkazov na uvedené nástroje odkazmi na nové nástroje, ktoré sa vzťahujú na rovnaký predmet úpravy a ktoré ratifikovali všetky členské štáty; alebo*
- ii) *doplnením odkazov na nové nástroje, ktoré sa vzťahujú na rovnaký predmet úpravy ako uvedené nástroje a ktoré ratifikovali všetky členské štáty.*

Článok 4

Úroveň harmonizácie

1. *Bez toho, aby bol dotknutý článok 1 ods. 2 a 3, členské štáty do svojho vnútroštátneho práva nezavedú v oblasti pôsobnosti tejto smernice ustanovenia stanovujúce povinnosti náležitej starostlivosti v oblasti ľudských práv a životného prostredia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení článku 8 ods. 1, článku 8 ods. 2, článku 10 ods. 1 a článku 11 ods. 1.*
2. *Bez ohľadu na odsek 1 táto smernica nebráni členským štátom, aby do svojho vnútroštátneho práva zaviedli prísnejšie ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení stanovených v článkoch iných ako sú článok 8 ods. 1 a 2, článok 10 ods. 1 a článok 11 ods. 1, alebo ustanovenia, ktoré sú konkrétnejšie z hľadiska cieľa alebo oblasti pôsobnosti, s cieľom dosiahnuť odlišnú úroveň ochrany ľudských, pracovných a sociálnych práv, životného prostredia alebo klímy.*

Článok 5
Náležitá starostlivosť

1. Členské štáty zabezpečia, aby spoločnosti uplatňovali náležitú starostlivosť v oblasti ľudských práv a životného prostredia ***založenú na riziku*** podľa článkov 7 až 16 („náležitá starostlivosť“) vykonávaním týchto činností:
 - a) začlenením náležitej starostlivosti do svojich politík ***a systémov riadenia rizika*** v súlade s článkom 7;
 - b) identifikáciou ***a posúdením*** skutočných alebo potenciálnych nepriaznivých vplyvov v súlade s článkom 8 ***a v prípade potreby prioritizáciou potenciálnych a skutočných nepriaznivých vplyvov v súlade s článkom 9;***
 - c) predchádzaním potenciálnym nepriaznivým vplyvom a ich zmiernením, ako aj odstraňovaním skutočných nepriaznivých vplyvov a minimalizovaním ich rozsahu v súlade s článkami 10 a 11;
 - d) ***zabezpečením nápravy skutočných nepriaznivých vplyvov v súlade s článkom 12;***

- e) *zmysluplným zapojením zainteresovaných strán v súlade s článkom 13;*
- f) zavedením a udržiavaním *mechanizmu oznamovania* a postupu podávania sťažností v súlade s článkom 14;
- g) monitorovaním účinnosti svojej politiky a opatrení v oblasti náležitej starostlivosti v súlade s článkom 15;
- h) verejnou komunikáciou o náležitej starostlivosti v súlade s článkom 16.

2. Členské štáty zabezpečia, aby spoločnosti boli na účely náležitej starostlivosti oprávnené vymieňať si zdroje a informácie v rámci svojich príslušných skupín spoločností a s inými právnymi subjektmi.

3. *Členské štáty zabezpečia, aby obchodný partner nebol povinný sprístupniť spoločnosti, ktorá dodržiava povinnosti vyplývajúce z tejto smernice, informácie, ktoré sú obchodným tajomstvom v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 1 smernice (EÚ) 2016/943, a to bez toho, aby bolo dotknuté zverejnenie totožnosti priamych a nepriamych obchodných partnerov, alebo základných informácií potrebných na identifikáciu skutočných alebo potenciálnych nepriaznivých vplyvov, ak je to potrebné a riadne odôvodnené z hľadiska dodržiavania povinností náležitej starostlivosti spoločnosťou. Tým nie je dotknutá možnosť obchodných partnerov chrániť svoje obchodné tajomstvo prostredníctvom mechanizmov stanovených v smernici (EÚ) 2016/943. Obchodní partneri nie sú nikdy povinní sprístupniť utajované skutočnosti alebo iné informácie, ktorých sprístupnenie by predstavovalo riziko pre základné záujmy bezpečnosti štátu.*

4. *Členské štáty vyžadujú, aby spoločnosti uchovávali dokumentáciu týkajúcu sa opatrení vykonávaných na splnenie ich povinností náležitej starostlivosti na účely preukázania súladu vrátane podporných dôkazov, a to aspoň päť rokov od okamihu, keď bola takáto dokumentácia vypracovaná alebo získaná.*

Ak po uplynutí obdobia uchovávania stanoveného v prvom pododseku prebiehajú súdne alebo správne konania podľa tejto smernice, obdobie uchovávania sa predlži až do uzavretia veci.

Článok 6

Podpora náležitej starostlivosti na úrovni skupiny

1. *Členské štáty zabezpečia, aby materské spoločnosti, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti tejto smernice, mohli plniť povinnosti stanovené v článkoch 7 až 11 a článku 22 v mene spoločností, ktoré sú dcérskymi spoločnosťami uvedených materských spoločností a patria do rozsahu pôsobnosti tejto smernice, ak sa tým zabezpečí účinné dodržiavanie povinností. Týmto nie je dotknutá skutočnosť, že takéto dcérske spoločnosti podliehajú výkonu právomocí dozorného orgánu v súlade s článkom 25, ani ich občianskoprávna zodpovednosť v súlade s článkom 29.*

2. *Plnenie povinností náležitej starostlivosti stanovených v článkoch 7 až 16 materskou spoločnosťou v súlade s odsekom 1 tohto článku podlieha všetkým týmto podmienkam:*
- a) *dcérska spoločnosť a materská spoločnosť si navzájom poskytujú všetky potrebné informácie a spolupracujú pri plnení povinností vyplývajúcich z tejto smernice;*
 - b) *dcérska spoločnosť dodržiava politiku náležitej starostlivosti svojej materskej spoločnosti primerane prispôsobenú tak, aby sa zabezpečilo splnenie povinností stanovených v článku 7 ods. 1, pokiaľ ide o dcérsku spoločnosť;*
 - c) *dcérska spoločnosť začlení náležitú starostlivosť do všetkých svojich politík a systémov riadenia rizík v súlade s článkom 7, pričom jasne opíše, ktoré povinnosti má splniť materská spoločnosť, a v prípade potreby o tom informuje príslušné zainteresované strany;*

- d) *v prípade potreby dcérska spoločnosť nad'alej prijíma vhodné opatrenia v súlade s článkami 10 a 11 a plní svoje povinnosti podľa článkov 12 a 13;*
- e) *ak je to relevantné, dcérska spoločnosť žiada o zmluvné záruky od priameho obchodného partnera v súlade s článkom 10 ods. 2 písm. b) alebo článkom 11 ods. 3 písm. c), žiada o zmluvné záruky od nepriameho obchodného partnera v súlade s článkom 10 ods. 4 alebo článkom 11 ods. 5 a dočasne pozastaví alebo ukončí obchodný vzťah v súlade s článkom 10 ods. 6 alebo článkom 11 ods. 7.*

3. *Keď materská spoločnosť plní povinnosť stanovenú v článku 22 v mene dcérskej spoločnosti v súlade s odsekom 1 tohto článku, dcérska spoločnosť dodržiava povinnosti stanovené v článku 22 v súlade s plánom transformácie pre zmierňovanie zmeny klímy materskej spoločnosti zodpovedajúcim spôsobom prispôbeným jej obchodnému modelu a stratégii.*

Článok 7

Začlenenie náležitej starostlivosti do politík *a systémov riadenia rizika spoločnosti*

1. Členské štáty zabezpečia, aby spoločnosti začlenili náležitú starostlivosť do všetkých svojich *príslušných* politík *a systémov riadenia rizika a* aby zaviedli politiku v oblasti náležitej starostlivosti, *ktorá zabezpečuje náležitú starostlivosť založenú na riziku.*

2. *Politika náležitej starostlivosti uvedená v odseku 1 sa vypracuje po predchádzajúcej konzultácii so zamestnancami spoločnosti a ich zástupcami a obsahuje všetky tieto prvky:*

- a) opis prístupu spoločnosti k náležitej starostlivosti, a to aj z dlhodobého hľadiska;*
- b) kódex správania opisujúci pravidlá a zásady, ktorými sa riadi celá spoločnosť a jej dcérske spoločnosti a priami alebo nepriami obchodní partneri spoločnosti v súlade s článkom 10 ods. 2 písm. b), článkom 10 ods. 4, článkom 11 ods. 3 písm. c) alebo článkom 11 ods. 5 ako aj*

c) *opis procesov zavedených na začlenenie náležitej starostlivosti do príslušných politík spoločnosti a vykonávanie náležitej starostlivosti vrátane opatrení prijatých na overenie dodržiavania kódexu správania uvedeného v písmene b) a na rozšírenie uplatňovania tohto kódexu na obchodných partnerov.*

3. Členské štáty zabezpečia, aby spoločnosti aktualizovali svoje politiky náležitej starostlivosti *bez zbytočného odkladu po výskyte významnej zmeny a aby preskúmali a v prípade potreby aktualizovali tieto politiky najmenej každých 24 mesiacov.*

Na účel uvedený v prvom pododseku spoločnosti zohľadnia nepriaznivé vplyvy, ktoré už boli identifikované v súlade s článkom 8, ako aj vhodné opatrenia prijaté na riešenie takýchto nepriaznivých vplyvov v súlade s článkami 10 a 11 a výsledok posúdení vykonaných v súlade s článkom 15.

I

Článok 8

Identifikácia **a posúdenie** skutočných a potenciálnych nepriaznivých vplyvov

1. Členské štáty zabezpečia, aby spoločnosti prijali v súlade s **týmto článkom** vhodné opatrenia na identifikáciu **a posúdenie** skutočných a potenciálnych ■ nepriaznivých vplyvov, ktoré vyplývajú z ich vlastných činností alebo z činností ich dcérskych spoločností a v prípade, že súvisia s ich **reťazcami činností, z činností ich** obchodných partnerov.
2. *V rámci povinnosti stanovenej v odseku 1 spoločnosti s prihliadnutím na relevantné rizikové faktory prijmú vhodné opatrenia na:*
 - a) *zmapovanie svojich vlastných činností, činností svojich dcérskych spoločností a, ak súvisia s ich reťazcami činností, činností svojich obchodných partnerov s cieľom identifikovať všeobecné oblasti, v ktorých je najpravdepodobnejší výskyt nepriaznivých vplyvov a v ktorých sú tieto vplyvy najzávažnejšie;*
 - b) *na základe výsledkov zmapovania uvedeného v písm. a) vykonanie hĺbkového posúdenia svojich vlastných činností, činností svojich dcérskych spoločností a v prípade, že súvisia s ich reťazcami činností, činností svojich obchodných partnerov v oblastiach, v ktorých je najpravdepodobnejší výskyt nepriaznivých vplyvov a v ktorých je najpravdepodobnejšie, že budú tieto vplyvy závažné.*

3. Členské štáty zabezpečia, aby na účely identifikácie **a posúdenia** nepriaznivých vplyvov uvedených v odseku 1, v príslušných prípadoch na základe kvantitatívnych a kvalitatívnych informácií, boli spoločnosti oprávnené využívať vhodné zdroje vrátane nezávislých správ a informácií získaných prostredníctvom **mechanizmu oznamovania a** postupu podávania sťažností stanoveného v článku 14. ■
4. *Ak informácie potrebné na hĺbkové posúdenie stanovené v odseku 2 písm. b) možno získať od obchodných partnerov na rôznych úrovniach reťazca činností, spoločnosť prioritizuje žiadosť o takéto informácie, ak je to primerané, priamo od obchodných partnerov, pri ktorých je najpravdepodobnejší výskyt nepriaznivých vplyvov.*

Článok 9

Priorizácia identifikovaných skutočných a potenciálnych nepriaznivých vplyvov

- 1. Členské štáty zabezpečia, aby v prípade, že nie je možné súčasne a v plnom rozsahu predchádzať všetkým identifikovaným nepriaznivým vplyvom, zmierňovať ich, odstrániť ich alebo minimalizovať, spoločnosti s cieľom splniť povinnosti stanovené v článku 10 alebo 11 zoradili nepriaznivé vplyvy identifikované podľa článku 8 podľa priority.***
- 2. Zoradenie podľa priority uvedené v odseku 1 sa určuje na základe závažnosti a pravdepodobnosti nepriaznivého vplyvu.***
- 3. Po vyriešení najzávažnejších a najpravdepodobnejších nepriaznivých vplyvov v súlade s článkom 10 alebo 11 v primeranej lehote spoločnosť rieši menej závažné a menej pravdepodobné nepriaznivé vplyvy.***

Článok 10

Predchádzanie potenciálnym nepriaznivým vplyvom

1. Členské štáty zabezpečia, aby spoločnosti prijali v súlade s **článkom 9 a** s týmto článkom vhodné opatrenia na predchádzanie potenciálnym nepriaznivým **■** vplyvom, ktoré boli alebo mali byť identifikované podľa článku 8, alebo v prípade, že predchádzanie takýmto vplyvom nie je možné alebo nie je možné okamžite, vhodné opatrenia na ich primerané zmiernenie.

Pri určovaní vhodných opatrení uvedených v prvom pododseku sa náležite zohľadní:

- a) *či potenciálny nepriaznivý vplyv môže spôsobovať výlučne spoločnosť; či ho spoločnosť môže spôsobovať spoločne s dcérskou spoločnosťou alebo obchodným partnerom konaním alebo opomenutím, alebo či ho môže spôsobovať výlučne obchodný partner spoločnosti v reťazci činností;*
- b) *či k potenciálnemu nepriaznivému vplyvu môže dochádzať v rámci činností dcérskej spoločnosti, priameho alebo nepriameho obchodného partnera ako aj*

- c) *schopnosť spoločnosti ovplyvňovať obchodného partnera, ktorý môže potenciálny nepriaznivý vplyv spôsobovať sám alebo spoločne.*

2. Od spoločností sa vyžaduje, aby v relevantných prípadoch prijali tieto **vhodné opatrenia**:

- a) ak si to povaha alebo zložitosť opatrení potrebných na predchádzanie vyžaduje, **bez zbytočného odkladu** vypracovali a vykonávali plán preventívnych opatrení s primeraným a jasne vymedzeným časovým harmonogramom **vykonávania vhodných opatrení** a kvalitatívnymi a kvantitatívnymi ukazovateľmi na meranie zlepšenia. *spoločnosti môžu vypracovať svoje akčné plány v spolupráci s iniciatívami odvetvia alebo viacerých zainteresovaných strán*; Plán preventívnych opatrení *sa prispôsobí činnostiam a reťazcom činností spoločností*;
- b) vyžiadali si zmluvné záruky od priameho **obchodného partnera**, že zabezpečí dodržiavanie kódexu správania spoločnosti a v prípade potreby plánu preventívnych opatrení, a to aj **ustanovením** zodpovedajúcich zmluvných záruk od jeho partnerov v rozsahu, v akom sú ich činnosti súčasťou **reťazca činností** spoločnosti; ak sa takéto zmluvné záruky získajú, uplatňuje sa odsek 5;

- c) uskutočňovali potrebné *finančné alebo nefinančné* investície, *úpravy alebo modernizáciu*, napríklad v prípade *zariadení, výrobných alebo iných prevádzkových* procesov a infraštruktúr ■ ;
- d) *vykonali potrebné úpravy alebo zlepšenia vlastného podnikateľského plánu, celkových stratégií a operácií spoločnosti vrátane nákupných postupov, postupov navrhovania a distribúcie;*
- e) poskytovali cielenú a primeranú podporu MSP, *ktorý je obchodným partnerom spoločnosti, ak je to potrebné vzhľadom na zdroje, znalosti a obmedzenia MSP, a to aj poskytovaním alebo umožnením prístupu k budovaniu kapacít, odbornej príprave alebo modernizácii systémov riadenia, a ak by dodržiavanie kódexu správania alebo plánu preventívnych opatrení ohrozilo životaschopnosť MSP, poskytovaním cielenej a primeranej finančnej podpory, ako je priame financovanie, nízkoúročené úvery, záruky ďalšieho získavania zdrojov alebo pomoc pri zabezpečovaní financovania;*

- f) spolupracovali v súlade s právom Únie vrátane práva hospodárskej súťaže s inými subjektmi, a to v relevantných prípadoch aj na účely zlepšenia schopnosti spoločností **predísť** nepriaznivému vplyvu **alebo ho zmierniť** **■** , najmä ak neexistuje žiadne iné vhodné alebo účinné **opatrenie**.

■

3. *Spoločnosti môžu v relevantných prípadoch okrem opatrení uvedených v odseku 2 prijímať vhodné opatrenia, ako je napríklad zapojenie obchodného partnera, pokiaľ ide o očakávania spoločnosti týkajúce sa predchádzania potenciálnym nepriaznivým vplyvom a ich zmierňovania, alebo poskytovania či umožnenia prístupu k budovaniu kapacít, usmerňovania, administratívnej a finančnej podpory, ako sú úvery alebo financovanie, so súčasným prihliadnutím na zdroje, znalosti a obmedzenia obchodného partnera.*
4. Pokiaľ ide o potenciálny nepriaznivý vplyv, ktorému sa nedalo predísť ani ho primerane zmierniť **vhodnými** opatreniami **uvedenými** v odseku 2, spoločnosť môže žiadať **zmluvné záruky od** nepriameho **obchodného partnera** s cieľom dosiahnuť dodržiavanie kódexu správania spoločnosti alebo plánu preventívnych opatrení. Ak sa takéto **zmluvné záruky získajú**, uplatňuje sa odsek 5;

5. Zmluvné záruky uvedené v odseku 2 písm. b) a v odseku 4 ■ musia byť sprevádzané vhodnými opatreniami na overenie dodržiavania. Na účely overenia dodržiavania môže spoločnosť využiť *nezávislé overenie tret'ou stranou, a to aj prostredníctvom iniciatív odvetvia alebo viacerých zainteresovaných strán.*

Ak sa zmluvné záruky získavajú od MSP alebo sa s MSP uzavrie zmluva, použité podmienky musia byť spravodlivé, primerané a nediskriminačné. ***Spoločnosť takisto posúdi, či by zmluvné záruky MSP mali sprevádzať niektoré vhodné opatrenia pre MSP uvedené v odseku 2 písm. e).*** Ak sa opatrenia na overenie dodržiavania vykonávajú vo vzťahu k MSP, spoločnosť znáša náklady na nezávislé overenie tret'ou stranou. ***Ak MSP požiadava o úhradu aspoň časti nákladov na nezávislé overenie tret'ou stranou, alebo po dohode so spoločnosťou, môže dané MSP zdieľať výsledky takéhoto overenia s inými spoločnosťami.***

6. Pokiaľ ide o potenciálne nepriaznivé vplyvy uvedené v odseku 1, ktorým sa nedalo predísť ani ich primerane zmierniť opatreniami stanovenými v odsekoch 2, 4 a 5, ako krajnej možnosti sa od spoločnosti vyžaduje, aby sa zdržala nadväzovania nových vzťahov alebo rozširovania existujúcich vzťahov s **obchodným** partnerom, v súvislosti s ktorým alebo v ktorého **reťazci činností** došlo k výskytu vplyvu, a prijala, ak ju na to oprávňujú právne predpisy upravujúce ich vzťahy, **ako krajnú možnosť** tieto opatrenia:

- a) ***bez zbytočného odkladu prijala a vykonávala posilnený plán preventívnych opatrení proti konkrétnemu nepriaznivému vplyvu, využitím alebo zvýšením pákového efektu spoločnosti prostredníctvom dočasného pozastavenia obchodných vzťahov v súvislosti s dotknutými činnosťami, ak existuje odôvodnený predpoklad, že toto úsilie bude úspešné; akčný plán obsahuje osobitný a primeraný harmonogram prijatia a vykonávania všetkých opatrení v ňom obsiahnutých, počas ktorého môže spoločnosť hľadať aj alternatívnych obchodných partnerov;***
- b) ***ak neexistuje odôvodnený predpoklad, že toto úsilie bude úspešné, alebo ak vykonávanie plánu posilnených preventívnych opatrení nepredišlo nepriaznivému vplyvu ani ho nezmiernilo, ukončila obchodný vzťah súvisiaci s dotknutými činnosťami, ak je potenciálny nepriaznivý vplyv závažný.***

Pred dočasným pozastavením alebo ukončením obchodného vzťahu spoločnosť posúdi, či možno odôvodnene očakávať, že nepriaznivé vplyvy takéhoto konania budú zjavne závažnejšie ako nepriaznivý vplyv, ktorému nebolo možné predísť alebo ktorého rozsah nebolo možné primerane zmierniť. V takom prípade sa od spoločnosti nevyžaduje, aby pozastavila alebo ukončila obchodný vzťah, pričom spoločnosť musí byť schopná poskytnúť príslušnému dozornému orgánu riadne odôvodnenie takéhoto rozhodnutia.

Členské štáty zabezpečia, aby v zmluvách, ktoré sa riadia ich právom, existovala možnosť *dočasne pozastaviť alebo ukončiť obchodný vzťah v súlade s prvým pododsekom, s výnimkou zmlúv, pri ktorých sú strany zo zákona povinné ich uzavrieť.*

Ak sa spoločnosť rozhodne dočasne pozastaviť alebo ukončiť obchodný vzťah, prijme opatrenia na predchádzanie vplyvu tohto pozastavenia alebo ukončenia, na jeho zmiernenie alebo ukončenie, toto rozhodnutie oznámi príslušnému obchodnému partnerovi v primeranom predstihu a priebežne ho preskúmava.

Ak sa spoločnosť rozhodne dočasne nepozastaviť alebo neukončiť obchodný vzťah v súlade s týmto článkom, monitoruje potenciálny nepriaznivý vplyv a pravidelne posudzuje svoje rozhodnutie a to, či sú k dispozícii ďalšie vhodné opatrenia.

I

Článok 11

Odstránenie skutočných nepriaznivých vplyvov

1. Členské štáty zabezpečia, aby spoločnosti prijali v súlade s **článkom 9 a** týmto článkom vhodné opatrenia na odstránenie skutočných nepriaznivých vplyvov, ktoré boli alebo mali byť identifikované podľa článku 8.

Pri určovaní vhodných opatrení uvedených v prvom pododseku sa náležite zohľadní:

- a) či skutočný nepriaznivý vplyv spôsobila len spoločnosť sama; či ho spoločnosť spôsobila spoločne so svojou dcérskou spoločnosťou alebo obchodným partnerom konaním alebo opomenutím; alebo či ho spôsobil výlučne obchodný partner spoločnosti v reťazci činností;*
- b) či k skutočnému nepriaznivému vplyvu došlo v rámci činností dcérskej spoločnosti, priameho alebo nepriameho obchodného partnera; ako aj*
- c) schopnosť spoločnosti ovplyvňovať obchodného partnera, ktorý skutočný nepriaznivý vplyv spôsobil sám alebo spoločne.*

2. V prípade, ak nepriaznivý vplyv nemožno **okamžite** odstrániť, členské štáty zabezpečia, aby spoločnosti takýto vplyv minimalizovali.

3. Od spoločností sa vyžaduje, aby v relevantných prípadoch prijali tieto **vhodné opatrenia**:
- a) neutralizovali nepriaznivý vplyv alebo minimalizovali jeho rozsah ■ ; takéto opatrenia musia byť primerané **závažnosti** nepriaznivého vplyvu a **podielu** spoločnosti na nepriaznivom vplyve;
 - b) ak je to potrebné vzhľadom na skutočnosť, že nepriaznivý vplyv nie je možné okamžite odstrániť, **bez zbytočného odkladu** vypracovali a vykonali plán nápravných opatrení s primeraným a jasne vymedzeným časovým harmonogramom **vykonania vhodných** opatrení a kvalitatívnymi a kvantitatívnymi ukazovateľmi na meranie zlepšenia; **spoločnosti môžu vypracovať svoje akčné plány v spolupráci s iniciatívami odvetvia alebo viacerých zainteresovaných strán**; plán nápravných opatrení sa **prispôsobí činnostiam a reťazcom činností spoločností**;
 - c) vyžiadali si zmluvné záruky od priameho **obchodného** partnera ■ , že zabezpečí dodržiavanie kódexu správania **spoločnosti** a v prípade potreby plánu nápravných opatrení, a to aj **ustanovením** zodpovedajúcich zmluvných záruk od jeho partnerov v rozsahu, v akom sú **ich činnosti** súčasťou ■ reťazca **činností spoločnosti**; ak sa takéto zmluvné záruky získajú, uplatňuje sa odsek 6;

- d) uskutočňovali potrebné *finančné alebo nefinančné* investície, *úpravy alebo modernizáciu*, napríklad v prípade *zariadení, výrobných alebo iných prevádzkových* procesov a infraštruktúr ■ ;
- e) *vykonali potrebné úpravy alebo zlepšenia vlastného podnikateľského plánu, celkových stratégií a operácií spoločnosti vrátane nákupných postupov, postupov navrhovania a distribúcie;*
- f) poskytovali cielenú a primeranú podporu MSP, *ktorý je obchodným partnerom spoločnosti, ak je to potrebné vzhľadom na zdroje, znalosti a obmedzenia MSP, a to aj poskytovaním alebo umožnením prístupu k budovaniu kapacít, odbornej príprave alebo modernizácii systémov riadenia, a ak by dodržiavanie kódexu správania alebo plánu nápravných opatrení ohrozilo životaschopnosť MSP, poskytovaním cielenej a primeranej finančnej podpory, ako je priame financovanie, nízkoúročené úvery, záruky ďalšieho získavania zdrojov alebo pomoc pri zabezpečovaní financovania;*

g) spolupracovali v súlade s právom Únie vrátane práva hospodárskej súťaže s inými subjektmi, a to v relevantných prípadoch aj na účely zlepšenia schopnosti spoločností odstrániť nepriaznivý vplyv **alebo minimalizovať jeho rozsah**, najmä ak neexistuje žiadne iné vhodné alebo účinné opatrenie;

h) zabezpečili nápravu v súlade s článkom 12.

4. ***Spoločnosti môžu v relevantných prípadoch okrem opatrení uvedených v odseku 3 prijať vhodné opatrenia, ako je napríklad zapojenie obchodného partnera, pokiaľ ide o očakávania spoločnosti týkajúce sa odstránenia skutočných nepriaznivých vplyvov alebo minimalizácie rozsahu takýchto vplyvov, alebo poskytovania či umožnenia prístupu k budovaniu kapacít, usmerňovania, administratívnej a finančnej podpory, ako sú úvery alebo financovanie, a to zároveň s prihliadnutím na zdroje, znalosti a obmedzenia obchodného partnera.***

5. Pokiaľ ide o skutočný nepriaznivý vplyv, ktorý nebolo možné odstrániť alebo **ktorého rozsah nebolo možné** primerane **minimalizovať vhodnými** opatreniami **uvedenými** v odseku 3, spoločnosť si môže vyžiadať **zmluvné záruky od nepriameho obchodného partnera** s cieľom dosiahnuť dodržiavanie kódexu správania spoločnosti alebo plánu nápravných opatrení. Ak sa **takéto zmluvné záruky získajú**, uplatňuje sa odsek 6.

6. Zmluvné záruky uvedené v odseku 3 písm. c) a v odseku 5 ■ musia byť sprevádzané vhodnými opatreniami na overenie dodržiavania. Na účely overenia dodržiavania môže spoločnosť využiť *nezávislé overenie tret'ou stranou, a to aj prostredníctvom iniciatív odvetvia alebo viacerých zainteresovaných strán.*

Ak sa zmluvné záruky získavajú od MSP alebo sa s MSP uzavrie zmluva, použité podmienky musia byť spravodlivé, primerané a nediskriminačné. ***Spoločnosť takisto posúdi, či by zmluvné záruky MSP mali sprevádzať niektoré vhodné opatrenia pre MSP uvedené v odseku 3 písm. f).*** Ak sa opatrenia na overenie dodržiavania vykonávajú vo vzťahu k MSP, spoločnosť znáša náklady na nezávislé overenie tret'ou stranou. ***Ak MSP požiadala o úhradu aspoň časti nákladov na nezávislé overenie tret'ou stranou, alebo po dohode so spoločnosťou, môže MSP zdieľať výsledky takéhoto overenia s inými spoločnosťami.***

7. Pokiaľ ide o skutočné nepriaznivé vplyvy uvedené v odseku 1, ktoré sa nedali odstrániť alebo ktorých rozsah sa nedal minimalizovať opatreniami uvedenými v odsekoch 3, 5 a 6, ako krajná možnosť **sa od spoločnosti vyžaduje, aby** sa zdržala nadväzovania nových vzťahov alebo rozširovania existujúcich vzťahov s **obchodným** partnerom, v súvislosti s ktorým alebo v ktorého ■ reťazci **činností** došlo k výskytu vplyvu, a prijala, ak ju na to oprávňujú právne predpisy upravujúce ich vzťahy, **ako krajnú možnosť tieto opatrenia:**

- a) ***bez zbytočného odkladu prijala a vykonávala posilnený plán nápravných opatrení proti konkrétnemu nepriaznivému vplyvu, a to aj využitím alebo zvýšením pákového efektu spoločnosti prostredníctvom dočasného pozastavenia obchodných vzťahov v súvislosti s dotknutými činnosťami, ak existuje odôvodnený predpoklad, že toto úsilie bude úspešné; akčný plán obsahuje osobitný a primeraný harmonogram prijatia a vykonávania všetkých opatrení v ňom obsiahnutých, počas ktorého môže spoločnosť hľadať aj alternatívnych obchodných partnerov;***
- b) ***ak neexistuje odôvodnený predpoklad, že úsilie uvedené v písmene a) bude úspešné, alebo ak vykonávanie plánu posilnených nápravných opatrení nedokáže ukončiť nepriaznivý vplyv ani minimalizovať jeho rozsah, ukončila obchodný vzťah súvisiaci s dotknutými činnosťami, ak je skutočný nepriaznivý vplyv ■ závažný.***

Pred dočasným pozastavením alebo ukončením obchodného vzťahu spoločnosť posúdi, či možno odôvodnene očakávať, že nepriaznivé vplyvy takehoto konania budú zjavne závažnejšie ako nepriaznivý vplyv, ktorý nebolo možné odstrániť alebo ktorého rozsah nebolo možné primerane minimalizovať. V takom prípade sa od spoločnosti nevyžaduje, aby pozastavila alebo ukončila obchodný vzťah, pričom spoločnosť musí byť schopná poskytnúť príslušnému dozornému orgánu riadne odôvodnenie takehoto rozhodnutia.

Členské štáty zabezpečia, aby v zmluvách, ktoré sa riadia ich právom, existovala možnosť *dočasne pozastaviť alebo ukončiť obchodný vzťah v súlade s prvým pododsekom, s výnimkou zmlúv, pri ktorých sú strany zo zákona povinné ich uzavrieť.*

Ak sa spoločnosť rozhodne dočasne pozastaviť alebo ukončiť obchodný vzťah, prijme opatrenia na predchádzanie vplyvu tohto pozastavenia alebo ukončenia, na jeho zmiernenie alebo ukončenie, toto rozhodnutie oznámi obchodnému partnerovi v primeranom predstihu a bude ho priebežne preskúmať.

Ak sa spoločnosť rozhodne dočasne nepozastaviť alebo neukončiť obchodný vzťah v súlade s týmto článkom, monitoruje skutočný nepriaznivý vplyv a pravidelne posudzuje svoje rozhodnutie a to, či sú k dispozícii ďalšie vhodné opatrenia.

I

Článok 12

Náprava skutočných nepriaznivých vplyvov

- 1. Členské štáty zabezpečia, aby v prípade, že spoločnosť spôsobila sama alebo spoločne skutočný nepriaznivý vplyv, zabezpečila nápravu.**

2. *Ak skutočný nepriaznivý vplyv spôsobuje výlučne obchodný partner spoločnosti, spoločnosť môže poskytnúť dobrovoľnú nápravu. Spoločnosť môže využiť aj svoju schopnosť ovplyvňovať obchodného partnera, ktorý spôsobuje nepriaznivý vplyv, s cieľom poskytnúť nápravu.*

Článok 13

Zmysluplné zapojenie zainteresovaných strán

1. *Členské štáty zabezpečia, aby spoločnosti prijali vhodné opatrenia na účinné zapojenie zainteresovaných strán v súlade s týmto článkom.*
2. *Bez toho, aby bola dotknutá smernica (EÚ) 2016/943, spoločnosti pri konzultáciách so zainteresovanými stranami im podľa potreby poskytujú relevantné a komplexné informácie s cieľom uskutočniť účinné a transparentné konzultácie. Bez toho, aby bola dotknutá smernica (EÚ) 2016/943, konzultované zainteresované strany môžu predložiť odôvodnenú žiadosť o príslušné dodatočné informácie, ktoré spoločnosť poskytne v primeranej lehote a vo vhodnom a zrozumiteľnom formáte. Ak spoločnosť žiadosť o dodatočné informácie odmietne, konzultované zainteresované strany majú právo na písomné odôvodnenie tohto odmietnutia.*

3. *Konzultácie so zainteresovanými stranami sa uskutočňujú v týchto fázach procesu náležitej starostlivosti:*
- a) *pri zhromažďovaní nevyhnutných informácií o skutočných alebo potenciálnych nepriaznivých vplyvoch s cieľom identifikovať, posúdiť a prioritizovať nepriaznivé vplyvy podľa článkov 8 a 9;*
 - b) *pri vypracúvaní plánov preventívnych opatrení a nápravných opatrení podľa článku 10 ods. 2 a článku 11 ods. 3 a vypracúvaní posilnených plánov preventívnych a nápravných opatrení podľa článku 10 ods. 6 a článku 11 ods. 7;*
 - c) *pri rozhodovaní o ukončení alebo pozastavení obchodného vzťahu podľa článku 10 ods. 6 a článku 11 ods. 7;*
 - d) *pri prijímaní vhodných opatrení na nápravu nepriaznivých vplyvov podľa článku 12;*
 - e) *podľa potreby pri vypracúvaní kvalitatívnych a kvantitatívnych ukazovateľov na monitorovanie požadované podľa článku 15.*

4. *Ak nie je primerane možné účinné zapojenie zainteresovaných strán v rozsahu potrebnom na splnenie požiadaviek tejto smernice, spoločnosti navyše konzultujú s expertmi, ktorí môžu poskytnúť dôveryhodné poznatky o skutočných alebo potenciálnych nepriaznivých vplyvoch.*
5. *Spoločnosti pri konzultáciách so zainteresovanými stranami identifikujú a riešia prekážky zapojenia a zabezpečujú, aby účastníci neboli vystavení odvetným opatreniam alebo odplate, a to aj zachovaním dôvernosti alebo anonymity.*
6. *Členské štáty zabezpečia, aby spoločnosti mohli podľa potreby plniť povinnosti stanovené v tomto článku prostredníctvom iniciatív odvetvia alebo viacerých zainteresovaných strán za predpokladu, že postupy konzultácie spĺňajú požiadavky stanovené v tomto článku. Využívanie iniciatív odvetvia a iniciatív viacerých zainteresovaných strán nestačí na splnenie povinnosti konzultovať s vlastnými pracovníkmi spoločnosti a ich zástupcami.*
7. *Zapojením zamestnancov a ich zástupcov nie je dotknuté príslušné právo Únie a vnútroštátne právo v oblasti zamestnaneckých a sociálnych práv ani uplatniteľné kolektívne zmluvy.*

Článok 14

Mechanizmus oznamovania a postup podávania sťažností

1. Členské štáty zabezpečia, aby spoločnosti umožnili osobám a subjektom uvedeným v odseku 2 podať voči nim sťažnosť, ak majú ***tieto osoby alebo subjekty*** oprávnené obavy týkajúce sa skutočných alebo potenciálnych nepriaznivých vplyvov ■ v súvislosti s ■ vlastnými činnosťami ***spoločností***, činnosťami ich dcérskych spoločností ***alebo činnosťami ich obchodných partnerov v reťazcoch činností spoločností***.
2. Členské štáty zabezpečia, aby sťažnosť mohli podať:
 - a) ***fyzické alebo právnické*** osoby, ktoré boli nepriaznivým vplyvom dotknuté alebo ktoré majú opodstatnené dôvody sa domnievať, že by mohli byť nepriaznivým vplyvom dotknuté, ***a legitímni zástupcovia takýchto osôb v ich mene, ako sú organizácie občianskej spoločnosti a obhajcovia ľudských práv***;
 - b) odborové zväzy a ďalší zástupcovia pracovníkov, ktorí zastupujú fyzické osoby pracujúce v dotknutom ***reťazci činností***; ***ako aj***
 - c) organizácie občianskej spoločnosti, ktoré pôsobia ***a majú skúsenosti*** v súvisiacich oblastiach, ak ***je nepriaznivý vplyv na životné prostredie predmetom sťažnosti***.

3. Členské štáty zabezpečia, aby spoločnosti vytvorili ***spravodlivý, verejne dostupný, prístupný, predvídateľný a transparentný*** postup na vybavovanie sťažností uvedených v odseku 1, a to vrátane postupu pre prípady, že spoločnosť považuje sťažnosť za neopodstatnenú, a informujú o ***tomto postupe*** príslušných ***zástupcov*** pracovníkov a odborové zväzy. ***Spoločnosti prijímajú primerane dostupné opatrenia na predchádzanie akejkoľvek forme odvetných opatrení zabezpečením dôvernosti totožnosti osoby alebo organizácie, ktorá podáva sťažnosť, v súlade s vnútroštátnym právom. Ak je informácie potrebné zdieľať, deje sa to spôsobom, ktorý neohrozuje bezpečnosť sťažovateľa, vrátane toho, že totožnosť tohto sťažovateľa sa nezverejňuje.***

Členské štáty zabezpečia, aby sa v prípade riadne opodstatnenej sťažnosti nepriaznivý vplyv, ktorý je predmetom sťažnosti, považoval za identifikovaný v zmysle článku 8, a aby spoločnosť prijala vhodné opatrenia v súlade s článkami 10, 11 a 12.

4. Členské štáty zabezpečia, aby mali sťažovatelia nárok:
- a) požadovať od spoločnosti, voči ktorej podali sťažnosť v zmysle odseku 1, primerané následné opatrenia;
 - b) stretnúť sa so zástupcami spoločnosti na primeranej úrovni s cieľom prediskutovať skutočné alebo potenciálne závažné nepriaznivé vplyvy, ktoré sú predmetom sťažnosti, *ako aj potenciálnu nápravu v súlade s článkom 12;*
 - c) *dostať od spoločnosti dôvody, prečo sa sťažnosť považuje za opodstatnenú alebo neopodstatnenú, a v prípade, že sa považuje za opodstatnenú, informácie o krokoch a opatreniach, ktoré sa prijali alebo sa majú prijať.*

5. *Členské štáty zabezpečia, aby spoločnosti zaviedli dostupný mechanizmus na podávanie oznámení zo strany osôb a subjektov, ak majú informácie alebo obavy týkajúce sa skutočných alebo potenciálnych nepriaznivých vplyvov v súvislosti s ich vlastnými činnosťami, činnosťami ich dcérskych spoločností a činnosťami ich obchodných partnerov v reťazcoch činností spoločností.*

Týmto mechanizmom sa zabezpečí, aby sa oznámenia mohli podávať anonymne alebo dôverne v súlade s vnútroštátnym právom. Spoločnosti prijímajú primerane dostupné opatrenia na predchádzanie akejkoľvek forme odvetných opatrení zabezpečením toho, že totožnosť osôb alebo subjektov, ktoré podávajú oznámenia, zostane dôverná, v súlade s vnútroštátnym právom. Spoločnosť môže v prípade potreby informovať osoby alebo subjekty, ktoré podávajú oznámenia, o krokoch a opatreniach, ktoré prijala alebo má prijať.

6. *Členské štáty zabezpečia, aby spoločnosti mohli plniť povinnosti stanovené v odseku 1, odseku 3 prvom pododseku a odseku 5 účasťou na spoločných postupoch podávania sťažností a mechanizmoch oznamovania vrátane postupov a mechanizmov spoločne zriadených spoločnosťami prostredníctvom odvetvových združení, iniciatív viacerých zainteresovaných strán alebo globálnych rámcových dohôd za predpokladu, že takéto spoločné postupy a mechanizmy splňajú požiadavky stanovené v tomto článku.*
7. *Podanie oznámenia alebo sťažnosti podľa tohto článku nesmie byť podmienkou ani brániť tomu, aby osoba, ktorá ich podáva, mala prístup ku konaniam podľa článkov 26 a 29 alebo k iným mimosúdnyim mechanizmom.*

Článok 15

Monitorovanie

V záujme *posúdenia vykonávania a* monitorovania *primeranosti a* účinnosti identifikácie nepriaznivých vplyvov ■ , predchádzania takýmto vplyvom, ich zmierňovania, odstraňovania a minimalizácie ich rozsahu členské štáty zabezpečia, aby spoločnosti pravidelne posudzovali svoje vlastné činnosti a opatrenia, činnosti a opatrenia svojich dcérskych spoločností a činnosti a opatrenia svojich ■ obchodných *partnerov*, ak sú spojené s ■ reťazcom *činností* spoločnosti. Takéto posúdenia sú v relevantných prípadoch založené na kvalitatívnych a kvantitatívnych ukazovateľoch a uskutočňujú sa *bez zbytočného odkladu po výskyte významnej zmeny*, najmenej *však* každých 12 mesiacov a vždy, keď existujú opodstatnené dôvody domnievať sa, že by mohli vzniknúť nové ■ riziká výskytu uvedených nepriaznivých vplyvov. *V prípade potreby sa* politika náležitej starostlivosti, *identifikované nepriaznivé vplyvy a súvisiace vhodné opatrenia aktualizujú* v súlade s výsledkom takýchto posúdení *a s náležitým zohľadnením relevantných informácií od zainteresovaných strán*.

Článok 16
Komunikácia

1. *Bez toho, aby bola dotknutá výnimka stanovená v odseku 2 tohto článku, členské štáty zabezpečia, aby spoločnosti* podávali správy o záležitostiach, na ktoré sa vzťahuje táto smernica, zverejnením ročného výkazu na svojom webovom sídle. *Tento ročný výkaz sa zverejňuje:*
- a) *aspoň v jednom z úradných jazykov Únie používanom v členskom štáte orgánu dohľadu určeného podľa článku 24 a, ak sa líši, v jazyku, ktorý sa obvykle používa v oblasti medzinárodného obchodu;*
 - b) *v primeranej lehote, najneskôr však 12 mesiacov po súvahovom dni finančného roka, za ktorý je výkaz vypracovaný, alebo v prípade spoločností, ktoré vykazujú informácie dobrovoľne v súlade so smernicou 2013/34/EÚ, do dátumu uverejnenia ročnej účtovnej závierky.*

I

V prípade spoločnosti založenej v súlade s právom tretej krajiny výkaz obsahuje aj informácie požadované podľa článku 23 ods. 2 týkajúce sa splnomocneného zástupcu spoločnosti.

2. *Odsek 1 tohto článku sa neuplatňuje na spoločnosti, na ktoré sa vzťahujú požiadavky na vykazovanie informácií o udržateľnosti v súlade s článkami 19a, 29a alebo 40a smernice 2013/34/EÚ vrátane tých, ktoré sú oslobodené od plnenia týchto požiadaviek v súlade s článkom 19a ods. 9 alebo článkom 29a ods. 8 uvedenej smernice.*
3. Komisia **do 31. marca 2027** prijme v súlade s článkom 34 delegované akty s cieľom doplniť túto smernicu stanovením obsahu a kritérií podávania správ podľa odseku 1, v ktorých sa upresnia **predovšetkým dostatočne podrobné** informácie o opise náležitej starostlivosti, **identifikovaných** skutočných a potenciálnych nepriaznivých vplyvov a **vhodných** opatreniach, ktoré sa v súvislosti s **týmito vplyvmi** prijali. **Pri príprave týchto delegovaných aktov Komisia náležite zohľadní štandardy vykazovania informácií o udržateľnosti prijaté podľa článkov 29b a 40b smernice 2013/34/EÚ a podľa potreby zabezpečí súlad s týmito štandardmi.**

Komisia pri prijímaní delegovaných aktov uvedených v prvom pododseku zabezpečí, aby nedošlo k duplicite požiadaviek na vykazovanie v prípade spoločností uvedených v článku 3 ods. 1 písm. a) bode iii), na ktoré sa vzťahujú požiadavky na vykazovanie podľa článku 4 nariadenia (EÚ) 2019/2088, pričom sa v plnej miere zachovávajú minimálne povinnosti stanovené v tejto smernici.

Článok 17

Prístupnosť informácií na jednotnom európskom mieste prístupu

- 1. Od 1. januára 2029 členské štáty zabezpečia, aby pri zverejňovaní ročného výkazu uvedeného v článku 16 ods. 1 tejto smernice spoločnosti súbežne predkladali tento výkaz orgánu zberu údajov uvedenému v odseku 3 tohto článku na účel ich sprístupnenia na jednotnom európskom mieste prístupu zriadenom nariadením (EÚ) 2023/2859.**

Členské štáty zabezpečia, aby informácie uvedené v ročnom výkaze uvedenom v prvom pododseku spĺňali tieto požiadavky:

- a) predkladajú sa vo formáte umožňujúcom extrahovanie údajov v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 3 nariadenia (EÚ) 2023/2859 alebo v strojovo čitateľnom formáte v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 4 uvedeného nariadenia, ak sa to vyžaduje podľa práva Únie alebo vnútroštátneho práva;**

- b) sú k nim pripojené tieto metaúdaje:*
- i) všetky názvy spoločností, na ktorú sa informácie vzťahujú;*
 - ii) identifikátor právnickej osoby pridelený spoločnosti, ako sa uvádza v článku 7 ods. 4 písm. b) nariadenia (EÚ) 2023/2859;*
 - iii) veľkosť spoločnosti podľa kategórií, ako sa uvádzajú v článku 7 ods. 4 písm. d) nariadenia (EÚ) 2023/2859;*
 - iv) priemyselné odvetvie (odvetvia) hospodárskych činností spoločnosti, ako sa uvádza v článku 7 ods. 4 písm. e) nariadenia (EÚ) 2023/2859;*
 - v) druh informácií, ako sa uvádza v článku 7 ods. 4 písm. c) nariadenia (EÚ) 2023/2859;*
 - vi) poznámka o tom, či informácie obsahujú osobné údaje.*

2. *Na účely odseku 1 písm. b) bodu ii) členské štáty zabezpečia, aby spoločnosti získali identifikátor právnickej osoby.*
3. *Do 31. decembra 2028 členské štáty na účely sprístupňovania informácií uvedených v odseku 1 tohto článku na jednotnom európskom mieste prístupu určia aspoň jeden orgán zberu údajov v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 2 nariadenia (EÚ) 2023/2859 a oznámia to Európskemu orgánu pre cenné papiere a trhy.*
4. *Na účely zabezpečenia efektívneho zberu a správy informácií predkladaných v súlade s odsekom 1 je Komisia splnomocnená prijímať vykonávacie opatrenia s cieľom presne stanoviť:*
 - a) *všetky ostatné požadované metaúdaje, ktoré majú byť pripojené k informáciám;*
 - b) *štruktúru údajov v informáciách; ako aj*
 - c) *pre ktoré informácie sa vyžaduje strojovo čitateľný formát a ktorý strojovo čitateľný formát sa má v takýchto prípadoch použiť.*

Článok 18

Vzorové zmluvné doložky

S cieľom poskytnúť spoločnostiam podporu na uľahčenie dosiahnutia ich súladu s článkom 10 ods. 2 písm. b) a článkom 11 ods. 3 písm. c) prijme Komisia **v konzultácii s členskými štátmi a so zainteresovanými stranami** usmernenie o dobrovoľných vzorových zmluvných doložkách **do ... [30 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tejto smernice]**.

Článok 19

Usmernenia

- 1.** S cieľom poskytnúť spoločnostiam alebo orgánom členských štátov podporu zameranú na to, ako by mali spoločnosti plniť svoje povinnosti náležitej starostlivosti **praktickým spôsobom, a poskytovať podporu zainteresovaným stranám** Komisia po konzultácii s členskými štátmi a so zainteresovanými stranami, s Agentúrou Európskej únie pre základné práva, Európskou environmentálnou agentúrou, **Európskym orgánom práce** a v náležitých prípadoch s medzinárodnými **organizáciami a ďalšími** orgánmi, ktoré majú odborné znalosti v oblasti náležitej starostlivosti, **vydá** usmernenia vrátane **všeobecných usmernení a** usmernení pre konkrétne odvetvia alebo usmernení pre konkrétne nepriaznivé vplyvy.

2. *Podľa odseku 1 sa vydajú tieto usmernenia:*

- a) usmernenia a najlepšie postupy týkajúce sa spôsobu vykonávania náležitej starostlivosti v súlade s povinnosťami stanovenými v článkoch 5 až 16, najmä procesu identifikácie podľa článku 8, prioritizácie vplyvov podľa článku 9, vhodných opatrení na prispôsobenie nákupných postupov podľa článku 10 ods. 2 a článku 11 ods. 3, zodpovedného ukončenia vzťahu podľa článku 10 ods. 6 a článku 11 ods. 7, vhodných opatrení na nápravu podľa článku 12 a spôsobu identifikácie zainteresovaných strán a zapojenia zainteresovaných strán podľa článku 13, a to aj prostredníctvom mechanizmu oznamovania a postupu podávania sťažností stanovených v článku 14;*
- b) praktické usmernenia k plánu transformácie, ako sa uvádza v článku 22;*
- c) usmernenia pre konkrétne odvetvia;*

- d) usmernenia k posudzovaniu rizikových faktorov na úrovni spoločnosti, rizikových faktorov obchodných operácií, geografických a kontextových rizikových faktorov, rizikových faktorov týkajúcich sa výrobkov a služieb a odvetvových rizikových faktorov vrátane tých, ktoré súvisia s oblasťami ovplyvnenými konfliktom a vysokorizikovými oblasťami;*
- e) odkazy na údaje a zdroje informácií, ktoré sú k dispozícii na účely plnenia povinností stanovených v tejto smernici, a na digitálne nástroje a technológie, ktoré by mohli uľahčiť a podporiť dodržiavanie predpisov;*
- f) informácie o tom, ako spoločne využívať zdroje a informácie medzi spoločnosťami a inými právnymi subjektmi na účely dodržiavania ustanovení vnútroštátneho práva prijatých podľa tejto smernice, a to spôsobom, ktorý je v súlade s ochranou obchodného tajomstva podľa článku 5 ods. 3 a ochranou pred možnými odvetnými opatreniami a odplatou, ako sa stanovuje v článku 13 ods. 5;*
- g) informácie pre zainteresované strany a ich zástupcov o tom, ako sa zapojiť do procesu náležitej starostlivosti.*

3. *Usmernenia uvedené v odseku 2 písm. a), d) a e) sa sprístupnia do ... [vložiť dátum: 30 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tejto smernice]. Usmernenia v odseku 2 písm. b), f) a g) sa sprístupnia do ... [vložiť dátum: 36 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tejto smernice].*
4. *Usmernenia uvedené v tomto článku sú k dispozícii vo všetkých úradných jazykoch Únie. Komisia usmernenia pravidelne preskúmava a v prípade potreby ich prispôbuje.*

Článok 20

Sprievodné opatrenia

1. Členské štáty zriadia a samostatne alebo spoločne prevádzkujú špecializované webové sídla, platformy alebo portály na poskytovanie informácií a podpory spoločnostiam a **ich obchodným partnerom a zainteresovaným stranám**. Osobitná pozornosť sa v tejto súvislosti venuje MSP, ktoré sa nachádzajú v **reťazcoch činností** spoločností. **Tieto webové sídla, platformy alebo portály poskytujú najmä prístup k:**
 - a) **obsahu a kritériám podávania správ stanoveným Komisiou v delegovaných aktoch prijatých podľa článku 16 ods. 3;**

- b) usmerneniam Komisie o dobrovoľných vzorových zmluvných doložkách stanovených v článku 18 a usmerneniam, ktoré vydáva podľa článku 19;*
- c) jednotnému asistenčnému pracovisku stanovenému v článku 21; ako aj*
- d) informáciám pre zainteresované strany a ich zástupcov o tom, ako sa zapojiť do procesu náležitej starostlivosti.*

2. Bez toho, aby boli dotknuté pravidlá štátnej pomoci, môžu členské štáty finančne podporiť MSP. *Členské štáty môžu taktiež poskytovať podporu zainteresovaným stranám na účely uľahčenia výkonu práv stanovených v tejto smernici.*
3. Komisia môže podporné opatrenia členského štátu doplniť na základe existujúcich opatrení na úrovni Únie na podporu náležitej starostlivosti v Únii a v tretích krajinách, pričom môže navrhnúť nové opatrenia vrátane uľahčenia iniciatív odvetvia alebo viacerých zainteresovaných strán na pomoc spoločnostiam pri plnení ich povinností.

4. ***Bez toho, aby boli dotknuté články 25, 26 a 29, spoločnosti sa môžu zapájať do iniciatív odvetvia a viacerých zainteresovaných strán na podporu vykonávania povinností uvedených v článkoch 7 až 16, a to v takom rozsahu, v akom sú takéto iniciatívy vhodné na podporu plnenia uvedených povinností. Po posúdení ich vhodnosti môžu spoločnosti v prvom rade využiť príslušnú analýzu rizík vykonanú iniciatívami odvetvia alebo viacerých zainteresovaných strán alebo členmi týchto iniciatív, alebo sa k nej pripojiť a môžu prostredníctvom takýchto iniciatív prijať účinné vhodné opatrenia alebo sa k nim pripojiť. Spoločnosti pritom monitorujú účinnosť takýchto opatrení a v prípade potreby naďalej prijímajú vhodné opatrenia na zabezpečenie plnenia svojich povinností.***

Komisia a členské štáty môžu uľahčovať šírenie informácií o takýchto iniciatívach a o ich výsledkoch. Komisia v spolupráci s členskými štátmi ***vydá*** usmernenia, ***v ktorých sa stanovia kritériá vhodnosti a metodika pre spoločnosti na posúdenie*** vhodnosti iniciatív odvetvia a viacerých zainteresovaných strán.

5. *Bez toho, aby boli dotknuté články 25, 26 a 29, spoločnosti môžu využívať aj nezávislé overenie treťou stranou týkajúce sa spoločností v ich reťazcoch činností a overenie zo strany týchto spoločností na podporu vykonávania povinností náležitej starostlivosti v rozsahu, v akom je takéto overovanie vhodné na podporu plnenia príslušných povinností. Nezávislé overenie treťou stranou môžu vykonávať iné spoločnosti alebo iniciatíva odvetvia alebo viacerých zainteresovaných strán. Nezávislí overovatelia tretej strany konajú objektívne a úplne nezávisle od spoločnosti, nesmú byť v konfliktoch záujmov, nesmú podliehať vonkajšiemu vplyvu, či už priamemu alebo nepriamemu, a zdržujú sa akéhokoľvek konania nezlučiteľného s ich nezávislosťou. V závislosti od povahy nepriaznivého vplyvu majú skúsenosti a kompetencie v záležitostiach životného prostredia alebo ľudských práv a nesú zodpovednosť za kvalitu a spoľahlivosť overovania, ktoré vykonávajú.*

Komisia v spolupráci s členskými štátmi vydá usmernenia, v ktorých sa stanovujú kritériá vhodnosti a metodika pre spoločnosti na posúdenie spôsobilosti overovateľov tretích strán, ako aj usmernenia na monitorovanie presnosti, účinnosti a integrity overovania treťou stranou.

Článok 21

Jednotné asistenčné pracovisko

- 1. Komisia zriadi jednotné asistenčné pracovisko, prostredníctvom ktorého môžu spoločnosti žiadať o informácie, usmernenia a podporu v súvislosti s plnením svojich povinností stanovených v tejto smernici.***
- 2. Príslušné vnútroštátne orgány v každom členskom štáte spolupracujú s jednotným asistenčným pracoviskom s cieľom pomôcť pri prispôbovaní informácií a usmernení vnútroštátnemu kontextu a pri šírení týchto informácií a usmernení.***

Článok 22

Boj proti zmene klímy

1. Členské štáty zabezpečia, aby spoločnosti uvedené v článku 2 ods. 1 *písm. a), b) a c)* a v článku 2 ods. 2 *písm. a), b) a c)* prijali *a do účinnosti uviedli plán transformácie pre zmierňovanie zmeny klímy, ktorého cieľom je prostredníctvom maximálneho úsilia zabezpečiť, aby obchodný model a stratégia spoločnosti boli v súlade s prechodom na udržateľné hospodárstvo a s obmedzením globálneho otepľovania na 1,5 °C v súlade s Parížskou dohodou a s cieľom dosiahnuť klimatickú neutralitu, ako sa stanovuje v nariadení (EÚ) 2021/1119, vrátane jeho strednodobých cieľov a cieľov klimatickej neutrality do roku 2050 a v relevantných prípadoch expozície spoločnosti voči činnostiam súvisiacim s uhlím, ropou a plynom.*

Návrh plánu transformácie pre zmierňovanie zmeny klímy uvedený v prvom pododseku obsahuje:

- a) časovo ohraničené ciele týkajúce sa zmeny klímy do roku 2030 a v päťročných krokoch do roku 2050 na základe presvedčivých vedeckých dôkazov a prípadne absolútnych cieľov zníženia emisií skleníkových plynov pre rozsah 1, rozsah 2 a rozsah 3 emisií skleníkových plynov v každej významnej kategórii;*
- b) opis identifikovaných nástrojov dekarbonizácie a plánovaných kľúčových opatrení na dosiahnutie cieľov uvedených v písmene a) vrátane prípadných zmien v portfóliu produktov a služieb spoločnosti a prijatia nových technológií;*
- c) vysvetlenie a kvantifikáciu investícií a financovania na podporu vykonávania plánu transformácie pre zmierňovanie zmeny klímy; ako aj*
- d) opis úlohy správnych, riadiacich a dozorných orgánov, pokiaľ ide o plán transformácie pre zmierňovanie zmeny klímy.*

I

2. *Spoločnosti, ktoré vykazujú plán transformácie pre zmierňovanie zmeny klímy v závislosti od daného prípadu v súlade s článkami 19a, 29a alebo 40a smernice 2013/34/EÚ, sa považujú za spoločnosti, ktoré splnili povinnosť prijať plán transformácie pre zmierňovanie zmeny klímy uvedenú v odseku 1 tohto článku.*

Spoločnosti, ktoré sú zahrnuté do plánu transformácie pre zmierňovanie zmeny klímy svojho materského podniku vykázaného v závislosti od daného prípadu v súlade s článkom 29a alebo článkom 40a smernice 2013/34/EÚ, sa považujú za spoločnosti, ktoré splnili povinnosť prijať plán transformácie pre zmierňovanie zmeny klímy uvedenú v odseku 1 tohto článku.

3. *Členské štáty zabezpečia, aby sa plán transformácie pre zmierňovanie zmeny klímy uvedený v odseku 1 aktualizoval každých 12 mesiacov a obsahoval opis pokroku, ktorý spoločnosť dosiahla pri dosahovaní cieľov uvedených v odseku 1 druhom pododseku písm. a).*

Článok 23

Splnomocnený zástupca

1. Členské štáty **požadujú**, aby každá spoločnosť uvedená v článku 2 ods. 2 **pôsobiaca v niektorom členskom štáte** vymenovala za svojho splnomocneného zástupcu fyzickú alebo právnickú osobu so sídlom alebo bydliskom v jednom z členských štátov, v ktorých pôsobí. Menovanie nadobúda platnosť po tom, ako splnomocnený zástupca potvrdí jeho prijatie.

2. Členské štáty **požadujú**, aby **splnomocnený zástupca alebo spoločnosť oznámili** dozornému orgánu v členskom štáte, v ktorom má splnomocnený zástupca bydlisko alebo sídlo, **a v prípade, že sa líšia, príslušnému dozornému orgánu, ako sa uvádza v článku 24 ods. 3**, meno, adresu, e-mailovú adresu a telefónne číslo splnomocneného zástupcu. Členské štáty zabezpečia, aby bol splnomocnený zástupca povinný poskytnúť ktorémukoľvek z dozorných orgánov na požiadanie kópiu menovania v úradnom jazyku členského štátu.
3. Členské štáty **požadujú**, aby **splnomocnený zástupca alebo spoločnosť informovali** dozorný orgán v členskom štáte, v ktorom má splnomocnený zástupca bydlisko alebo sídlo, a v prípade, že sa líšia, **príslušný** dozorný orgán, **ako sa uvádza v článku 24 ods. 3**, o tom, že spoločnosť je spoločnosťou uvedenou v článku 2 ods. 2.

4. Členské štáty **požadujú**, aby každá spoločnosť splnomocnila svojho splnomocneného zástupcu na preberanie oznámení od dozorných orgánov vo všetkých záležitostiach nevyhnutných na dodržiavanie a presadzovanie ■ ustanovení **vnútroštátneho práva**, ktorými sa transponuje táto smernica. Spoločnosti sú povinné poskytnúť svojmu splnomocnenému zástupcovi právomoci a zdroje nevyhnutné na spoluprácu s dozornými orgánmi.
5. ***Ak spoločnosť uvedená v článku 2 ods. 2 nesplní povinnosti stanovené v tomto článku, všetky členské štáty, v ktorých táto spoločnosť pôsobí, majú právomoc presadzovať plnenie takýchto povinností v súlade so svojím vnútroštátnym právom. Členský štát, ktorý má v úmysle vynútiť plnenie povinností stanovených v tomto článku, informuje dozorné orgány prostredníctvom európskej siete dozorných orgánov zriadenej podľa článku 28, aby ich nevynucovali ostatné členské štáty.***

Článok 24

Dozorné orgány

1. Každý členský štát určí jeden alebo viacero dozorných orgánov, ktoré dohliadajú na plnenie povinností stanovených v ustanoveniach vnútroštátneho práva prijatých podľa článkov 7 až 16 a článku 22.

2. Pokiaľ ide o spoločnosť uvedenú v článku 2 ods. 1, príslušným dozorným orgánom je orgán členského štátu, v ktorom má spoločnosť registrované sídlo.
3. Pokiaľ ide o spoločnosť uvedenú v článku 2 ods. 2, príslušným dozorným orgánom je orgán členského štátu, v ktorom má spoločnosť pobočku. Ak spoločnosť nemá pobočku v žiadnom členskom štáte alebo má pobočky umiestnené v rôznych členských štátoch, príslušným dozorným orgánom je dozorný orgán členského štátu, v ktorom spoločnosť dosiahla väčšinu svojho čistého obratu v Únii za finančný rok predchádzajúci poslednému finančnému roku pred dňom uvedeným v článku 37 alebo dňom, keď spoločnosť po prvýkrát splní kritériá stanovené v článku 2 ods. 2, podľa toho, k čomu dôjde neskôr.

Spoločnosť uvedená v článku 2 ods. 2 môže na základe zmeny okolností, ktoré vedú k tomu, že väčšina obratu spoločnosti v Únii je dosiahnutá v inom členskom štáte, podať riadne odôvodnenú žiadosť o zmenu dozorného orgánu, ktorý je oprávnený regulovať v súvislosti s touto spoločnosťou záležitosti, na ktoré sa vzťahuje táto smernica.

4. *Ak si materská spoločnosť plní povinnosti vyplývajúce z tejto smernice v mene svojich dcérskych spoločností v súlade s článkom 6, príslušný orgán dohľadu materskej spoločnosti spolupracuje s príslušným dozorným orgánom dcérskej spoločnosti, ktorý zostane príslušný na zabezpečenie toho, aby dcérska spoločnosť podliehala výkonu právomocí v súlade s článkom 25. V tejto súvislosti európska sieť dozorných orgánov zriadená podľa článku 28 uľahčuje potrebnú spoluprácu, koordináciu a poskytovanie vzájomnej pomoci v súlade s článkom 28.*
5. Ak členský štát určí viac ako jeden dozorný orgán, zabezpečí jednoznačné vymedzenie príslušných právomocí týchto dozorných orgánov, ako aj ich úzku a účinnú vzájomnú spoluprácu.
6. Členské štáty môžu na účely tejto smernice za dozorné orgány určiť aj orgány dohľadu nad regulovanými finančnými podnikmi.

7. Členské štáty do ... [*dva roky od nadobudnutia účinnosti tejto smernice*] oznámia Komisii názov a kontaktné údaje dozorných orgánov určených podľa tohto článku, ako aj príslušné právomoci v prípade, že bolo určených niekoľko dozorných orgánov. Komisii oznámia akékoľvek zmeny týchto informácií.
8. Komisia zverejní zoznam dozorných orgánov, *a ak má členský štát viacero dozorných orgánov, aj príslušné právomoci týchto orgánov vo vzťahu k tejto smernici*, a to aj na svojom webovom sídle. Komisia zoznam pravidelne aktualizuje na základe informácií získaných od členských štátov.

9. Členské štáty zaručia nezávislosť dozorných orgánov a zabezpečia, aby dozorné orgány a všetky osoby, ktoré pre ne pracujú alebo pracovali, a aj audítori, ***experti a všetky ostatné osoby*** konajúce v ich mene vykonávali svoje právomoci nestranne, transparentne a náležite dodržiavali povinnosť služobného tajomstva. Členské štáty predovšetkým zabezpečia, aby boli tieto dozorné orgány právne a funkčne nezávislé, ***aby nepodliehali vonkajšiemu vplyvu, či už priamemu alebo nepriamemu, okrem iného*** zo strany spoločností, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti tejto smernice, alebo iným trhovým záujmom, aby ich zamestnanci a osoby zodpovedné za riadenie neboli v konflikte záujmov, aby podliehali požiadavkám na dôvernosť a aby sa zdržali akéhokoľvek konania nezlučiteľného s ich povinnosťami.
10. ***Členské štáty zabezpečia, aby dozorné orgány zverejňovali a sprístupňovali online výročnú správu o svojich činnostiach podľa tejto smernice.***

Článok 25

Právomoci dozorných orgánov

1. Členské štáty zabezpečia, aby mali dozorné orgány primerané právomoci a zdroje na vykonávanie úloh, ktorými sú poverené podľa tejto smernice, vrátane právomoci ***požadovať od spoločností, aby poskytovali*** informácie a uskutočňovať vyšetrovania týkajúce sa plnenia povinností stanovených v ***článkoch 7 až 16. Členské štáty vyžadujú, aby dozorné orgány dohliadali na prijatie a navrhovanie plánu transformácie pre zmierňovanie zmeny klímy v súlade s požiadavkami stanovenými v článku 22 ods. 1.***
2. Dozorný orgán môže začať vyšetrovanie z vlastnej iniciatívy alebo z dôvodu opodstatnených obáv, ktoré mu boli oznámené v zmysle článku 26, ak usúdi, že má dostatočné informácie poukazujúce na možné porušenie povinností zo strany spoločnosti stanovených v ustanoveniach vnútroštátneho práva prijatých podľa tejto smernice.

3. Inšpekcie sa vykonávajú v súlade s vnútroštátnym právom členského štátu, v ktorom sa inšpekcia vykonáva, a po tom, ako bolo spoločnosti poskytnuté predchádzajúce ohlásenie, s výnimkou prípadov, v ktorých by predchádzajúce ohlásenie narušilo účinnosť inšpekcie. Ak chce dozorný orgán ako súčasť vyšetrovania vykonať inšpekciu na území iného členského štátu, požiada o pomoc dozorný orgán v uvedenom členskom štáte podľa článku 28 ods. 3.
4. Ak dozorný orgán na základe úkonov uskutočnených podľa odsekov 1 a 2 zistí, že nie sú dodržané ustanovenia vnútroštátneho práva prijaté podľa tejto smernice, poskytne dotknutej spoločnosti primerané časové obdobie na prijatie nápravného opatrenia, ak možno takéto opatrenie prijať.

Prijatie nápravného opatrenia nebráni uloženiu ■ sankcií podľa článku 27 alebo uplatneniu občianskoprávnej zodpovednosti podľa článku 29.

5. Dozorné orgány majú pri vykonávaní svojich úloh aspoň právomoc:

a) nariadiť spoločnosti, aby:

i) zastavila porušovanie ustanovení vnútroštátneho práva prijatých podľa tejto smernice vykonaním opatrenia alebo ukončením konania;

ii) sa zdržala opakovania príslušného konania; ako aj

iii) v náležitých prípadoch zabezpečila nápravu, ktorá je primeraná porušeniu a nevyhnutná na jeho odstránenie;

b) ukladať ■ sankcie v súlade s článkom 27; *ako aj*

c) prijímať predbežné opatrenia *v prípade bezprostredného* rizika závažných a nenapraviteľných škôd.

■

6. *Dozorné orgány vykonávajú právomoci uvedené v tomto článku v súlade s vnútroštátnym právom:*
- a) *priamo;*
 - b) *v spolupráci s inými orgánmi; alebo*
 - c) *podaním na príslušné súdne orgány, ktoré zabezpečia, aby právne prostriedky nápravy boli účinné a mali rovnocenný účinok ako sankcie uložené priamo dozornými orgánmi.*
7. Členské štáty zabezpečia, aby každá fyzická alebo právnická osoba mala právo na účinný súdny prostriedok nápravy voči právne záväznému rozhodnutiu dozorného orgánu, ktoré sa jej týka, *v súlade s vnútroštátnym právom.*

8. *Členské štáty zabezpečia, aby dozorné orgány viedli záznamy o vyšetrovaniach uvedených v odseku 1, v ktorých uvedú najmä ich povahu a výsledky, ako aj záznamy o všetkých opatreniach na presadzovanie práva prijatých podľa odseku 5.*
9. *Rozhodnutia dozorných orgánov týkajúce sa dodržiavania ustanovení vnútroštátneho práva prijatých podľa tejto smernice nemajú vplyv na občianskoprávnu zodpovednosť spoločnosti podľa článku 29.*

Článok 26

Opodstatnené obavy

1. Členské štáty zabezpečia, aby fyzické a právnické osoby boli oprávnené predložiť *cez ľahko dostupné kanály* každému dozornému orgánu opodstatnené obavy, keď majú na základe objektívnych okolností dôvod domnievať sa, že spoločnosť nedodržiava ustanovenia vnútroštátneho práva prijaté podľa tejto smernice.

2. **Členské štáty zabezpečia, aby v prípade, že o to požiadajú osoby, ktoré doručia opodstatnené obavy, dozorný orgán prijal potrebné opatrenia na primeranú ochranu totožnosti tejto osoby a jej osobných údajov, ktoré by v prípade zverejnenia boli pre túto osobu škodlivé.**
3. Ak opodstatnená obava patrí do právomoci iného dozorného orgánu, orgán, ktorý opodstatnenú obavu prijal, ju postúpi tomuto orgánu.
4. Členské štáty zabezpečia, aby dozorné orgány opodstatnené obavy **v primeranej lehote** posúdili a v prípade potreby uplatnili svoje právomoci uvedené v článku 25.

5. Dozorný orgán čo najskôr a v súlade s príslušnými ustanoveniami vnútroštátneho práva a v súlade s právom Únie informuje osoby uvedené v odseku 1 o výsledku posúdenia ich opodstatnených obáv a tento výsledok odôvodní. ***Dozorný orgán informuje aj osoby predkladajúce takéto opodstatnené obavy, ktoré majú v súlade s vnútroštátnym právom oprávnený záujem na danej záležitosti, o svojom rozhodnutí prijať alebo zamietnuť akúkoľvek žiadosť o konanie, ako aj o opise ďalších krokov a opatrení a o praktických informáciách o prístupe k správneju a súdneju preskúmaniu.***
6. Členské štáty zabezpečia, aby osoby, ktoré predkladajú opodstatnené obavy v súlade s týmto článkom a ktoré majú v súlade s vnútroštátnym právom oprávnený záujem na danej záležitosti, mali prístup k súdu alebo inému nezávislému a nestrannému verejnemu orgánu, ktorý je príslušný preskúmať procesnú a hmotnoprávnu zákonnosť rozhodnutí, konania alebo nekonania dozorného orgánu.

Článok 27

Sankcie

1. Členské štáty stanovujú pravidlá, pokiaľ ide o sankcie, ***a to aj peňažné sankcie***, uplatniteľné pri porušení ustanovení vnútroštátneho práva prijatých podľa tejto smernice, a prijímajú všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie ich uplatňovania. Stanovené sankcie musia byť účinné, primerané a odrádzajúce.
2. Pri rozhodovaní o uložení sankcií a, ak sú takéto sankcie uložené, pri stanovení ich povahy a primeranej výšky sa náležite prihliada na:
 - a) ***povahu, vážnosť a trvanie porušenia a závažnosť vplyvov vyplývajúcich z tohto porušenia;***
 - b) ***všetky uskutočnené investície a každú cielenú podporu poskytnutú podľa článkov 10 a 11;***

- c) akúkoľvek spoluprácu s inými subjektmi v záujme riešenia daných vplyvov;*
- d) v relevantných prípadoch rozsah, v akom sa prijali rozhodnutia o prioritizácii v súlade s článkom 9;*
- e) akékoľvek relevantné predchádzajúce porušenia ustanovení vnútroštátneho práva prijatých podľa tejto smernice zo strany spoločnosti konštatované v rámci konečného rozhodnutia;*
- f) rozsah, v akom spoločnosť vykonala akékoľvek nápravné opatrenie v súvislosti s danou vecou;*
- g) získané finančné výhody alebo straty, ktorým spoločnosť v dôsledku porušenia zabránila;*
- h) všetky ostatné prít'ahujúce alebo poľ'ahčujúce okolnosti vzť'ahujúce sa na okolnosti daného prípadu.*

3. *Členské štáty stanovia aspoň tieto sankcie:*

a) *peňažné sankcie;*

b) *ak spoločnosť nevyhoví rozhodnutiu o uložení peňažnej sankcie v príslušnej lehote, verejné vyhlásenie, v ktorom sa uvedie spoločnosť zodpovedná za dané porušenie a povaha porušenia.*

4. Ak sa uložia peňažné sankcie, musia byť založené na *čistom celosvetovom* obrate spoločnosti. *Maximálna hranica peňažných sankcií predstavuje najmenej 5 % čistého celosvetového obratu spoločnosti vo finančnom roku, ktorý predchádzal finančnému roku, keď bolo prijaté rozhodnutie o uložení pokuty.*

Členské štáty zabezpečia, aby sa, pokiaľ ide o spoločnosti uvedené v článku 2 ods. 1 písm. b) a článku 2 ods. 2 písm. b), peňažné sankcie vypočítali s prihliadnutím na konsolidovaný obrat vykázaný hlavnou materskou spoločnosťou.

5. Členské štáty zabezpečia, aby sa každé rozhodnutie dozorných orgánov, ktoré sa týka sankcií súvisiacich s porušením ustanovení *vnútroštátneho práva prijatých podľa* tejto smernice, uverejnilo, *zostalo verejne dostupné aspoň päť rokov a zaslalo sa európskej sieti dozorných orgánov zriadenej podľa článku 28. Uverejnené rozhodnutie nesmie obsahovať žiadne osobné údaje v zmysle článku 4 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2016/679.*

Článok 28

Európska sieť dozorných orgánov

1. Komisia zriadi európsku sieť dozorných orgánov zloženú zo zástupcov dozorných orgánov. Európska sieť dozorných orgánov uľahčuje spoluprácu dozorných orgánov a koordináciu a zosúladienie postupov v oblasti regulácie, vyšetrovania, uplatnenia sankcií a dohľadu zo strany dozorných orgánov a v prípade potreby výmenu informácií medzi nimi.

Komisia môže vyzvať agentúry Únie s príslušnými odbornými znalosťami v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje táto smernica, aby sa pripojili k európskej sieti dozorných orgánov.

2. *Členské štáty spolupracujú s európskou sieťou dozorných orgánov s cieľom identifikovať spoločnosti, ktoré patria do ich jurisdikcie, najmä poskytovaním všetkých potrebných informácií s cieľom posúdiť, či spoločnosť z tretej krajiny spĺňa kritériá stanovené v článku 2. Komisia zriadi zabezpečený systém pre výmenu informácií týkajúcich sa čistého obratu dosiahnutého v Únii spoločnosťou uvedenou v článku 2 ods. 2, ktorá nemá pobočku v žiadnom členskom štáte alebo má pobočky umiestnené v rôznych členských štátoch, prostredníctvom ktorého členské štáty pravidelne oznamujú informácie, ktoré majú k dispozícii, pokiaľ ide o čistý obrat dosiahnutý takýmito spoločnosťami. Komisia tieto informácie v primeranej lehote zanalyzuje a oznámi členskému štátu, v ktorom spoločnosť vo finančnom roku predchádzajúcom poslednému finančnému roku dosiahla väčšinu svojho čistého obratu v Únii, že daná spoločnosť je spoločnosťou uvedenou v článku 2 ods. 2 a že dozorný orgán členského štátu je príslušný v súlade s článkom 24 ods. 3.*

3. Dozorné orgány si pri vykonávaní svojich povinností navzájom poskytujú relevantné informácie a vzájomnú pomoc a prijímajú opatrenia na účinnú vzájomnú spoluprácu. Vzájomná pomoc zahŕňa spoluprácu s cieľom uplatňovania právomocí uvedených v článku 25, a to aj v súvislosti s inšpekciami a žiadosťami o informácie.
4. Dozorné orgány prijímú všetky vhodné opatrenia potrebné na to, aby na žiadosť iného dozorného orgánu o pomoc odpovedali bez zbytočného odkladu a najneskôr do jedného mesiaca po prijatí žiadosti. ***Ak je to potrebné vzhľadom na okolnosti prípadu, táto lehota sa môže na základe riadneho odôvodnenia predĺžiť najviac o dva mesiace.*** K takýmto opatreniam môže patriť napríklad zaslanie relevantných informácií o vedení vyšetrovania.
5. Žiadosti o pomoc obsahujú všetky potrebné informácie vrátane účelu a dôvodov žiadosti. Dozorné orgány použijú informácie, ktoré získali prostredníctvom žiadosti o pomoc, len na účel, na ktorý boli vyžiadané.

6. Dožiadaný dozorný orgán informuje žiadajúci dozorný orgán o výsledkoch opatrení, ktoré sa majú prijať s cieľom reagovať na žiadosť o pomoc, alebo prípadne o pokroku dosiahnutom v tejto súvislosti.

7. Dozorné orgány si vzájomne neúčtujú poplatky za úkony a opatrenia, ktoré vykonali na základe žiadosti o pomoc.

Dozorné orgány sa však môžu dohodnúť na pravidlách vzájomnej náhrady v prípade osobitných výdavkov, ktoré vyplývajú z poskytnutia pomoci vo výnimočných prípadoch.

8. Dozorný orgán, ktorý je príslušný podľa článku 24 ods. 3, o tejto skutočnosti a o každej žiadosti o zmenu príslušného dozorného orgánu informuje európsku sieť dozorných orgánov.

9. Ak existujú pochybnosti, pokiaľ ide o priznanie právomocí, informácie, na ktorých je toto priznanie právomocí založené, sa poskytnú európskej sieti dozorných orgánov, ktorá môže koordinovať úsilie pri hľadaní riešenia.

10. Európska sieť dozorných orgánov uverejňuje:

- a) rozhodnutia dozorných orgánov obsahujúce sankcie uvedené v článku 27 ods. 5.; a**
- b) orientačný zoznam spoločností z tretích krajín, na ktoré sa vzťahuje táto smernica.**

I

Článok 29

Občianskoprávna zodpovednosť spoločností a právo na úplnú náhradu

- 1. Členské štáty zabezpečia, aby spoločnosť mohla byť braná na zodpovednosť za škodu spôsobenú fyzickej alebo právnickej osobe za predpokladu, že:**
 - a) spoločnosť úmyselne alebo z nedbanlivosti nesplnila povinnosti stanovené v článkoch 10 a 11, ak cieľom práva, zákazu alebo povinnosti uvedenej v prílohe k tejto smernici je ochrana fyzickej alebo právnickej osoby; ako aj**
 - b) v dôsledku nesplnenia povinnosti, ako sa uvádza v písmene a), bola spôsobená škoda na právnych záujmoch fyzickej alebo právnickej osoby, ktoré sú chránené podľa vnútroštátneho práva.**

Spoločnosť nemôže byť braná na zodpovednosť, ak škodu spôsobili len jej obchodní partneri v jej reťazci činností.

I

2. *Ak je spoločnosť uznaná za zodpovednú v súlade s odsekom 1, fyzická alebo právnická osoba má právo na úplnú náhradu škody v súlade s vnútroštátnym právom. Úplná náhrada škody v zmysle tejto smernice nesmie viesť k nadmernej náhrade škody, či už prostredníctvom represívnej, viacnásobnej alebo inej náhrady škody.*
3. *Členské štáty zabezpečia, že:*
 - a) *vnútroštátne pravidlá týkajúce sa začiatku, trvania, pozastavenia alebo prerušenia premlčacích lehôt neprimerane nebránia uplatňovaniu nárokov na náhradu škody a v žiadnom prípade nie sú reštriktívnejšie ako pravidlá týkajúce sa vnútroštátnych systémov všeobecnej občianskoprávnej zodpovednosti;*

premlčacie lehoty na uplatnenie nárokov na náhradu škody podľa tejto smernice sú aspoň päť rokov a v žiadnom prípade nesmú byť kratšie ako premlčacia lehota stanovená vo vnútroštátnych systémoch všeobecnej občianskoprávnej zodpovednosti;

premlčacie lehoty nesmú začať plynúť skôr, než sa porušenie práva skončí a než sa navrhovateľ dozvie alebo než možno odôvodnene predpokladať, že sa dozvedel o:

- i) správani a o skutočnosti, že toto správanie predstavuje porušenie;*
 - ii) skutočnosti, že v dôsledku porušenia utrpel škodu; ako aj*
 - iii) totožnosti porušiteľa;*
- b) náklady na konanie nie sú pre navrhovateľov nedostupne vysoké na to, aby sa domáhali spravodlivosti;*
- c) navrhovatelia môžu žiadať o súdne príkazy, a to aj prostredníctvom skrátených konaní; takéto súdne príkazy sú vo forme konečného alebo predbežného opatrenia s cieľom zastaviť porušovanie ustanovení vnútroštátneho práva prijatých podľa tejto smernice vykonaním opatrenia alebo ukončením konania;*

- d) *sú stanovené primerané podmienky, za ktorých môže každá údajná poškodená strana splnomocniť odborovú organizáciu, mimovládnu organizáciu pre ľudské práva alebo environmentálnu organizáciu alebo inú mimovládnu organizáciu a v súlade s vnútroštátnym právom vnútroštátne inštitúcie pre ľudské práva so sídlom v členskom štáte, aby podali žaloby na presadzovanie práv údajnej poškodenej strany bez toho, aby boli dotknuté vnútroštátne pravidlá občianskeho práva procesného;*

odborová organizácia alebo mimovládna organizácia môže byť splnomocnená podľa prvého pododseku tohto písmena, ak splňa požiadavky stanovené vo vnútroštátnom práve; tieto požiadavky môžu zahŕňať udržiavanie svojej vlastnej sústavnej prítomnosti a v súlade so svojimi stanovami nie sú komerčne, a to nielen dočasne, zapojené do uplatňovania práv chránených podľa tejto smernice alebo zodpovedajúcich práv vo vnútroštátnom práve;

- e) *ak sa podá návrh a navrhovateľ predloží podložené odôvodnenie obsahujúce primerane dostupné skutočnosti a dôkazy dostatočné na podporu hodnovernosti jeho nároku na náhradu škody a uvedie, že spoločnosť má kontrolu nad ďalšími dôkazmi, mohli súdy v súlade s vnútroštátnym procesným právom nariadiť, aby spoločnosť takéto dôkazy sprístupnila;*

vnútroštátne súdy obmedzia sprístupnenie požadovaných dôkazov na tie, ktoré sú nevyhnutné a primerané na podloženie potenciálneho nároku alebo nároku na náhradu škody, a zachovanie dôkazov na tie, ktoré sú nevyhnutné a primerané na podloženie takéhoto nároku na náhradu škody; pri určovaní toho, či je príkaz na sprístupnenie alebo uchovanie dôkazov primeraný, vnútroštátne súdy zvážia rozsah, v akom sú nárok alebo obhajoba podložené dostupnými skutočnosťami a dôkazmi odôvodňujúcimi žiadosť o sprístupnenie dôkazov; rozsah sprístupnenia a náklady naň, ako aj oprávnené záujmy všetkých dotknutých strán vrátane akýchkoľvek tretích strán, ako aj to, aby sa predišlo nešpecifickému hľadaniu informácií, ktoré pravdepodobne nie sú pre účastníkov konania dôležité; či dôkazy, ktorých sprístupnenie sa žiada, obsahujú dôverné informácie, a to najmä dôverné informácie týkajúce sa akýchkoľvek tretích osôb, ako aj to, či existujú mechanizmy na ochranu takýchto dôverných informácií;

členské štáty zabezpečia, aby vnútroštátne súdy mali právomoc nariadiť sprístupnenie dôkazov obsahujúcich dôverné informácie, ak to považujú za relevantné pre uplatnenie nároku na náhradu škody; členské štáty zabezpečia, aby vnútroštátne súdy mali pri nariadení sprístupnenia takýchto informácií k dispozícii účinné nástroje na ochranu takýchto informácií.

4. *Spoločnosti, ktoré sa zúčastnili na iniciatívach odvetvia alebo viacerých zainteresovaných strán, alebo využili nezávislé overenie tret'ou stranou alebo zmluvné doložky na podporu plnenia povinností náležitej starostlivosti, môžu však byť brané na zodpovednosť v súlade s týmto článkom.*
5. Občianskoprávnou zodpovednosťou spoločnosti za škody vznikajúcou podľa tohto ustanovenia nie je dotknutá občianskoprávna zodpovednosť jej dcérskych spoločností ani priamych alebo nepriamych obchodných partnerov v reťazci *činností spoločnosti.*
- Ak bola škoda spôsobená spoločne spoločnosťou a jej dcérskou spoločnosťou, priamym alebo nepriamym obchodným partnerom, sú zodpovední spoločne a nerozdielne bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia vnútroštátneho práva týkajúce sa podmienok spoločnej a nerozdielnej zodpovednosti a práva na regresnú náhradu.*
6. Pravidlami občianskoprávnej zodpovednosti v zmysle tejto smernice *sa neobmedzuje zodpovednosť spoločností podľa právnych systémov Únie alebo členských štátov a* nie sú nimi dotknuté vnútroštátne pravidlá ani pravidlá Únie týkajúce sa občianskoprávnej zodpovednosti súvisiacej s nepriaznivými vplyvmi na ľudské práva a životné prostredie, v ktorých sa upravuje zodpovednosť v situáciách, na ktoré sa nevzťahuje táto smernica alebo ktoré stanovujú prísnejšiu zodpovednosť ako táto smernica.

7. Členské štáty zabezpečia, aby **■** ustanovenia vnútroštátneho práva, ktorými sa transponuje tento článok, **mali** nadradené povinné uplatňovanie v prípadoch, keď rozhodným právom pre nároky v tomto zmysle nie je vnútroštátne právo členského štátu.

Článok 30

Nahlasovanie porušení a ochrana nahlasujúcich osôb

Členské štáty prijímú nevyhnutné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa na nahlasovanie **■** porušení **ustanovení vnútroštátneho práva, ktorými sa transponuje** táto smernica, a na ochranu osôb nahlasujúcich takéto porušenia **uplatňovala** smernica (EÚ) 2019/1937.

Článok 31

Verejná podpora, verejné obstarávanie a verejné koncesie

Členské štáty zabezpečia, aby sa dodržiavanie povinností vyplývajúcich z ustanovení vnútroštátneho práva, ktorými sa transponuje táto smernica, alebo ich dobrovoľné vykonávanie považovalo za environmentálny alebo sociálny aspekt, ktorý verejní obstarávatelia môžu v súlade so smernicami 2014/23/EÚ, 2014/24/EÚ a 2014/25/EÚ zohľadniť ako súčasť kritérií na vyhodnotenie ponúk pre verejné zákazky a koncesie a ako environmentálnu alebo sociálnu podmienku, ktorú verejní obstarávatelia môžu v súlade s uvedenými smernicami stanoviť v súvislosti s plnením verejných zákaziek a koncesii.

I

Článok 32
Zmena smernice (EÚ) **2019/1937**

V časti I bode E.2 prílohy k smernici (EÚ) **2019/1937** sa dopĺňa tento bod:

„vi) **■** Smernica (EÚ) .../... Európskeho parlamentu a Rady ... o náležitej starostlivosti podnikov v oblasti udržateľnosti a o zmene smernice (EÚ) 2019/1937 **a nariadenia (EÚ) 2023/2859 (Ú. v. EÚ L ..., ...)**⁺.

⁺ Ú. v. EÚ: vložte, prosím, do textu číslo, dátum a odkaz na túto smernicu v úradnom vestníku, ktorú obsahuje dokument 2022/0051(COD).“

Článok 33
Zmena nariadenia (EÚ) 2023/2859

V časti B prílohy k nariadeniu (EÚ) 2023/2859 sa dopĺňa tento bod:

„17. *Smernica (EÚ) .../... Európskeho parlamentu a Rady ... o náležitej starostlivosti podnikov v oblasti udržateľnosti a o zmene smernice (EÚ) 2019/1937 a nariadenia (EÚ) 2023/2859 (Ú. v. EÚ L ..., ...)*.*

+ *Ú. v.: vložte, prosím, do textu číslo, dátum a odkaz na túto smernicu v úradnom vestníku, ktorú obsahuje dokument 2022/0051(COD).“*

Článok 34
Vykonávanie delegovania právomoci

1. Komisia sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.

2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 3 ods. 2 a v článku 16 sa Komisii udeľuje na dobu neurčitú *od ... [dátum nadobudnutia účinnosti tejto smernice]*.
3. Delegovanie právomoci uvedené v článku 3 ods. 2 a článku 16 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.
4. Komisia pred prijatím delegovaného aktu konzultuje s expertmi určenými jednotlivými členskými štátmi v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva.
5. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po jeho prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.

6. Delegovaný akt prijatý podľa článku **3 ods. 2 alebo článku 16** nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevznesú námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade, alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informujú Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace. ■

Článok 35

Postup výboru

1. ***Komisii pomáha výbor. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011⁴⁸.***
2. ***Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 4 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.***

⁴⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

1. *Komisia predloží Európskemu parlamentu a Rade správu o potrebe stanoviť dodatočné požiadavky náležitej starostlivosti v oblasti udržateľnosti prispôsobené regulovaným finančným podnikom, pokiaľ ide o poskytovanie finančných služieb a investičných činností, a o možnostiach takýchto požiadaviek náležitej starostlivosti, ako aj o ich vplyvoch v súlade s cieľmi tejto smernice.*

V správe sa zohľadnia ďalšie legislatívne akty Únie, ktoré sa vzťahujú na regulované finančné podniky. Uverejní sa čo najskôr po ... [dátum nadobudnutia účinnosti tejto smernice], najneskôr však do ... [dva roky odo dňa nadobudnutia účinnosti tejto smernice]. K tejto správe sa v prípade potreby pripojí legislatívny návrh.

2. Komisia ■ do ... [■ šesť rokov po dátume nadobudnutia účinnosti tejto smernice] *a následne každé tri roky* predloží správu Európskemu parlamentu a Rade o vykonávaní tejto smernice *a jej účinnosti pri dosahovaní jej cieľov, najmä pri riešení nepriaznivých vplyvov. Spolu so správou sa v prípade potreby predloží legislatívny návrh. V prvej správe sa okrem iného* posúdia tieto aspekty:
- a) *vplyvy tejto smernice na MSP spolu s posúdením účinnosti rôznych opatrení a nástrojov na podporu MSP zo strany Komisie a členských štátov;*

- b) rozsah pôsobnosti tejto smernice, pokiaľ ide o spoločnosti, na ktoré sa vzťahuje, či zabezpečuje účinnosť tejto smernice vzhľadom na jej ciele, rovnaké podmienky pre subjekty, na ktoré sa vzťahuje táto smernica, a či spoločnosti nemôžu obchádzať uplatňovanie tejto smernice vrátane toho:*
- či je potrebné článok 3 ods. 1 písm. a) zrevidovať tak, aby sa táto smernica vzťahovala na subjekty zriadené v inej právnej forme ako tie, ktoré sú uvedené v prílohe I alebo prílohe II k smernici 2013/34/EÚ;*
 - či je do rozsahu pôsobnosti tejto smernice potrebné zahrnúť iné obchodné modely alebo formy hospodárskej spolupráce so spoločnosťami tretích strán, ako sú tie, na ktoré sa vzťahuje článok 2;*

- *či je potrebné zrevidovať limity týkajúce sa počtu zamestnancov a čistého obratu stanovené v článku 2 a či je vo vysokorizikových odvetviach potrebné zaviesť prístup špecifický pre jednotlivé odvetvia;*
 - *či je potrebné zrevidovať kritérium čistého obratu dosiahnutého v Únii stanovené v článku 2 ods. 2;*
- c) *či je potrebné zrevidovať vymedzenie pojmu „reťazec činností“;*
- d) *či je potrebné zmeniť prílohu k tejto smernici, a to aj vzhľadom na medzinárodný vývoj, a či by sa mala rozšíriť tak, aby sa vzťahovala na ďalšie nepriaznivé vplyvy, najmä nepriaznivé vplyvy na dobrú správu vecí verejných;*

- e) *či je potrebné zrevidovať pravidlá týkajúce sa boja proti zmene klímy stanovené v tejto smernici, najmä pokiaľ ide o navrhovanie plánov transformácie pre zmiernenie zmeny klímy, ich prijímanie a vykonávanie týchto plánov spoločnosťami, ako aj právomoci dozorných orgánov súvisiace s týmito pravidlami;*
- f) *účinnosť mechanizmov presadzovania zavedených na vnútroštátnej úrovni, sankcií a pravidiel občianskoprávnej zodpovednosti;*
- g) *či sú na zabezpečenie rovnakých podmienok pre spoločnosti na vnútornom trhu potrebné zmeny úrovne harmonizácie stanovené v tejto smernici vrátane konvergenzie a rozdielov medzi ustanoveniami vnútroštátneho práva, ktorými sa táto smernica transponuje.*

I

Článok 37
Transpozícia

1. Členské štáty do ... [*dva roky od nadobudnutia účinnosti tejto smernice*] prijímú a uverejnia zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou. Znenie týchto opatrení bezodkladne oznámia Komisii.

Uvedené opatrenia uplatňujú:

- a) od ... [*tri roky od nadobudnutia účinnosti tejto smernice*], pokiaľ ide o spoločnosti uvedené v článku 2 ods. 1 písm. a) a b), ktoré boli založené v súlade s právnymi predpismi členského štátu a ktoré mali v priemere viac ako 5 000 zamestnancov a dosiahli čistý celosvetový obrat vyšší ako 1 500 000 000 EUR v poslednom finančnom roku pred ... [*tri roky od nadobudnutia účinnosti tejto smernice*], za ktorý bola alebo mala byť prijatá ročná účtovná závierka, s výnimkou opatrení potrebných na dosiahnutie súladu s článkom 16, ktoré členské štáty uplatňujú na tieto spoločnosti za finančné roky začínajúce sa 1. januára 2028 alebo neskôr;
- b) od ... [štyri roky od nadobudnutia účinnosti tejto smernice], pokiaľ ide o spoločnosti uvedené v článku 2 ods. 1 písm. a) a b), ktoré boli založené v súlade s právnymi predpismi členského štátu a ktoré mali v priemere viac ako 3 000 zamestnancov a dosiahli čistý celosvetový obrat vyšší ako 900 000 000 EUR v poslednom finančnom roku pred ... [štyri roky od nadobudnutia účinnosti tejto smernice], za ktorý bola alebo mala byť prijatá ročná účtovná závierka, s výnimkou opatrení potrebných na dosiahnutie súladu s článkom 16, ktoré členské štáty uplatňujú na tieto spoločnosti za finančné roky začínajúce sa 1. januára 2029 alebo neskôr;

- c) od ... **[tri roky od nadobudnutia účinnosti tejto smernice]**, pokiaľ ide o spoločnosti uvedené v článku 2 ods. 2 písm. a) a b), ktoré boli založené v súlade s právnymi predpismi tretej krajiny a ktoré vo finančnom roku predchádzajúcom poslednému finančnému roku pred ... **[tri roky od nadobudnutia účinnosti tejto smernice]** dosiahli v Únii čistý obrat viac ako 1 500 000 000 EUR, s výnimkou opatrení potrebných na dosiahnutie súladu s článkom 16, ktoré členské štáty uplatňujú na tieto spoločnosti za finančné roky začínajúce sa 1. januára 2028 alebo neskôr;
- d) od ... [štyri roky od nadobudnutia účinnosti tejto smernice], pokiaľ ide o spoločnosti uvedené v článku 2 ods. 2 písm. a) a b), ktoré boli založené v súlade s právnymi predpismi tretej krajiny a ktoré vo finančnom roku predchádzajúcom poslednému finančnému roku pred ... [štyri roky od nadobudnutia účinnosti tejto smernice] dosiahli v Únii čistý obrat viac ako 900 000 000 EUR, s výnimkou opatrení potrebných na dosiahnutie súladu s článkom 16, ktoré členské štáty uplatňujú na tieto spoločnosti za finančné roky začínajúce sa 1. januára 2029 alebo neskôr;
- e) **od ... [päť rokov od nadobudnutia účinnosti tejto smernice]**, pokiaľ ide o všetky ostatné spoločnosti uvedené v článku 2 ods. 1 písm. a) a b) a článku 2 ods. 2 písm. a) a b) a spoločnosti uvedené v článku 2 ods. 1 písm. c) a článku 2 ods. 2 písm. c), s výnimkou opatrení potrebných na dosiahnutie súladu s článkom 16, ktoré členské štáty uplatňujú na tieto spoločnosti za finančné roky začínajúce sa 1. januára 2029 alebo neskôr.

Členské štáty uvedú priamo v prijatých opatreniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti odkazu upravujú členské štáty.

2. Členské štáty oznámia Komisii znenie hlavných opatrení vnútroštátneho práva, ktoré prijímajú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

Článok 38

Nadobudnutie účinnosti

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 39

Adresáti

Táto smernica je určená členským štátom.

V ...

Za Európsky parlament

predsedníčka

Za Radu

predsedníčka/predseda

PRÍLOHA

ČASŤ I

1. PRÁVA A ZÁKAZY ZAHRNUTÉ V MEDZINÁRODNÝCH NÁSTROJOCH V OBLASTI ĽUDSKÝCH PRÁV

1. *Právo na život, vykladané v súlade s článkom 6 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach. Porušenie tohto práva okrem iného zahŕňa, ale neobmedzuje sa na prípady, keď smrť určitej osoby spôsobia z dôvodu nedostatočných pokynov alebo kontroly zo strany spoločnosti pracovníci súkromnej alebo verejnej bezpečnostnej služby chrániaci zdroje, zariadenia alebo personál spoločnosti;*
2. **■** *zákaz mučenia, krutého, neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania, vykladaný v súlade s článkom 7 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach. To okrem iného zahŕňa, ale neobmedzuje sa na prípady, keď určitú osobu podrobia mučeniu alebo krutému, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu z dôvodu nedostatočných pokynov alebo kontroly zo strany spoločnosti pracovníci súkromnej alebo verejnej bezpečnostnej služby chrániaci zdroje, zariadenia alebo personál spoločnosti;*

3. ■ právo na slobodu a bezpečnosť, *vykladané* v súlade s článkom 9 ods. 1 *Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach*;
4. ■ zákaz svojvoľného alebo nezákonného zasahovania do súkromného a rodinného života, domova alebo korešpondencie a zákaz *nezákonných* útokov na ich *česť alebo* povesť, *vykladaný* v súlade s článkom 17 *Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach*;
5. ■ zákaz zasahovania do slobody myslenia, svedomia a náboženského vyznania, *vykladaný* v súlade s článkom 18 *Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach*;
6. ■ právo na spravodlivé a uspokojivé pracovné podmienky, a to vrátane spravodlivej mzdy *a primeraného existenčného minima pre zamestnaných pracovníkov a primeraného príjmu na živobytie pre samostatne zárobkovo činné osoby a drobných poľnohospodárov, ktoré dostávajú za svoju prácu a produkciu*, dôstojného života, bezpečných a zdraviu prospešných pracovných podmienok a rozumných vymedzení pracovného času, *vykladané* v súlade s *článkami 7 a 11* Medzinárodného paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach;

7. ■ zákaz obmedzovania prístupu pracovníkov k primeranému bývaniu, ak im ubytovanie poskytuje spoločnosť, a zákaz obmedzovania prístupu pracovníkov k primeranej výžive, oblečeniu a k vode a hygiene na pracovisku, **vykladaný** v súlade s článkom 11 Medzinárodného paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach;
8. ■ právo dieťaťa na **najvyššiu dosiahnuteľnú úroveň zdravotného stavu, vykladané** v súlade s článkom 24 Dohovoru o právach dieťaťa; ■ právo **na vzdelanie, vykladané** v súlade s článkom 28 Dohovoru o právach dieťaťa; ■ právo **na primeranú životnú úroveň, vykladané** v súlade s článkom 27 Dohovoru o právach dieťaťa; **právo dieťaťa na ochranu pred hospodárskym vykorisťovaním a pred vykonávaním akejkoľvek práce, ktorá môže byť pre dieťa nebezpečná alebo brániť jeho vzdelávanie, alebo ktorá by škodila zdraviu dieťaťa alebo jeho telesnému, duševnému, duchovnému, mravnému alebo sociálnemu rozvoju, vykladané** v súlade s článkom 32 Dohovoru o právach dieťaťa; právo dieťaťa na ochranu pred všetkými formami sexuálneho vykorisťovania a sexuálneho zneužívania a právo na ochranu pred únosom, predávaním alebo nezákonným premiestňovaním na iné miesto alebo z jeho krajiny na účely vykorisťovania, **vykladané** v súlade s článkami 34 a 35 Dohovoru o právach dieťaťa;

9. ■ zákaz zamestnávania detí vo veku nižšom ako vek skončenia povinnej školskej dochádzky a v žiadnom prípade nižšom ako 15 rokov okrem prípadov, ak sa tak stanovuje v právnych predpisoch miesta zamestnania v súlade s článkom **2 ods. 4 Dohovoru Medzinárodnej organizácie práce o minimálnom veku na prijatie do zamestnania, 1973 (č. 138), vykladaný v súlade s** článkami 4 až 8 Dohovoru Medzinárodnej organizácie práce o minimálnom veku na prijatie do zamestnania, 1973 (č. 138);
10. ■ zákaz ■ najhorších foriem detskej práce(osôb mladších ako 18 rokov), **vykladaný** v súlade s článkom 3 Dohovoru Medzinárodnej organizácie práce o najhorších formách detskej práce z roku 1999 (č. 182). Patria sem:
- a) všetky formy otroctva alebo praktiky podobné otroctvu, ako sú predaj detí a obchodovanie s deťmi, dlhové otroctvo a nevoľníctvo, ako aj nútená alebo povinná práca vrátane núteného alebo povinného náboru detí s cieľom využívať ich v ozbrojených konfliktoch;

- b) využívanie, získavanie alebo ponúkanie dieťaťa na prostitúciu, na výrobu pornografie alebo na pornografické predstavenia;
- c) využívanie, získavanie a ponúkanie dieťaťa na nezákonnú činnosť, najmä na výrobu omamných a psychotropných látok a obchodovanie s nimi; **ako aj**
- d) práca, ktorá by svojou povahou alebo okolnosťami, za ktorých sa vykonáva, mohla ohroziť zdravie, bezpečnosť alebo morálku dieťaťa;

11. ■ zákaz nútenej **alebo povinnej** práce, **čo** zahŕňa každú prácu alebo službu, ktorá sa od ktorejkoľvek osoby vymáha pod hrozbou akéhokoľvek trestu a na ktorú sa dotknutá osoba neponúkla dobrovoľne, napríklad v dôsledku dlhového otroctva alebo obchodovania s ľuďmi, **vykladaný v súlade s článkom 2 ods. 1 Dohovoru Medzinárodnej organizácie práce o nútenej alebo povinnej práci, 1930 (č. 29).** Nútená **alebo povinná** práca nezahŕňa žiadnu prácu alebo službu, ktorá je v súlade s článkom 2 ods. 2 Dohovoru Medzinárodnej organizácie práce o nútenej práci, 1930 (č. 29) alebo v súlade s článkom **8 ods. 3 písm. b)** a c) Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach;

12. ■ zákaz všetkých foriem otroctva *a obchodu s otrokmi vrátane* praktík podobných otroctvu, nevoľníctva a foriem nadvlády alebo útlaku na pracovisku, ako sú extrémne hospodárske alebo sexuálne vykorisťovanie a ponižovanie, *alebo obchodovanie s ľuďmi, vykladaný v súlade s* článkom 8 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach;

13. ■ právo na slobodu združovania, zhromažďovania a právo organizovať sa a kolektívne vyjednávať, *vykladané v súlade s* článkami 21 a 22 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, článkom 8 Medzinárodného paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach, ako aj v súlade s Dohovorom Medzinárodnej organizácie práce o slobode združovania a ochrane práva organizovať sa, 1948 (č. 87), a Dohovorom Medzinárodnej organizácie práce o vykonávaní zásad práva organizovať sa a kolektívne vyjednávať, 1949 (č. 98). *Medzi tieto práva patria:*

- a) právo pracovníkov slobodne zakladať odborové organizácie alebo vstupovať do nich;

- b) založenie odborovej organizácie, prístupenie do nej a členstvo v nej sa nesmie použiť ako dôvod neopodstatnenej diskriminácie ani odvetných opatrení;
 - c) právo **odborových organizácií** na slobodnú činnosť v súlade s ich stanovami a pravidlami bez zasahovania zo strany verejných orgánov; **ako aj**
 - d) právo na štrajk a právo na kolektívne vyjednávanie;
14. ■ zákaz rozdielneho zaobchádzania v zamestnaní, pokiaľ to nie je odôvodnené požiadavkami zamestnania, **vykladaný v súlade článkami 2 a ■ 3** Dohovoru Medzinárodnej organizácie práce o rovnakom odmeňovaní, 1951 (č. 100), **článkami 1 a ■ 2** Dohovoru Medzinárodnej organizácie práce o diskriminácii (v zamestnaní a povolani), 1958 (č. 111), a článkom 7 Medzinárodného paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach. **Patrí sem** najmä:
- a) **vyplatenie rozdielnej odmeny za prácu rovnakej hodnoty; ako aj**

- b) *diskriminácia na základe národnostného alebo sociálneho pôvodu, rasy, farby pleti, pohlavia, náboženstva, politického zmýšľania;*

15. **zákaz spôsobovania akéhokoľvek merateľného zhoršovania životného prostredia, ako je škodlivá zmena pôdy, znečistenie vody alebo ovzdušia, škodlivé emisie, nadmerná spotreba vody, *znehodnocovanie pôdy* alebo iný vplyv na prírodné zdroje, *ako je odlesňovanie, ktorý:***

- a) **výrazne** poškodzuje prírodný základ na konzerváciu a výrobu potravín;
- b) bráni osobám v prístupe k bezpečnej a čistej pitnej vode;
- c) sťažuje prístup osôb k sanitárnym zariadeniam alebo ich ničí;
- d) poškodzuje zdravie, bezpečnosť, bežné využívanie pôdy alebo **zákonne nadobudnutý majetok** osoby;

e) významne nepriaznivo ovplyvňuje ekosystémové služby, prostredníctvom ktorých ekosystém priamo alebo nepriamo prispieva k blahobytu ľudí;

vykladaný v súlade s článkom 6 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach a článkami 11 a 12 Medzinárodného paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach;

16. *právo jednotlivcov, skupín a komunít na pôdu a zdroje a právo na to, aby neboli zbavení prostriedkov životnej existencie, čo zahŕňa zákaz nezákonného vyst'ahovania alebo zaberania pôdy, lesov a vôd pri nadobúdaní, zveľad'ovaní alebo inom využívaní pôdy, lesov a vôd, a to aj odlesňovaním, využívaním ktorých sa zabezpečuje živobytie osôb, vykladaný v súlade s článkami 1 a 27 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach a článkami 1, 2 a 11 Medzinárodného paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach.*

2. NÁSTROJE V OBLASTI ĽUDSKÝCH PRÁV A ZÁKLADNÝCH SLOBÔD

■

- Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach;
- Medzinárodný pakt o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach,

■

- Dohovor o právach dieťaťa;

■

- Základné dohovory Medzinárodnej organizácie práce:
- Dohovor o slobode združovania a ochrane práva organizovať sa, 1948 (č. 87);

- Dohovor o vykonávaní zásad práva organizovať sa a kolektívne vyjednávať, 1949 (č. 98);
- Dohovor o nútenej práci, 1930 (č. 29) a jeho protokol z roku 2014;
- Dohovor o zrušení nútenej práce, 1957 (č. 105);
- Dohovor o minimálnom veku, 1973 (č. 138);

- Dohovor o najhorších formách detskej práce, 1999 (č. 182);
- Dohovor o rovnakom odmeňovaní pracujúcich mužov a žien za prácu rovnakej hodnoty, 1951 (č. 100);
- Dohovor o diskriminácii (v zamestnaní a povolani), 1958 (č. 111).

ČASŤ II
**ZÁKAZY A POVINNOSTI ZAHRNUTÉ V NÁSTROJOCH V OBLASTI ŽIVOTNÉHO
PROSTREDIA**

1. **■** Povinnosť **■** vylúčiť alebo *minimalizovať* nepriaznivé vplyvy na biologickú diverzitu, *vykladaná* v súlade s článkom 10 písm. b) Dohovoru o biologickej diverzite z roku 1992 a *uplatniteľným právom v príslušnej jurisdikcii*, a to vrátane povinností v rámci Kartagenského protokolu o vývoji, zaobchádzaní, preprave, používaní, transfere a uvoľnení živých modifikovaných organizmov a v rámci Nagojského protokolu o prístupe ku genetickým zdrojom a spravodlivom a rovnocennom spoločnom využívaní prínosov vyplývajúcich z ich používania k Dohovoru o biologickej diverzite z 12. októbra 2014;
2. **■** zákaz dovozu *vývozu, reexportu alebo introdukcie z mora* akéhokoľvek exempláru uvedeného v *prílohách I až III* k Dohovoru o medzinárodnom obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a rastlín (CITES) z 3. marca 1973 bez povolenia, *vykladaný v súlade s* článkami III, IV a V *dohovoru*;

3. ■ zákaz výroby, **dovozu a vývozu** produktov s prídavkom ortuti **uvedených** v časti I prílohy A k Minamatskému dohovoru o ortuti z 10. októbra 2013 (Minamatský dohovor), **vykladaný v súlade s článkom 4 ods. 1 dohovoru**;
4. ■ zákaz používania ortuti **alebo** jej zlúčenín vo výrobných procesoch **uvedených** v časti I prílohy B k Minamatskému dohovoru **po** dátume ukončenia stanovenom v dohovore pre **jednotlivé procesy**, **vykladaný v súlade s článkom 5 ods. 2 dohovoru**;
5. ■ zákaz **protiprávneho** spracovania odpadovej ortuti, **vykladaný v súlade s článkom 11 ods. 3 Minamatského dohovoru a článkom 13 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/852⁴⁹**;
6. ■ zákaz výroby a používania chemických látok **uvedených** v prílohe A k Štokholmskému dohovoru z 22. mája 2001 o perzistentných organických látkach, **vykladaný v súlade s článkom 3 ods. 1 písm. a) bodom i) dohovoru a nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1021⁵⁰**;

⁴⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/852 zo 17. mája 2017 o ortuti a o zrušení nariadenia (ES) č. 1102/2008 (Ú. v. EÚ L 137, 24.5.2017, s. 1).

⁵⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1021 z 20. júna 2019 o perzistentných organických látkach (Ú. v. EÚ L 169, 25.6.2019, s. 45).

7. ■ zákaz **protiprávneho** nakladania s odpadom, jeho zberu, skladovania a zneškodňovania, **vykladaný v súlade s** článkom 6 ods. 1 písm. d) **bodmi** i) a ii) dohovoru o perzistentných organických látkach **a článkom 7 nariadenia (EÚ) 2019/1021**;
8. ■ zákaz dovozu **alebo vývozu** chemických látok, ktoré sú zahrnuté do prílohy III k Rotterdamskému dohovoru o udeľovaní predbežného súhlasu po predchádzajúcom ohlásení na dovoz a vývoz vybraných nebezpečných chemických látok a prípravkov v medzinárodnom obchode (UNEP/FAO) z 10. septembra 1998, **vykladaný v súlade s článkom 10 ods. 1, článkom 11 ods. 1 písm. b) a článkom 11 ods. 2 dohovoru a informáciami** poskytnutými dovážajúcou **alebo vyvážajúcou** zmluvnou stranou dohovoru v súlade s postupom predbežného súhlasu po predchádzajúcom ohlásení (PIC);
9. ■ zákaz **protiprávnej** výroby, **spotreby, dovozu a vývozu kontrolovaných** látok **uvedených v prílohách A, B, C a E k Montrealskému protokolu o látkach, ktoré poškodzujú ozónovú vrstvu, k** Viedenskému dohovoru o ochrane ozónovej vrstvy, **vykladaný v súlade s článkom 4B** Montrealského protokolu **a ustanoveniami o udeľovaní licencií podľa uplatniteľného práva v príslušnej jurisdikcii**;

10. ■ zákaz vývozu nebezpečného *alebo iného* odpadu *vykladaný v súlade s článkom 1 ods. 1 a 2 Bazilejského dohovoru o riadení pohybov nebezpečných odpadov cez hranice štátov a ich zneškodňovaní z 22. marca 1989 (Bazilejský dohovor)* a ■ nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1013/2006⁵¹:

- a) do krajiny, ktorá je zmluvnou stranou *dohovoru*, ktorá zakázala dovoz takéhoto nebezpečného a iného odpadu, *vykladaný v súlade s článkom 4 ods. 1 písm. b)* Bazilejského dohovoru;
- b) do štátu dovozu, ■ ktorý nedá písomný súhlas s konkrétnym dovozom, a to vtedy, ak daný štát dovozu nezakázal dovoz takéhoto nebezpečného odpadu, *vykladaný v súlade s článkom 4 ods. 1 písm. c)* Bazilejského dohovoru;
- c) do krajiny, ktorá nie je zmluvnou stranou Bazilejského dohovoru, *vykladaný v súlade s článkom 4 ods. 5* Bazilejského dohovoru;
- d) do štátu dovozu, ak sa s takýmto nebezpečným odpadom alebo iným odpadom v danom štáte a na inom území nenakladá environmentálne šetrným spôsobom, *vykladaný v súlade s článkom 4 ods. 8 prvou vetou* ■ Bazilejského dohovoru ■ ;

⁵¹ *Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1013/2006 zo 14. júna 2006 o preprave odpadu (Ú. v. EÚ L 190, 12.7.2006, s. 1).*

11. ■ zákaz vývozu nebezpečného odpadu z krajín uvedených v prílohe VII k Bazilejskému dohovoru do krajín, ktoré nie sú uvedené v prílohe VII, *pre operácie uvedené v prílohe IV k Bazilejskému dohovoru, vykladaný v súlade s článkom 4A Bazilejského dohovoru a článkom 34 a 36 nariadenia (ES) č. 1013/2006* ■ ;
12. ■ zákaz dovozu nebezpečného odpadu a iného odpadu z krajiny, ktorá nie je zmluvnou stranou Bazilejského dohovoru *a ktorá neratifikovala Bazilejský dohovor, vykladaný v súlade s článkom 4 ods. 5 Bazilejského dohovoru*;
13. *povinnosť predchádzať nepriaznivým vplyvom na vlastníctvo označené ako prírodné dedičstvo, ako sa vymedzuje v článku 2 Dohovoru o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva zo 16. novembra 1972 (Dohovor o svetovom dedičstve), alebo tieto vplyvy minimalizovať, vykladaná v súlade s článkom 5 písm. d) Dohovoru o svetovom dedičstve a uplatniteľným právom v príslušnej jurisdikcii*;

14. *povinnosť predchádzať nepriaznivým vplyvom na mokrade vymedzené v článku 1 Dohovoru o mokradiach majúcich medzinárodný význam predovšetkým ako biotopy vodného vtáctva z 2. februára 1971 (Ramsarský dohovor) alebo tieto vplyvy minimalizovať, vykladaná v súlade s článkom 4 ods. 1 Ramsarského dohovoru a uplatniteľným právom v príslušnej jurisdikcii;*
15. *povinnosť predchádzať znečisťovaniu z lodí, vykladaná v súlade s Medzinárodným dohovorom o zabránení znečisťovaniu z lodí z 2. novembra 1973 zmeneným protokolom z roku 1978 (MARPOL 73/78). Patria sem:*
- a) *zákaz vypúšťania do mora:*
- i) *ropy alebo ropných zmesí vymedzených v nariadení 1 prílohy I k dohovoru MARPOL 73/78, vykladané v súlade s nariadeniami 9 až 11 prílohy I k dohovoru MARPOL 73/78;*
- ii) *škodlivých kvapalných látok vymedzených v nariadení 1 ods. 6 prílohy II k dohovoru MARPOL 73/78, vykladané v súlade s nariadeniami 5 a 6 prílohy II k dohovoru MARPOL 73/78; ako aj*

iii) odpadovej vody vymedzenej v nariadení 1 ods. 3 prílohy IV k dohovoru MARPOL 73/78, vykladané v súlade s nariadeniami 8 a 9 prílohy IV k dohovoru MARPOL 73/78;

b) zákaz protiprávneho znečisťovania škodlivými látkami prepravovanými po mori v balenej forme vymedzenými v nariadení 1 prílohy III k dohovoru MARPOL 73/78, vykladaný v súlade s nariadeniami 1 až 7 prílohy III k dohovoru MARPOL 73/78; ako aj

c) zákaz protiprávneho znečisťovania odpadom z lodí vymedzeným v nariadení 1 prílohy V k dohovoru MARPOL 73/78, vykladaný v súlade s nariadeniami 3 až 6 prílohy V k dohovoru MARPOL 73/78;

16. povinnosť predchádzať znečisťovaniu morského prostredia zhadzovaním odpadu, znižovať ho a kontrolovať ho, vykladaná v súlade s článkom 210 Dohovoru Organizácie Spojených národov o morskom práve z 10. decembra 1982 (UNCLOS) a uplatniteľným právom v príslušnej jurisdikcii.
